המחיר: 5.00 ל"י כ"ו תשרי תשל"ו, 1.10.75 שנה 40 מספר 1987

ברגע האחרון נמנע אסון!

אניית־המבחן שעמדה לעבור בתעלה - נתגלתה כישראלית!

החרבון של גד יעקובי

ZOO

העורך והמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יבל"א:
חנוך מרמרי, קובי ניב, אפרים סידון

כיפה סרוגה

(סיפור לילדים דתיים)

הכל החל בשעות הבוקר המוק-דמות. כיפה סרוגה ישבה בחדרה והניחה תפילין זה על גבי זה, יען כי לא השיגה ידה לקנות לגו. „לכי נא, בתי," אמרה האם, „אל ביתה

כיפה סרוגה ונרות־שבת
ואתה? הדלקת נרות?

של סבתא, הנמצא בעבי החורש, והביאי לה לולב קטן לשימוש אי-שי. אך היזהרי מן הזאב הרע."

כמו כל הילדות, שמעה כיפה סרוגה על עלילות הזאב הרע. אותו זאב הגורר נערות תמימות אל מאחרי שיחי הפטל העבותים ושם, לאחר שהפשיל שימלותיהן, הוא קורע את תחתוניהן ונוטל את הגו-מי לרוגטקות.

כיוון שכך הבטיחה להיזהר; נפרדה בנשיקות מן החתול, המזו-זה והכלב, ויצאה לדרכה.

„הו-הו," שרקה הרוח בין השי-חים; „קו-קו" קראו הרב קוק וה-רבנית קוקיה מן הצמרות, ואילו

הזאב הרע חורש מזימות
מסתתר: הזאב (האב) ז'בוטינסקי

השפנים הקטנים חייכו בעליזות אל כיפה סרוגה וניפנפו בזנבם הלבן והענוג תוך כדי זיון. „האם חגרת את חגורת-הצניעות?" שאלה כר-זה מראש האילנות.

אבל כיפה סרוגה לא ראתה את השלט והמשיכה לצעוד בלב שמח. פסעה כיפה סרוגה והיתה מפצחת פיסטוק חלבי ובשרי לסירוגין ומק-פידה שלא לערבבם זה בזה, עד שהגיעה לבית הסבתא. שם חיכה לה הזאב.

(המשך בעמ' 2 טור 4)

שיחה ראשונה עם המתאבקים הישראליים שחזרו מאליפות העולם בהיאבקות בברית־המועצות

אליפות ההאבקות

— כיצד תסכמו את אליפות העולם?

— היינו כמאתיים יהודים בחורשה ליד מוסקבה, שרנו שירים עבריים והנפנו דגל ישראל. המוראל היה גבוה.

— אתם תפסתם את המקום...

— ...המרכזי. עמדנו במרכז עם הדגל, וסביבנו יהודים נרגשים.

— אני מתכוון להיאבקות עצמה:

— גם אנחנו. החבר'ה נאבקו כמו אריות. השוטרים היו רבים ומאומנים היטב, אך אנו השקענו מאמצים, ובעז-רת כוח־רצון ומישמעת הגענו להישגים נאים. במו־עינינו ראינו יהודי ששרט שוטר גוי עד זוב־דם.

— וההישגים שלכם, אישית?

— טוב, זה ידוע. ההישג הגדול ביותר היה העברת סירטי־הצילום לארץ.

— והאליפות?

— סליחה?

— האליפות, זאת אומרת התחרות עצמה...

— לא הנחנו לה להפריע יתר על המידה לסדר־היום הגדול שלנו.

„יהודי זקן היכה שוטר רוסי עד זוב דם אחרי פרובוקציה שיזמו שלטונות בריה"מ"

(מעריב 24.9.75)

מספר חבר המישלחת: „בפינת ה-פארק, בצד־בצד, לגמרי בודד, הילך לו בשקט יהודי זקן כבן 105. היהודי הכחוש והחלוש פסע לאיטו, נשען על מקלו, והסתכל בדגים ששטו באגם. כעבור כמה רגעים ביקש היהודי הכחוש והחלוש לנוח. הוא ניגש אל אחד הכיסאות הפזורים בפארק וניסה להת-יישב. לפתע הגיחו מאחור שילטונות ברית־המועצות וסחבו לו את הכיסא מתחת לישבן. היהודי המיסכן נפל אר-צה ושילטונות בריה"מ עמדו בצד, הכסא בידם, וצחקו באנטישמיות. ככה הם תמיד — חכמים על חלשים. אבל פיתאום קרה דבר מוזר. נס ממש. לשמע הצחוק המרושע קם היהודי הזקן על רגליו והנה הוא יהודי צעיר וגאה, צבר ממש. בקפיצה נחשונית אחת הגיע היהודי החדש אל מול שוטר־קלגס רוסי שעמד בצד וחייך והכניס לו מכות-רצח נוראיות. מייד קפצו שילטונות בריה"מ ועצרו את היהודי, וכך ניצל הקלגס ממוות בטוח. אבל אני חושב שהרוסים למדו את הלקח — שאסור להתחיל עם יהודים. שהם נראים מיס-כנים וחלושים, אבל בעצם הם גאים ובירינים."

בקרוב מסתיימת הרשמת מועמדות לתחרות

מ'יס פטל 75

כמו־כן תיבחרנה:
מיס לימון ממותק
מיס תפוזים
מיס גזר
בירה שחורה

המועמדות תעבורנה סידרת מיבחנים וכן קורס לטיפוח מיסי־עיכול אצל מיס פלטשר.

טוב להיות יהודי

אזרח, אם אתה אחד מנפגעי פעולות־האיבה, כדאי לך להיות יהודי.

נפגעי פעולות־האיבה רוצים להיות תחת חסותו של מישרד־הביטחון, ולא בטיפול המוסד לבי-טוח־לאומי. הם אומרים, ובצדק, שאזרח הנפגע בפעולות־איבה צריך לדעת כי מישרד־הביטחון עומד מאחוריו כפי שהוא עושה במקרה של נפגעי־מילחמה.

תיקון. מדובר בנפגעים יהודים מפעולות־איבה, שכן יש מיספר לא־מבוטל של ערבים תושבי ישׂ-ראל והשטחים אשר נפגעו מפעו-לות שכאלה.

הנוגעים בדבר כבר טרחו להו-דיע להבהיר שלא מישרד־הבי-טחון, וכפי הנראה לא הנפגעים עצמם, מעוניינים בכך, ולכן אנו מניחים כי ברגע שהלחץ המוסרי יישא פרי ומישרד־הביטחון יקבל לחסותו את נפגעי פעולות־האיבה — יקבל רק את הנפגעים היהו-דים, והערבים יישארו בטיפול ה-מוסד לביטוח־לאומי, כפי שהדבר נהוג עד כה.

עד עכשיו היה כדאי להיות יהו-די רק בשביל לשכור חדר, או לקבל הלוואה לשיכון, או להשיג דירה, או לקבל מישרה, או לזכות במיכרז. מעתה כדאי יהיה להיות יהודי גם במיקרה של פגיעה או נכות או מוות כתוצאה מפעולות-איבה.

מה שנקרא טוב לחיות כיהודי, וכדאי גם למות כיהודי.

זיכרונות ארץ־ישראל

איך הוכרזה המדינה באמצע החופש הגדול

„זה היה בזמן הפגרה. מי מסוגל היה לקום באמצע מאי, כשהכל סגור, ולכנס את מועצת המדינה הזמנית ככה סתם."

„המזל היה שבן־גוריון טרח ואסף למעלה משלושים חתימות של נציגי היישוב, עוד קודם צאתם לפגרה, וכך היה מוכן לכל דבר."

„ואומנם, באותו יום חמסין, ערב־שבת, כשהכל כבר היה סגור ואנשים

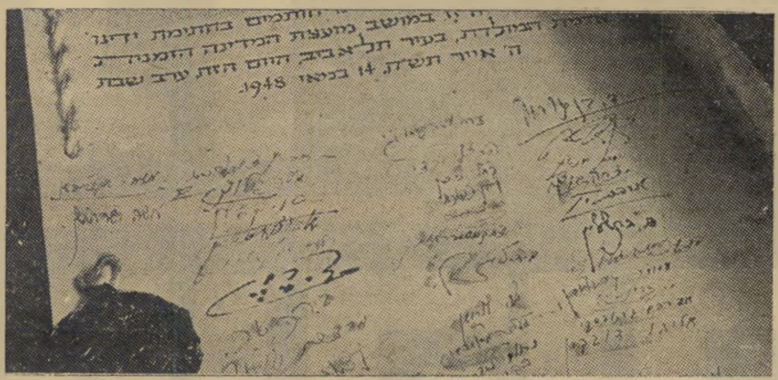

ישבו בבית עם המוספים, החליט בן־גוריון שזה הרגע לעשות משהו."

„תוך רבע שעה הפעיל את שלושים החתימות שבידו וכינס את הבית. כשראה שרק שלושה הגיעו לדיון ונרדמו תיכף על הספסל, החליט בן־גוריון לסדר את כולם והכריז מדינה."

„אחר־כך לקח את הדף עם החתימות וכתב את מגילת־העצמאות בכתב־יד יפה, במקום שנותר, מעל החתימות."

„,הם יאכלו אצלי,' חשב בן־גוריון."

והם אכן אוכלים.

הארץ

—ממשנתו של מייסדו—

טוב צפורן אחת ביד משתיים על העץ.

ד"ר זוארץ
(במסתו „הצפורנים הנודדות — לאן ?")

מינהל ההסברה
האגף לאירועים מיוחדים

עירית רמת־גן
המחלקה לשיקום

המלחמה שציפיתם לה שנים

חזיון אור־קולי ענק

נגמ"שים ● צניחות ● מסוקים ● פיצוצים ● אש חי"ר ● נפגעים בעורף ● נפל"ם ● האפלה ● סקאדים־פרשינג ● יפה ירקוני ● מילווה־חובה ● חובשים ● זעקות פצועים ● הרצוג ● מעשי־גבורה ● שיח־לוחמים ● גדנ"עים מתנדבים ● נעמי שמר ● קומנדו ימי ● מיפגש־אמנים ● רן אלירן ● שבויי־מילחמה ● מישמר אזרחי ● הג"א ● נכים ● הרוגים ● אלבומים ועוד ועוד

במאי : עמוס אטינגר

מנצח : אנחנו

דעת הביקורת : „מרתק יותר ממיבצע ק ד ש... נועז יותר משש־ת־הימים... ארוך יותר מיום־הכיפורים..."

מהר פן תתפגר! כל אם תשלח ילדיה!

בקרוב... בקרוב... בקרוב... בקרוב...

(כיפה סרוגה — המשך)

ועד שהיתה רוטטת היפנה ה-זאב גבו, ויצא קול שאכל סבתא בשעועית.

כיוון שכך מיהרה כיפה סרוגה, כל עוד רוחה בה, אל בית הצייד,

צייד־נאצים בפעולה
מתחבא : יוזף מנגלה

אבל הצייד־התורן היה בחופש, ובבניין היו ציידי־נאצים בלבד. „מנגלה, מנגלה, צא החוצה," קרא צייד־הנאצים, אבל חוץ מברל'ה, כצנלסון, שמיהר לבית־ברל, לא יצא איש.

אבל כמו בכל האגדות, גם סי-פורנו מסתיים בכי־טוב. הזאב ה-רע נתפס על־ידי סיירת־השבת שעה שקנה כרטיסים להצגה רא-שונה, וכשנפתחה בטנו נמצאו שם כיפה אדומה ויוסל'ה שוחמכר

חנן פורת משיב מלחמה
בידו : רוגטקה תוצרת תע"ש

בריאים ושלמים ; ולא עוד, אלא שנתגלו בין מעיו שרידי בית־כנסת עתיק מתקופת הבית השני של הפיזמון „ופרצת ופרצת".

וכיפה סרוגה נישאה לחנן פורת שהתגרש מסינדרלה, ואם לא נעצר בינתיים, הרי הם חיים בעושר ואו-שר בהיאחזות פטרה־והזאב עד עצם היום הזה.

פרשננו

פרשננו הוא איש חכם. הוא תמיד מסיק מסקנות, פיו לנצח מפיק לקחים ועטו יודע הכל.

וכך לפני מלחמת יום הכיפורים הוא הפיק את לקחי מבצע סיני — הוא ידע שהערבים מפולגים למרות שהם עושים את עצמם מאוחדים, היה ברור לו שהזמן פועל לטובתנו, הוא ידע שנשק הנפט זה בדיחה, הוא הז־היר שהערבים לעולם לא יתקפו אותנו וכו' וכו' וכו', הסיפור הידוע.

אבל לא איש כמוהו יישבר מזה ש־הוא טעה לאורך כל הדרך.

אדרבא — הוא יעבור מייד להתק־פה. הוא יראה לכולם שהוא לא נש־בר. הוא יראה לכולם שהוא ממשיך להיות חכם ומסיק ומפיק ויודע הכל כרגיל.

עכשיו אחרי מלחמת יום הכיפורים, הוא יראה לכולם שהוא לא קופא על שמריו. הוא יראה לכולם שהוא הת־קדם — הוא הסיק את לקחי ששת־הימים — למרות שהערבים עושים את עצמם מפולגים, הם בעצם מאו־חדים, למרות שהזמן פועל כאילו לרע־תנו הוא בעצם פועל לטובתנו, והכי חשוב — צריך נורא להיזהר מאפתעה. וגם כדאי שתדעו כולכם שנשק הנפט זה לא בדיחה.

וזה נכון. כי כולנו יודעים מי כאן הבדיחה.

קח כותרת:

בת 15 חשודה בעיסוי.

(ידיעות אחרונות 24.9.75)

148 חשודים כלא־יהודים ב־28 רשימות אחרונות של מישרד־הדתות.

(הארץ 24.9.75)

בן 46 חשוד כהולך־רגיל.
מישחת־שיניים כלורופיל חשודה כמגבת־מיטבח.
בתולה חשודה כגננת.
משורר חשוד בכסיסת ציפורניו.
18 חשודים כמהנדסים.
נעצרו חשודים בקריאת „ידיעות־אחרונות" ו„הארץ".

(zoo הארץ 1.10.75)

תשקיף

המצרים התעניינו

בז'נבה: מי יהיה

הרמטכ"ל הבא?

בשיחות הכלתי־רישמיות שהתנהלו בין מישלחות ישראל ומצריים לחתימת הסכם־הביניים בז'נבה, גילו קציני־הצבא שבמישלחת המצרית התעניינות, לגבי המועמד הבא לתפקיד רמטכ"ל צה"ל.

ראש המישלחת המצרית, הגנרל מחגוב שאל, בין השאר, את ראש אג"ם במטכ"ל צה"ל, האלוף הרצל שפיר, מה האמת בידיעות כי אלוף (מיל.) אריק שרון עשוי לרשת את מקומו של הרמטכ"ל הנוכחי, רב־אלוף מרדכי גור. תשובתו של שפיר: לפי המסורת הנהוגה בצה"ל מתמנה, כרמטכ"ל, מי ששימש קודם כראש אג"ם.

רפאל ורדי יתמנה

מנכ"ל

מישרד־הביטחון

תת־אלוף רפאל ורדי, מתאם פעולות צה"ל בשטחים המוחזקים, הוא המועמד בעל הסיכויים הגדולים ביותר לתפקיד מנכ"ל מישרד־הביטחון.

ורדי יבוא במקומו של המנכ"ל יצחק עירוני, שנפטר בשבוע שעבר בארצות־הברית.

כמתאם ימונה, ככל הנראה, תת־אלוף אברהם אורלי, מושל רצועת עזה וצפון סיני. כתוצאה מכך ייערכו כמה חילופי־תפקידים נוספים בצה"ל, שכתוצאה מהם יפרוש גם אחד האלופים מהשירות, כדי לכהן כמנכ"ל מישרד־התיקשורת.

המדובר הוא באלוף משה („מוסיק") גידרון, כיום ראש אכ"א, שהיה בעבר מפקד חיל־הקשר. גידרון חזר והתגייס לצה"ל, אחרי שפרש ממנו בדרגת אלוף־מישנה בתום מילחמת יום־הכיפורים, שבה נפל בנו.

בעדה הלותרנית

הממשלה תכיר

הכנסייה הלותרנית בישראל עומדת לזכות בהכרה רישמית מצד הממשלה כעדה מוכרת.

לכנסייה הלותרנית בישראל יש כאלפיים מאמינים, המתרכזים בעיקר בירושלים ובנצרת. בעיקבות פעילות דיפלומטית של ממשלות כמו שווייץ והולנד, שהשתדלו למען אנשי הכנסייה הלותרנית, קרוב לוודאי שהממשלה תיענה לבקשה בחיוב.

צעירים דרוזיים

נגד מנהיגי עדתם

מנהיגים דרוזיים צעירים עומדים לפנות לבית־המישפט הגבוה לצדק, בתביעה לחייב שניים ממנהיגי עדתם להשיב מדוע לא יפסלו את עצמם מלכהן בבית־הדין הדתי העליון של הדרוזים, העומד לקום.

לטענת הדרוזים הצעירים נכרתה ברית בין השייך ג'עבר מועדי, סגן־השר, לבין כאמל טריף, בן אחיו של אמין טריף, מנהיגה הדתי של העדה הדרוזית.

בהתאם לברית זו, טוענים הצעירים הדרוזיים, יתמוך מועדי במועמדותו של טריף לבית־הדין העליון, ובתמורה יתמוך טריף במינויו של מועדי כקאדי דרוזי. לדעת הצעירים יש בברית זו סכנה להמשך החיים התקינים של העדה הדרוזית בישראל, שכן היא שוברת את ההפרדה המסורתית הקיימת בין המנהיגות הדתית והפוליטית בעדה.

המצרים הותירו

הוצאת ציוד־קידוח

מאבו־רודס

אחד הוויתורים שעשתה המישלחת המצרית בשיחות ז'נבה על הסכם הפרדת־הכוחות, היה מתן רשות לישראל להוציא משדות־הנפט באבו־רודס את ציוד־הקידוח המודרני הנמצא שם.

מלכתחילה הוסכם בין הצדדים שישראל תעביר

פרשה של

שידול בכנסת

שערורייה פנימית מסעירה את צמרת הכנסת, אך מוחזקת בסוד כמוס:

עובד־שירותים העובד במישכן התלונן כי ח"כ נטפל אליו וניסה לשדלו ליחסים הומו־סכסואליים. משלא נענה, החל הח"כ מתעלל במתלונן — שקבל על כך בפני מעבידו.

למצריים, יחד עם שדות־הנפט של אבו־רודס, את כל המיתקנים והמכשירים שהוכנסו למקום על־ידי חברת נתיבי־נפט הממשלתית. במהלך השיחות טענו נציגי ישראל כי הסכמה זו אינה חלה על ציוד הקידוח שהובא לשדות־הנפט, אלא על מיתקני השאיבה בילבד. המצרים הסכימו לטיעון זה.

נראה כי ציוד־הקידוח שיוצא משדות־הנפט של אבו־רודס ישמש לניסיונות־קידוח בחלקים אחרים בסיני, הנמצאים בינתיים בשליטת צה"ל. מחקרים שנערכו בעבר הוכיחו, כי קיימים סיכויים גדולים למציאת שדות־נפט חדשים לאורך מיפרץ סואץ, בשטח שבין אבו־רודס לראס־מוחמד. למצרים לא איכפת שישראל תשקיע מאמצים בקידוח, מכיוון שהם בטוחים שהשטחים יוחזרו להם.

עיתונאית בין

פסולי־החיתון

שמה של עיתונאית ישראלית ידועה מופיע ברשימת פסולי־החיתון של המועצה הדתית תל־אביב—יפו.

העיתונאית, שהיא אלמנה, עומדת לפתוח במאבק ציבורי נגד הרשימה בכלל, בעזרתה של ח"כ שולמית אלוני, אשר גילתה לה את עובדת הופעת שמה ברשימה.

המישטרה שוכרת

מכוניות

המדור המרכזי של מישטרת מחוז תל־אביב החל שוכר מכוניות בחברות־השכרה לשימוש יומי.

מפקדי המדור המרכזי הגיעו למסקנה שאנשי העולם התחתון מזהים בקלות רבה את מכוניות הקורטינה־סטיישן הלבנות שלהם, ולכן התחילו לשכור את המכוניות, כשהם מחליפים אותן אחת לכמה ימים, כדי שהן לא תזוהינה על־ידי אנשי העולם־התחתון.

עוזר־הדובר

במישרד־הביטחון -

פורש

אל גל הפורשים, ממערכת־הביטחון עומד להצטרף גם אילן כפיר, בתום שנה של כהונה כעוזר לדובר מישרד־הביטחון.

כפיר, לשעבר כתב־צבאי במערכת ידיעות אחרונות, עומד לחזור לעיתונו ולהישלח ככתב העיתון בלונדון.

ועדת־המעקב תקטין

הקילומטראז' הפרטי

לפני שוועדת־המעקב לביצוע הרפורמה במיסים, שמתפקידה לקבוע את ההסדרים החדשים לגבי הוצאות השימוש ברכב, הפסיקה את פעולתה בעיקבות מחלוקת בין חבריה, התגבשו המסקנות שעליהן הם עומדים להמליץ.

השינוי המהותי ביותר ממסקנות ועדת בן־שחר יהיה הקטנת שיעור הקילומטרים שיוגדרו כנסיעה לצרכים פרטיים.

בעוד שוועדת בן־שחר המליצה שאלף הקילומטרים הראשונים, שעושה עובד בריכבו הפרטי, ייחשבו כנסיעות פרטיות ולא ישולמו עליהן כל הוצאות, נוטה ועדת־המעקב להוריד את שיעור הנסיעות הפרטיות ל־600—500 ק"מ בחודש.

באשר לשאר הוצאות־הרכב, התכוונה הוועדה להמליץ על תשלום של 95 אגורות ל־1300 הק"מ הנוספים, שיעשה כל עובד בחודש, ותשלום של 60 אגורות לכל ק"מ נוסף. תשלומים אלה יוגדרו כהכנסה, ויחוייבו במס.

בעיקבות ההעלאה האחרונה במחיר הדלק, יומלץ עתה להעלות את הסכומים ב־15 אגורות לקילומטר.

מיפעל „יצהר"

יעבור לאשדוד

בעלי מיפעל השמנים והסבונים יצהר, מתכננים להעביר את המיפעל מתל־אביב לאשדוד. מיפעל הענק הנוכחי משתרע על שטח של 23 דונם בשכונת נחלת־יצחק בתל־אביב. בזמנו נוהל משא־ומתן על מכירת שטח זה לקבלנים, לבניית בנייני־מגורים, בסכום של כ־35 מיליון ל"י. בשל הקיפאון בתחום הבנייה הופסק בינתיים המשא־ומתן. גם בעלי מיפעלי תעשייה וחרושת אחרים, הנמצאים בתחום השיפוט של תל־אביב, מזרחית לנחל איילון, **מתכננים להעתיק את מיפעליהם לעיירות־פיתוח, כשל האמרת מחירי הקרקעות באיזור. כתוצאה מכך עלולה תל־אביב לאבד אלפי מקומות עבודה לפועלים במיפעלים תעשייתיים.**

צה"ל מבקש

תרומות לכיסוי

עצרת השיריון

בעיקבות הביקורת הציבורית שנמתחה על הביזבוז־כביכול של מאות אלפי לירות בעריכת מיפגנים צבאיים ועצרות המוניות לרגל יום־הצנחן ויום־גייסות־השיריון, נקטו גייסות־השיריון צעד מקורי. מקבלי ההזמנות לעצרת־גייסות־השיריון הנערכת השבוע קיבלו, במצורף להזמנה, בקשה לתרום סכום של 10 לירות לכיסוי ההוצאות של עריכת העצרת.

טוב לי עם עלית.
עלית
5 טעמים
Splendid
טוב לתת וטוב לקבל
בונבוניירות של עלית
נהדרות וטעימות -
והזדמנויות לא חסרות...
הנותן והמקבל אומרים יחדיו:
"טוב לי עם בונבוניירות
עלית

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. ת״ד־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע״מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע״מ • גלופות: „צינקוגרפיה כספי בע״מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע״מ.

קורא יקר,

אריק („צ׳אנג") דיכנר המתין ל־מטוס בנמל־התעופה של בואנוס־איירס, והחליט לקנות לו ספר, כדי להעביר בנעימים את הטיסה הארוכה לאירופה. בדוכן־הספרים משך את תשומת־ליבו ספר שכריכתו הבטיחה עניין. אחרי הארוחה הוציא את הספר, החל קורא בו. הספר, ששמו חייהם הפרטיים של אוייבי הציבור עסק בחייהם של ראשי עולם־הפשע האמריקאי.

כשהגיע צ׳אנג לפרק השני, צעק מרוב הפתעה. הפרק נפתח במשפט הבא: „שמו הוא יגאל לביב, והוא עיתונאי מתל־אביב. מודאג בגלל בואם לישראל של כמה אנשים, הידועים כגאנגסטרים אמריקאיים, שלח אותו עיתונו לארצות־הברית, לחקור את עברם. הוא נועץ במקורות־מידע רישמיים בניו־יורק וושינגטון, לפני שטס דרומה למיאמי ושם, בלי לחשוב על כך, נכנס ללון במלון פונטינבלו."

הפרק כולו, מעמוד 35 ועד 50, תיאר את החקירה שערך לביב במיאמי, על עברו של מאיר לנסקי. הספר, בן 287 עמודים, עוסק בעיקר בלנסקי ורעיו, ראשי עולם־הפשע האמריקאי. הוא הוצא במהדורת־כיס על־ידי ההוצאה הידועת דל, והמהדורה הראשונה שלו אזלה זמן קצר לאחר הופעתה. מחברו הוא הסופר והחוקר של עולם־הפשע האמריקאי, האנק מסיק, שסיפרו על חייו של מאיר לנסקי יצא בעברית בהוצאת שוקן.

מסיק מספר, כיצד הסביר ללביב שעליו לצאת מייד ממלון פונטינבלו, שבו התגורר במיאמי. הוא לקחו לסיור במלון, הראה לו כיצד נציגיו של מאיר לנסקי מנהלים אותו. באחד מחדרי־המלון שיחקו אותה שעה קלפים כמה מן השמות הלוטים בפלורידה, ומסיק הראה לו כיצד מנהלים מכאן את עיסקי ההימורים והמלונות של הפשע־המאורגן במקום.

אחר־כך סיירו כמה ימים בפלורידה, ומסיק הראה ללביב את מקומות מגוריהם ועיסקיהם של ראשי הפשע־המאורגן. הם ניגשו יחד אל אנשי האפ־בי־איי במקום, אשר פתחו לפני לביב את תיקיהם, וסיפקו לו העתקים מן התעודות. הם סיפרו כיצד קנו ראשי הפשע־המאורגן בארצם את ראשי המישטרה והתביעה המקומית, המחפה עליהם ומתנכלת למנסים לחשוף את מעלליהם.

הסיור והחקירה מתוארים בספר לכל פרטיהם, כולל הביקור בעיתון מיאמי הראלד, מן הגדולים בארצות־הברית, שבו עבד מסיק כמה שנים קודם־לכן, עד ש־הופסקה עבודתו שם אחרי שהסתכסך עם המישטרה, בגלל האשמותיו כי היא קנויה על־ידי הפשע־המאורגן.

כאשר חזר צ׳אנג לישראל, מיהר לקפה אכסודוס, בו נהג להיפגש מדי־פעם עם לביב, סיפר לו על הספר. הספר עצמו, אגב, אבד לצ׳אנג בדרך לישראל, וכך יכול היה רק לבשר ללביב המופתע כי הוא אחד מגיבורי הספר. צ׳אנג אף לא זכר את שם ההוצאה. הוא רק זכר כי בנמל־התעופה של בואנוס־איירס ראה עוד שני עותקים של אותו ספר.

כאשר יצא יגאל לביב לפני שישה שבועות, בשליחות חקירתית ביבשת אמריקה, דאג לכלול את נמל־התעופה של בואנוס־איירס במסלול הטיסה שלו, אך לחנות־הספרים, ואכן מצא שם עוד עותק בודד של הספר. כשהגיע למיאמי, חיפש עותקים נוספים, אך גילה כי הספר אזל מן השוק.

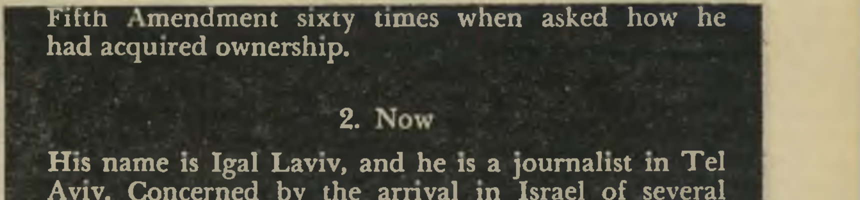
Fifth Amendment sixty times when asked how he had acquired ownership.

2. Now

His name is Igal Laviv, and he is a journalist in Tel Aviv. Concerned by the arrival in Israel of several men reputed to be American gangsters, his newspaper has sent him to the United States to investigate their background. He consulted official sources in New York and Washington before flying south to Miami Beach, where, without thinking about it, he checked into the Fontainebleau.

As instructed, he has contacted me. I was expect-

התחלת הפרק על לביב
ביקור במיאמי

לבסוף קיבל עוד שני עותקים מידי הסופר עצמו, האנק מסיק. קריאת הספר על לנסקי ואנשיו, ובעיקר הפרק העוסק בחקירות שניהל, למציאת הוכחות שיאפשרו את גירושו של לנסקי מישראל, הזכירו ללביב את אחת הפרשיות המסעירות ביותר בחייו.

■ ■ ■

כאשר הגיעו לישראל מאיר לנסקי ואנשיו, בברחם מחקירות השילטונות בארה״ב, בשנת 1971, החלה בארץ אחת המערכות הציבוריות הגדולות סביב הנושא: האם צריכה ישראל לשמש מיקלט לפושעים יהודיים? כמה שנים לפני לנסקי הגיע ארצה פושע אמריקאי ידוע אחר, ג׳ו סטאשר, שהיה מראשי כנופיית קליוולנד ואחר־כך שותפו של לנסקי בעיסקי הימורים והברחות. סטאשר בא אז ארצה בחשאי, ובעזרת תרומות גדולות לראשי המיפלגות הדתיות, השולטות במישרד־הפנים, הצליח לקבל אזרחות ישראלית (עכשיו הוא גר דרך־קבע באירופה).

בשנת 1971, כשהחלה הקרקע בוערת תחת רגלי לנסקי, שעמד בראש ממלכת־הפשע האמריקאית לאחר שירש את מקומו של לאקי לוצ׳יאנו, הכין סטאשר, בישראל, את הקרקע לבואם של לנסקי ואנשיו. אולם לנסקי היה על הכוונת של רוברט קנדי, אחיו של הנשיא ג׳ון קנדי. רוברט, שהיה אז שר־המישפטים של אמריקה, פתח במילחמת־חורמה נגד הפשע המאורגן.

כאשר נודע לו, ולאנשי הכוח המייוחד שהקים למילחמה בפשע, כי לנסקי עבר לישראל, דאג להדליף את הידיעה לעיתונות, פתח בלחצים על ישראל כי תגרשו מתחומה.

לנסקי עצמו הסתדר בארץ היטב. הוא לקח לעצמו דירה מהודרת בבתי הצמרת ברחוב בארי בתל־אביב, והסדיר כי יקבל מדי־שבוע המחאה שמנה באמצעות בנק שווייצי. אחריו החלו מגיעים ארצה מרעיו לעולם הפשע וסביבו, בישראל, החלו מתקבצים טיפוסים בולטים מעולם־הפשע הישראלי, בעיקר בעיסקי ההימורים.

כאשר החלה אמריקה מפעילה לחצים לגירושו של לנסקי, התמקד הלחץ על שר־הפנים דאז, יוסף בורג. בידו היתה הסמכות לא לאפשר ללנסקי לעלות ארצה מכוח חוק־השבות. מערכת קשרים מסועפת של לנסקי בעיתונות ובמישטרה, איפשרה לו ולדובריו לטעון, כי כל הפרסומים נגדו באמריקה הם שקר, וכי הוא איש ישר ותמים ואין כל קשר בינו לבין פשע כלשהו.

העיתונות דאז ידעה גם לצטט קציני־מישטרה גבוהים, שטענו כי ללנסקי אין כל עבר פלילי, ועזרו להם ראשי מישרד־הפנים של המפד״ל, שקיבלו תרומות ביד נדיבה מלנסקי־סטאשר. לגמרי במיקרה, עורך־הדין של סטאשר אשר טיפל גם בלנסקי היה חיים בסוק, מראשי המפד״ל בתל־אביב וסגן ראש עיריית תל־אביב.

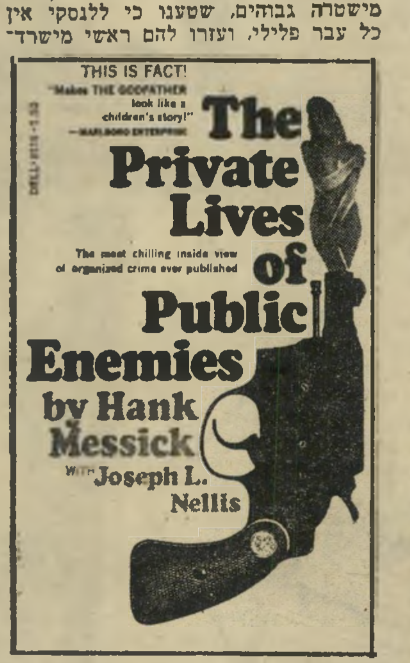

שער סיפרו של מסיק
גירוש מישראל

כנגד שר־הפנים התייצב בכנסת אורי אבנרי, שהעלה את פרשת לנסקי על סדר־היום ותבע את גירושו, תוך הסתמכות על פסקי־דין עקרוניים של בית־המישפט העליון של ישראל. אלה קבעו כי חוק־השבות אינו חל על פושעים, העלולים לסכן את שלום־הציבור.

הגוף הממשלתי היחידי שרצה להרחיק את לנסקי מישראל, מחשש פן יהפוך את ישראל לממלכת־פשע, היה מישרד־המישפטים. שר־המישפטים דאז, יעקוב־שמשון שפירא, ובעיקר פרקליט המדינה גבריאל בך, אמרו בגילוי־לב כי אם יימסרו להם הוכחות על עברם הפלילי של לנסקי ואנשיו, ידאגו לגירושם, אולם הוכחות כאלו הם יכולים וצריכים לקבל מן המישטרה — וזו לא סיפקה את החומר.

■ ■ ■

חודשיים לפני המועד שבו היה על שר־הפנים להחליט בעניין אזרחותו של לנסקי, פורסמה בעיתונות ידיעה כי הוא עתיד להיעתר ללנסקי, כיוון שאין כל חומר פלילי נגדו. אותה שעה החליט לביב להיחלץ לפעולה.

יגאל לביב היה אז עיתונאי כלכלי חוקר ביומון הארץ, ובעברו נרשמה שורה ארוכה של חשיפות שחיתויות. החל מפיצוץ שערוריית חברת־אשדוד, חברת ההשקעות (משה״ק) שהקימו קציני צה״ל, שחיתויות בענף הבשר, עיסקת הפרדסים של מנכ״ל בנק־הפועלים דאז מנחם ים־שחור (חקירה שנוהלה אז בד־בבד עם העולם הזה), הרמאות בענף היהלומים ועוד פרשיות לרוב. כמה פעמים מינתה הממשלה ועדות־חקירה לחקירת גילוייו, ולפירסומיו היה מישקל רב. הוא שיכנע את עורך הארץ, גרשום שוקן, כי אין להשלים עם מתן האזרחות ללנסקי, יצא לאסוף חומר על עברו של לנסקי.

בניו־יורק ובוושינגטון קיבל סיוע מירבי מראשי הכוח המיוחד שמינה רוברט קנדי, ובמיאמי נעזר רבות בהאנק מסיק.

כאשר החל החומר שאסף לביב להיות בעל־מישקל, נעשה ניסיון לפרוץ לחדרו במלון ולהשמיד את החומר. לביב מיהר לקונסוליה הישראלית הקרובה, צילם את החומר, שלח בדואר דיפלומאטי העתקים לשר־המישפטים שפירא, על־מנת להבטיח כי יקרה לו מה שיקרה — החומר יגיע לישראל.

עם שובו ארצה פורסם החומר בסידרת־מאמרים. תוך פירסום הסידרה רצו לנסקי ואנשיו לברר מהו מישקל המסמכים שהביא עימו לביב, שלחו אליו את עורך־הדין חיים בסוק, בניסיון לקנות את המיסמכים תמורת תשלום נכבד. לביב מיהר לדווח זאת לעורך הארץ, שאחרי התייעצות עם היועץ המישפטי של היומון, שלמה ליבליך, החליטו לדווח על כך מייד למישטרה. תוך המגעים עם צמרת המישטרה הוחלט, כי לביב יעמיד פנים כנענה להצעה, על־מנת שהמישטרה תוכל ללכוד את אנשי לנסקי בניסיון השיחוד.

הוצבה מלכודת מתאימה, אולם כשהגיע לביב לפגישה עם נציגי לנסקי, התברר לו כי הם יודעים על המארב המישטרתי. עורך־הדין בסוק הוזהר על־ידי קצין בכיר במטה־הארצי של מישטרת ישראל, מפני המארב שמניחים לו.

הארץ פירסם את פרשת המארב והכשלתו בכותרת ראשית, ושוקן כתב מאמר ראשי שבו תבע מינוי ועדת־חקירה שתבדוק את העניין. ההאשמות נגד המישטרה אילצו את ידידי לנסקי במישטרה להתגונן, והדרך הטובה ביותר היא, כידוע, ההתקפה. הם החלו מחפשים בכל מחיר חומר נגד לביב, גייסו את כל אוייביו במישרדי הממשלה ואת משוחדיהם באגודת העיתונאים, לפעול נגדו.

■ ■ ■

משך שנתיים ניהלה המישטרה מאבק, בניסיון לחסל את לביב בעזרת עדות של פושע־פסיכופט. כאשר נוכחה המישטרה כי לא תזכה במישפט שניהלה נגד לביב, ניסתה את כל האמצעים לחסלו, לא היססה לפתוח שורה ארוכה של תיקי מס־הכנסה כדי לנסות להוכיח שמודיעיו של לביב באוצר ובמס־ההכנסה, שסיפקו לו חומר לפירסום, קיבלו ממנו שכר תמורת מידע.

כאשר יצא לביב זכאי גם בבית־המישפט העליון (האשמה, אגב, היתה כי ביקש מן הפושע לפרוץ למישרד ולהשיג מיסמכים נגד חברה ציבורית ידועה), החליטו אוייביו לגייס את הרזרבות שלהם. אגודת־העיתונאים החליטה להוציא את לביב מחברות באגודה. הסיבה: המארב שהניח לביב לאנשי לנסקי בעזרת המישטרה היה בניגוד לאתיקה העיתונאית.

מזכיר האגודה, משה רון, העביר למענם את ההחלטה נגד לביב.

מאז עשו כמה־וכמה עיתונאים דברים דומים, מבלי שהאגודה התערבה. (ועדת־החקירה שמונתה לבדיקת האשמות הארץ נגד המישטרה קבעה, כי בסוק הוזהר בתום־לב — מה שלא מנע את סילוקם מן המישטרה לאחר־מכן של כל ידידי לנסקי — אבל בשקט.) לביב עצמו, שהיה עסוק משך שנתיים במאבק להצלתו יצא לחופשה מעיתונו, החליט אחר־כך לעבור לעבוד באותם תחומים בהעולם הזה. אתם קוראים אותו מדי־שבוע, בין בכתבות שהוא חתום עליהן ובין בכתבות לא־חתומות, או במדורו הכלכלי אתה והלירה הנחשב, לדעת רבים, כמדור הכלכלי הטוב בארץ.

מה שקרה לו לא הפחית מלהטו להילחם בשחיתות, והעובדה כי האמריקאים יודעים להעריך מה שעשה, רק מאמתת שוב את הפיתגם: „אין נביא בעירו".

"פיאט" גאה להציג את יצירת־המופת של תעשיית הרכב הבינלאומית

מכונית־העשור

Fiat 131

התשובה האידיאלית לתנאים הכלכליים של תקופתנו! התכנון המושלם של מכונית אמינה, בטוחה, נוחה, חזקה, חסכונית ועמידה לשנים רבות...

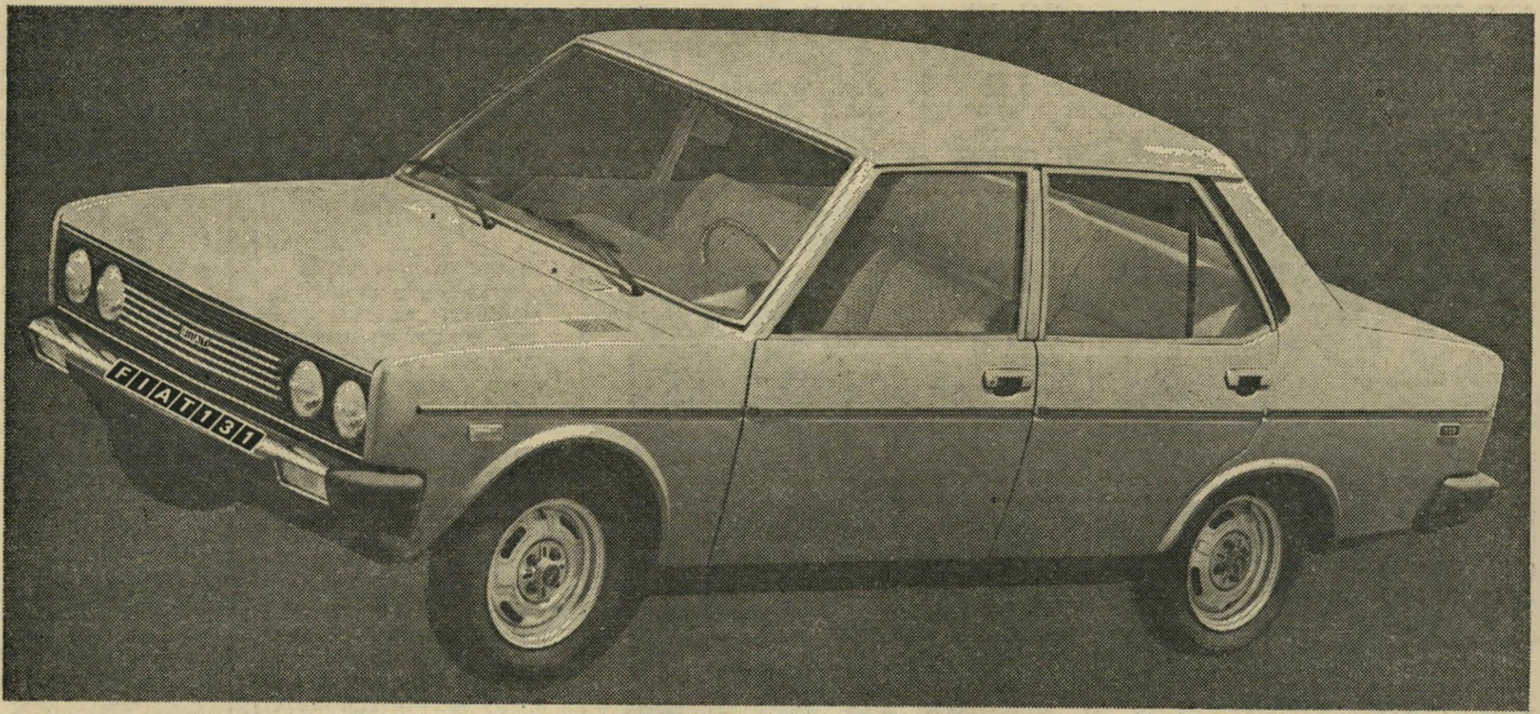

בטוחה, חסונה ואמינה לשנים רבות

„פיאט 131" מעניקה לנוסעים הגנה ובטיחות מירבית, הודות לקורות־הפלדה האופקיות במירכב המכונית, המחזקות את ריצפתה, תיקרתה ומרכז דלתותיה ומגינות עליה בפני פגיעות כתוצאה מהתנגשות. היא מצויידת ב„פגושים נסוגים" המסוגלים לסגת לעומק של 6 ס"מ מבלי לגרום נזק למירכב.

מוט ההגה הפירקי קורס בעת פגיעת ומונע גרימת נזק לנהג.

הדלתות האחוריות מובטחות ע"י מנעולי ביטחון המונעים את פתיחתן המיקרית, במיוחד ע"י ילדים. המכונית כולה מחוסנת בפני חלודה ע"י שיכבת פי.וי.סי. עבה, העוטפת את כל החלקים החיצוניים — כולל הפאנלים התחתונים.

נוחה ומרווחת ל-5 נוסעים ומטענם

„פיאט 131" מצטיינת בעיצוב ייחודי, המקנה לה סגנון אלגנטי וסולידי. הודות למיבנה המקומר של הדלתות והחלונות הצדדיים, מעניקה המכונית מרחב ישיבה גדול, מרווח ונוח לחמישה נוסעים ומטענם. הנהג נהנה משדה ראיית פנורמי ובהיר המאפשר לו שליטה מלאה על הרכב.

תא המיטען גדול במיוחד ומסוגל לשאת מיטען בנפח של 400 דצמ"ק.

המושבים הקידמיים ניתנים להטייה ולהכוונה בהתאם לצורך האישי.

הריפוד האלגנטי, הרך והגמיש מנעים את הנסיעה גם בתנאי דרך קשים. תקרת המכונית מצופה מבפנים בחומר בידוד עבה המונע חדירת חום ורעש מבחוץ. שיכלולי הנוחות במכונית זו, כוללים גם מערכת איוורור וחימום אמינה.

חזקה, בעלת עוצמת־מנוע מרשימה

„פיאט 131" עמדה בתנאי מבחן קשים במיוחד אשר כללו מסלולי דרך ארוכים ומשובשים. המנוע נוסה ועמד בהצלחה מלאה בתנאי עומס של 1000 שעות פעולה ממושכות!

המכונית מצויידת במנוע קידמי חזק, בעל 4 צילינדרים והינע־אחורי, המגיע לביצועים גבוהים ביותר במהירות סיבובים נמוכה יחסית. מנוע ה־1300 סמ"ק מפתח 65 כוחות־סוס לבלימת (דין) ואילו מנוע ה־1600 סמ"ק מפתח 75 כוחות־סוס לבלימה (דין). תאוצת ה„פיאט 131" מרשימה ביותר ומעניקה לנהג בטחון בעקיפה. מערכת הבלימה הכפולה של ה„פיאט 131" כוללת: מעצורי־דיסק קידמיים ותופי־בילום אחוריים וכן מגבר־בלם ושסתום וויסות־עומס המשפרים את יעילות הבלימה.

חסכונית באחזקה - צריכת דלק נמוכה

„פיאט 131" בנוייה במתכונת קונבנציונלית בלתי מסובכת, המאפשרת גישה נוחה ופשוטה לכל חלקי המנוע וחוסכת בזמן הטיפול השוטף.

מבנה המכונית וחלקיה מצטיינים באיכות מעולה ביותר ועמידים בפני שחיקה ובלאי מיותר.

גמישותו המירבית של המנוע מונעת את הצורך בחילופי־חילוכים תכופים ומיותרים — אשר, כידוע, מגבירים את צריכת הדלק. לחיסכון בדלק, תורם גם העיצוב האירודינאמי של המכונית המאפשר לה נסיעה חלקה על הכביש — ללא חיכוכי התנגדות. תוצאות האחזקה השוטפות, הכוללות גם את אגרות הביטוח והרישוי — נמוכות באופן משמעותי ממכוניות הגדולות ממנה בנפח, אך אינן מתחרות איתה בתוצאות.

"פיאט 131" - 1300 סמ"ק/1600 סמ"ק

לבחירתך 11 דגמים מרהיבים - לכל מטרה ובכל סגנון:

⋆ סלון 4 דלתות ⋆ ספיישל 4 דלתות ⋆ סטיישן 5 דלתות

בתיבת הילוכים רגילה או אוטומטית

"פיאט 131" מקדימה את המחר! F/I/A/T

שיעור ביחסי־ציבור: סטירת לחי, „שק בתחת" ו„ליצן מכוער"

■ הפליי־בוי הוותיק ביותר בארץ, **פוקה הירש**, טוען כי מדינת־ישראל היא כמו אוטו־בוס. מחצית האנשים יושבים וכל השאר רועדים.

■ מנהלי הקאנטרי קלאב התאכזבו מאד, כאשר שר־האוצר **יהושע רבינוביץ** הודיע להם כי לא יוכל להיות אורח־הכבוד בארוחת־הערב ה־חגיגית במלאות עשר שנים ל־מועדון. שר־האוצר הסביר כי הוא עסוק מאד בעיצוב המדי־ניות הכלכלית. לעומת זאת התנדב נגיד בנק ישראל, **משה זנבר**, להופיע במקום, הירבה לטעום מן המאכלים ה־מכסיקאיים, וסיפר לכל על ה־חופשה הנפלאה שבילה עם אשתו בספרד.

■ בכנס של אנשי יחסי־ציבור, שהתקיים במלון הילטון בירושלים, היה אורח־הכבוד ראש־עיריית ירושלים, **תדי קולק**, שהוצג על־ידי אחד ה־מארגנים כאיש יחסי־ציבור מובהק. הגיב קולק על ההג־דרה: „אני איש יחסי־ציבור מובהק עד כדי כך, שבמיסגרת מסע יחסי־הציבור שלי נתתי סטירה לאזרח, אמרתי ,שק ב־תחת' לפרופסור באוניברסיטה וקראתי בשם ,ליצן מכוער' ל־חבר מועצת־העיר, **אורי הור־פרט**."

■ לצנזורים של הטלוויזיה הירדנית יש בעיות. לא־מכבר מחקו מסרט של קוג'אק פסוק המדבר על יהלומים מתל־אביב, אך השאירו את המילים ה־עבריות „בר־מיצווה". השבוע הוכיח גם **דנים וויוור**, הוא המרשל מקלאוד, שהצנזור ב־עמאן אינו יודע אידיש. הוא השאיר, בסרט ששודר שם ב־יום הרביעי האחרון, פסוק של חייט יהודי, שאמר לאשה בלונ־דית: „את השיקסע הנהדרת שלי," והסרט הסתיים בכך ש־מקלאוד מרים את כוסו ואומר: „מזל טוב!" לעומת זאת קיים חשש סביר שהצנזור בטלוויזיה הישראלית לא יעביר סרט זה, שבו מתאהב החייט היהודי ב־אלמנה הנוצריה ועומד לשאתה לאשה, טפו־טפו־טפו.

■ קברניט אל־על **אורי יפה** מרבה לשעשע את נוס־עיו, באמצעות ההסברים שהוא משדר להם במשך הטיסה. כך, למשל, באחת הטיסות מתל־אביב ללונדון, כשעבר המטוס מעל להרי שווייץ, הודיע ה־קפטן הנוסעים כי מצד שמאל הם יכולים לראות „את עיר־הבירה של מדינת ישראל, ואדוץ."

■ אגב, בזמן הסיכסוך בין צוותי־האוויר של אל על, הציע יפה לפרסם הודעה בעיתונות בזו הלשון: „העובדה שאיננו יכולים לחלק כרטיסי־טיסה חי־נם לעיתונאים לא עושה אותנו בלתי־צודקים."

■ יפה אף הציע לאלוף (מיל.) **אברהם יפה**, מנהל רשות שמורות־הטבע, שאינו קרוב־מישפחה שלו, כתובת ל־מצבתו: „משמורת־טבע ל־שמורת־קבע."

■ מנהל מחלקת החדשות בטלוויזיה, **דן שילון**, ייצג את ישראל בוועידה לענייני חד־שות שהתקיימה בז'נבה. בעת היעדרו סיפר בנו בן השש, **יובל**, בגאווה, כי אביו נמצא בוועידת־ז'נבה.

■ מאותה נסיעה לז'נבה הביא איתו שילון כלבלב מגזע סן־ברנרד. לשם כך קיבל היתר מיוחד מחברת התעופה ה־שווייצית סוויס־אייר, הושב אחר כבוד בחברת הכלב, שהיה בתוך סל, במקום המיועד לאי־מהות מיניקות ותינוקיהן. קבר־ניט המטוס היה כל־כך מרוצה מן הכלב עד שזיכה את שילון בבקבוק־ויסקי חינם.

■ גם איש העסקים **ארנון אילין** מרבה בנסיעות עיסקיות לחו"ל. הוא נהג תמיד לטעון כי עוברים כמה ימים עד שהוא מצליח להסתגל לאווירה היש־ראלית מחדש. לאחרונה סיפר לידידיו, כי גילה דרך מקורית לקצר את משך ההסתגלות: הוא חוזר ארצה במטוס של אל־על, ותוך ארבע שעות־טיסה הוא הופך ישראלי לכל דבר.

■ גיסתו של ארנון אילין, **גילי**, אשתו של אחיו **רמי**, פתחה ביחד עם **צפירה**, אשתו של איש־הביטוח **גדי קומרן**, ועם **ליאורה**, אשתו של העיתונאי והמוציא־לאור **אלי לנדאו**, בוטיק בכפר־שמריהו. השלוש קראו לבוטיק שלהן ג'וי.

■ המנחה **דודו טופז** נקלע לצרה, כשרצה לראיין את מחזיר עיטור־הגבורה **אסא קדמוני**. תחילה לא הופיע אסא לערב־הראיונות שנקבע לו. הקהל נאלץ להסתפק ב־בדיחותיו של דודו. שבוע ל־אחר־מכן הופיע אסא בערב־הראיונות, אך עמד על כך ש־תינתן לו האפשרות לשאת נאום. אסא נטל את המיקרופון, דיבר שעה ארוכה ולא הפסיק. כשניסה המראיין להתערב ו־להגיד לו כי זמנו חלף, התעקש להמשיך ולדבר ופתח בחילופי־דברים חריפים עם דודו. לראיון הופיע אסא כשהוא לבוש מיכ־נסיים קצרים ונעול בנעליים גבוהות־עקב.

■ העיתונאי **אורי דן** עסוק מאד בימים האחרונים. הוא אוסף חומר לספר על חיין של **סמי שרון־פלאטו** ה־מבוקש על־ידי שילטונות המס של צרפת בחשד של העלמת־מס בשווי של מיליוני דולרים. דן הצליח לרכוש את אמונו של פלאטו, ומקבל ממנו ישי־רות חומר חדש על עברו. כפי הנראה ייצא הספר בצרפת, ב־שפה הצרפתית.

■ אורי דן, הידוע כחסידו של **אריק שרון**, גם מאיים כי סיפרו הבא ייקרא ראש גזר וגיבורו יהיה הרמטכ"ל **מר־דכי** („מוטה") **גור**.

דן בן־אמוץ

ערך בשבת האחרונה מכירה פומבית של יצירות האמנות המורכבות מגרוטאות, שהוצגו בחודש האחרון בתערוכה. מכירת 170 המוצגים נמשכה כארבע שעות, כשהמשתתפים בקנייה יושבים על ריצפת הגלריה.

בין רוכשי היצירות היו אמנים רבים, כמו השחקנית אפרת לביא (יושבת, למעלה מימין). כמה מהיצירות שמחירן ההתחלתי היה מאה לירות נמכרו ביותר מאלף לירות. ארון הבשמים שבן־אמוץ מחזיק, „הריחות של דודתי קלרה", נמכר ב־1800, לג'וקי ארקין.

אנשים

■ שחקן־הכדורגל של מכבי נתניה, **שרגא בר,** הופתע השבוע לגלות כי הפך עיתונאי. מתחת לכותרת לכתבה שהופיעה בידיעות אחרונות, ושסיפרה על התאונה בין הרכבת והזחל״ם בבוסתן־הגליל, הופיע שמו ככותב הכתבה. הסתבר שהכתב האמיתי של הכתבה היה **שרגא אשל,** כתב הצהרון בגליל. אלא שאחד העורכים חשב בעת העריכה על שחקן־הכדורגל, וכך שורבב שמו בטעות לכתבה שלא היו לו כל יד וחלק בה.

למען חרשים־אילמים מיח״א, שבראשה היא עומדת.

■ תת־אלוף (מיל.) **משה** („מושיק״) **גידרון** אינו יכול להיפרד מהטלפונים. לפני ששירת בתפקיד בכיר בצה״ל היה מנכ״ל חברת הטלפונים טלרד. עתה מונה כמנכ״ל משרד־התיקשורת, ויחזור שוב אל הטלפונים.

■ חבר־הכנסת **אליעזר רונן** ממפ״ם נראה לאחרונה בגלרייה הקטנה בירושלים,

ג׳ימי סאבאל

כוכב הטלוויזיה והרדיו בבריטניה, מגיש מיצעד־הפיזמונים הפופולרי „טופ אוף דה פופ״ (פיסגת הפופ) זכה לא־מכבר בכבוד רב, כשהוענק לו על־ידי מלכת בריטניה אות־אבירות בשל פעולות־הצדקה שלו. עתה נמצא סאבאל בישראל, כאורחו של יו״ר אגודת גורמי־התיירות בחיפה, יונה יהב (משמאל), שהזמין אותו לכתוב ספר על חיפה. סאבאל, הידוע בתילבושותיו המוזרות, התארח בכפר הדרוזי דליית־אל־כרמל, גרם להתרגשות רבה כשהופיע במקום בחולצה הודית שהגיעה עד לברכיו, כשמתחתיה אין דבר.

משה איש כסית

בנו של חצקל, החליט להיכנס לנעליו המפורסמות של אביו. משה, העסוק כרגע בצילומים לסרטו של אסי דיין, „יופי של צרות״, לקח את הבאר הקטן של „כסית״, הפך אותו ל„סנק־באר״, בו מוגשים סלטים ומשקאות. הוא וחברתו יפה מקווים להחזיר ל„כסית״ את השחקנים והאמנים, לסלק משם את התושבים החדשים, שאינם נמנים עם חוגי הבוהימה הישראלית דווקא.

■ **ראומה,** אשתו של אלוף (מיל.) **עזר וייצמן,** עובדת תמיד. בזאת נוכחו כל באי מסיבת יום־ההולדת, שאירגנה לכבודה אחותה **רות דיין.** במהלך המסיבה התרימה ראומה את האורחים למען האגודה

כשהוא במצב־רוח עליז ביותר. רונן, המסרב לדבריו לנסוע לחו״ל על חשבון הכנסת, סיפר כי יסע לחו״ל, להתרענן מעט, בשליחות חברת הבנייה קרתא, שהוא יושב־ראש מועצת־המנהלים שלה.

הורוסקופ

שינוי לטובה במצבך הכלכלי המסובך במיקצת. אתה תמצא ידידים במקום הפחות מתקבל על הדעת. עם זאת, דע שהם מתייחסים אליך בחוסר־התחשבות. היזהר מהפכפכים, ועוד יותר, כמובן, מנשים הפכפכות. נטייתך לחולמנות ולרומנטיקה תסבך אותך, השבוע, במריבה לא־לך.

התחזקי, בת־שור — לפנייך שבוע קשה במיוחד. אל תנסי להתחמק מהאתגרים שיהיה עלייך להתגבר עליהם. מעט שכל ישר, הרבה אומץ־לב ועוז־רוח, יעזרו לך לדלג על פני המשוכות ויגרמו לך, בסופו של דבר, המון נחת־רוח על הישגיך, שלא יהיו מבוטלים כלל. אל תוותרי!

יום ב׳ הוא יום של התנגשויות ובעיות כספיות. הקפד, איפוא, שלא לקבל בו כל החלטה מרחיקת־לכת ושלא להסתבך. בכלל, השתדל לנצל את השבועיים הבאים לריכוז מחדש, לעבודה שוטפת, ולחידוש קשריך עם האהובים עליך. בת תאומים: אל תזניחי אותו. גם לאחרים בעיות.

חדל לריב עם חבריך לעבודה. בשביל מה? הבעייה המטרידה אותך תזכה השבוע בתשובה ובהסבר. אם אתה מעשן — אל תגזים. קופסה אחת ליום תספיק. השבוע תהיה לך הצלחה רומנטית, בתנאי שתפסיק להיות מתוח ועצבני. בת סרטן — כדאי שתשבי קצת בבית.

המרץ שיש לך יעזור לך לפתור כמה בעיות המטרידות אותך מזה זמן רב. למרות זאת, הגיע הזמן להקדיש קצת זמן לבחון דרכים להגברת יעילותך. נדיבותך ויושרך יזכו השבוע בהערכה מתאימה. אל תהסס לתת לידידך עצות, כאשר תתבקש לעשות זאת. כשאת נוהגת, היי זהירה.

אם לא תקבל את עצותיהם של שותפיך, תשכיל להסיק מסקנות מדבריהם — ואולי עליהם — תזכה בהצלחה נאה. זה חל במיוחד על יום ה׳, סוף השבוע הזה. הקשר הרומנטי שעליו חלמת, ואשר נדמה היה לך כי החל מנץ — יגיע למלוא־פריחתו באמצע השבוע. אל תחמיצי.

לא, את לא טיפשונת, את סתם מזניחה את עצמך ואת הסיכויים שלך להיות מאושרת. את יכולה גם לשנות את הדבר — אבל זה תלוי ביכולתך לשלוט בעצבייך, ומה שחשוב הרבה יותר — במצבי־הרוח ובדיכאונות הכרוניים שלך, אם אתה בעל־עסקים, עכשיו הרגע להחליט, אבל לא לחתום.

אם הסתבכת בבעיות מישפחתיות, בת עקרב, לא תמצאי את הפיתרון לצרות, השבוע. להיפך: עד ליום ו׳ בסוף השבוע, תיכנסי יותר ויותר עמוק להתחייבויות ולסידורים מישפחתיים. מצד שני, כל מה שנוגע לאירגון עיסקי או מיקצועי עולה יפה. לבשי אדום ואל תגזימי באכילה.

ימים קשים אך טובים עוברים עליך. אתה יודע זאת, אבל אינך מסוגל עדיין להעריך את מלוא־המאמץ הדרוש ממך. משום כך, פזר את האחריות ואת העבודה על־פני כל ימות־השבוע. אל תשקיע את כל אונך ביום אחד, ואת כל כספך בנקודה אחת ויחידה. תידרש להחליט מה עדיף.

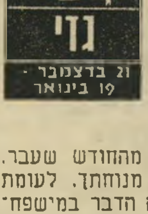

אט־אט, מתחילים מאמציך המהוססים לשאת פרי. דאג שלא יקלקלו לך את העניינים, ועוד יותר — שאתה עצמך לא תקלקל לעצמך, מתוך הזנחה או מתוך שינאה עצמית. זכור שלא רק אתה אדם עם כבוד עצמי. בת גדי: הוא אוהב אותך, אבל אם תלכי בדרך שהחלטת, כלפיו, את עשוייה להפסיד אותו. כסף ממקור סמוי יגיע לידיך. היזהר! זה כרוך בהתחייבויות שלא ברור אם תוכל למלא. צבע כחול טוב השבוע.

השבוע יימצאו פיתרונות לבעיות שהעסיקו אותך עוד מהחודש שעבר. תצליח להיחלץ ממיספר דאגות כספיות שהטרידו את מנוחתך. לעומת זאת ייתכן שתיאלץ להתייצב מול משבר ריגשי. אם יקרה הדבר במישפחתך, מוטב שתנצור את לשונך אם אינך רוצה שהעניינים יתגלגלו לרעה.

בכלל לא יזיק לך, אם תתכנן בקפדנות את המשך פועלך העיסקי — ותשמור את תוכניותיך לעצמך בלבד. אם אתה זקוק לכסף — קרוב־מישפחה או אפילו אשה מבוגרת עדיפים על ממון מבחוץ, שמוגש לך לכאורה תוך־כדי הטרדות קטנות יותר. אם את רוצה באהבתו — מוטב שתתענייני, לכאורה, גם באחרים. אבל עשי זאת בזהירות רבה.

נזיר יישועי פסולי־חיתון

לפי אי־אלה שמועות המהלכות בציבור, יצחק רפאל הוא בן בלתי־חוקי של נזיר יישועי. המראה החיצוני של גולגולתו תו־מך בשמועות אלה.

יש לחקור את העניין, וגם לבצע בדיקה אנתרופולוגית של הגולגולת. יש גם לב־דוק, האם האיש נימול לפי ההלכה, ואת תוצאות הבדיקה לפרסם ברבים (על־ידי צילום מיקצועי). אם תוצאות המחקר והב־דיקות יהיו שליליות (כפי שאפשר לצפות), יהיה הכרחי להכניס את שר־הדתות ל־רשימת „פסולי־חיתון".

א. סרטן, חיפה

מי זרע את האיבה?

לורד קאראדון, בהתחסדות בריטית אופיינית, שכח לציין (העולם הזה 1971) שזרע האיבה היהודית־ערבית נזרע על־ידי מישרד־החוץ הבריטי, עוד בשילהי מילחמת־העולם הראשונה.

אין זה מיקרי שלורנס איש־ערב ולורד בלפור הבטיחו כמעט אותן הבטחות, לנו ולערבים. האימפריה פשטה רגל, אך הסכ־סכן הבריטי בשלו. עובדה שאירלנד ורו־דזיה שותתות־דם לטובת ההון הגדול והבנקאים של לונדון.

אברהם קופל, אנטוורפן

● דיעותיו של הלורד קאראדון — ראה עמוד 11.

סוף מפחיד

ברצוני לתאר את התסריט, המעניין־מאוד, של מה שקורה כיום בהודו.

נכון, זה לא עניין מדיני בוער, ואולי לא אקטואלי, אבל זה חומר רב למחשבה.

אינדירה גאנדי בקאריקטורה
תסריט מוכר

ראש־הממשלה, הגברת מיספר אחת בהודו (מזכיר מישהי?), הסתבכה בפרשייה של „עיוות תוצאת הבחירות". האופוזיציה גילתה זאת, תבעה אותה למישפט ואף זכתה בתביעה.

עד שיתברר אם יכולה הגברת הנכבדה להמשיך בתפקידה או לא — הרוחות סו־ערות, התסיסה גוברת ואז, זהו רגע מותח מאוד — מכריזה הנ"ל על מצב־חירום (זה דווקא מוכר לנו).

היא אוסרת את כל הצעקנים והמתנג־דים, ללא מישפט, משתיקה את העיתונות ועושה „סדר" בתוקף התקנות לשעת־חי־רום. עד כאן הכל חוקי לגמרי.

עתה, היא מגישה לפרלמנט (למי שנשאר שם ולא נאסר), הצעת־חוק שעיקרה הוא: איסור התערבות של המערכת המישפטית במערכת־הבחירות. הצעת־החוק מתקבלת, למרבה הפלא. גם זה חוקי, וכשר לגמרי.

כלומר, בשלב זה שולטת ראש־הממ־שלה שילטון מוחלט בתוקף תקנות לשעת־חירום. איש לא קם ומנסה להתנגד (כי מי שקם ואמר משהו לא־יפה, כבר „יושב"), והמערכת המישפטית אינה יכולה להמ־שיך בהליכים נגדה, בגלל אותו חוק.

שמתם לב, בוודאי, שעד כאן הכל היה חוקי לגמרי. לאן הגענו? מפחיד, מה? את סופו של התסריט אני משאיר לדימ־יונו הפרוע של הקורא.

דני רוז, רמת־גן

כפייה פוליטית בבתי־הספר

דבר ראשון — כל הכבוד על גיליון ראש־השנה. הכתבה על איש־השנה, יצחק רבין, היתה אחת הכתבות המעניינות ב־יותר — אם לא המעניינת בכולן, שקראתי מעל דפי העולם הזה ושאר עיתונים. קבלו צל"ש על כך.

דבר שני — במדור „זו הארץ" הופיעה סאטירה על הפגנת המערך ותנועות־הנוער למען השלום, כאשר מתוארים בה חברי תנועות־הנוער כ„ילדים שהושפעו משטיפת־מוח של מדריכיהם" ובאו להפגנה ללא תכלית. דבר זה הוא שטות ממדרגה רא־שונה. אני חבר הנוער־העובד, ואני יכול להעיד.

העובדות הובאו בפני חברי השיכבה הבוגרת בקן באופן אובייקטיבי בהחלט. לכל חניך ניתנה הזכות לבחור לפי דעתו־שלו (היו גם הרבה חניכים „שרופים" שלא באו להפגנה, כי היתה מנוגדת לדעתם). מי שחושב כי לנערים בני 15 אין דיעה פוליטית מגובשת, והם מושפעים מכל ה־מטיף להם — טועה לגמרי.

במדינה כמו שלנו, כאשר קצב ההתר־חשויות המדיניות כה מהיר ואינטנסיבי, הנוער מתעניין בפוליטיקה אפילו כנגד רצונו — וללא־ספק מגבש דיעה לעצמו. מה־גם שתנועות־הנוער הצטרפו שלא למען ההסדר המדיני, אלא כדי למחות ולהזהיר מפני ההשתוללות הפרועה של חברי גוש־אמונים ותומכיהם.

והרי סיפור קטן אודות הליברליות ב־ארץ: מרכזי הנוער־העובד ביררו אצל מנהל הגימנסיה שבה לומדים רוב חברי התנועה בעיר, אם יש שעה שביעית ל־חניכיהם, כדי לוודא אם יוכלו להשתתף בהפגנה, שיצאה בשעה 2 (השעה השבי־עית בבית־הספר מסתיימת ב־2 וחצי).

המנהל הבטיח כי לא יהיו שעות שבי־עיות יומיים לפני־כן, ויום לפני ההפגנה הוסיף לחלק מהכיתות שעה שביעית. אין צורך להוסיף כי המנהל הינו ליכודניק שרוף, ודעתו על ההסדר מובנת־מאליה.

אז יש כפייה פוליטית בבתי־הספר או אין? מה דעתכם?

קורא, ראשון־לציון

להתחתן עם ממזרה

פירסומן של הרשימות ה„שחורות", ש־הוצאו על־ידי הרבנות הראשית, נותן יתר־תוקף לדרישת חלק גדול מהרוב ה־חילוני במדינה, להנהיג נישואין אזרחיים ולהפריד את הדת מן המדינה.

אזרחי המדינה הדתיים יכולים, כמובן, להמשיך ולהינשא בנישואין רבניים, לש־מור על טוהר גיזעם על־ידי הנהגת רשי־מות פסולי־היתון ולחיות כרצונם. אך אין

(המשך בעמוד 12)

טעות לעולם צודקת

נתכנס לעצרת שתפגין דאגתנו לשלמות העם ועל כן נעשה זאת באמצעים הולמים: נימנע מליבוי יצרים ונפגין רצון לליכוד העם סביב ערכי קיומו: דמוקרטיה, אחריות, קבלת מכות.

לבל תעמוד האלימות בינינו לבין השלום.

קטע מכרוז להפגנה למען ההסדר החלקי מטעם תנועות־הנוער.

אורי, תל־אביב

מכון ישראלי לאלקטרוניקה

20% הנחה
לחיילים
בשרות פעיל

למד בביתך אלקטרוניקה

אם אתה מעוניין ללמוד אלקטרוניקה כמקצוע או כתחביב אנו נסייע בידך להגשים את רצונך. באמצעות צוות המורים המומחים ושרותי המעבדות העומדים לשרותך תוכל ללמוד בזמנך הפנוי ובהתאם לקצב ההתקדמות בו תבחר.
הלימודים בקורסי האלקטרוניקה משולבים בניסויים ועבודות מעבדה אלקטרונית בפיקוח — מהנדסי אלקטרוניקה.

לרשותך אפשרויות הלימוד הבאות:
1. „קורס יסודי באלקטרוניקה ורדיו".
2. „קורס אלקטרוניקה ורדיו מעשי" כולל ניסויי מעבדה ביתית הניתנת לכל תלמיד ואשר בסיום הניסויים בונה התלמיד מכשיר רדיו. המעבדה ומכשיר הרדיו נש־ארים רכושו של התלמיד.
3. קורס אלקטרוניקה תקשורת סוג 1 (בהת־אם לדרישות ולפי תכנית הבחינות של משרד העבודה).
4. קורס יסודי בטלויזיה.

לשם קבלת פרטים מלאים מלא את התלוש המצ"ב ושלח בהקדם אל המדור ליעוץ מקצועי ת.ד. 33114 תל־אביב.

מעונין בקורס ....
שם ....
כתובת ....
טל' ....
ה.ז. 24.9

צוות מורינו ועובדינו עומדים לשירותך לייעוץ בכל עת

המכללה העברית להשתלמות בכתב
37 שנות נסיון. 115,000 בוגרים
תל־אביב, שד' רוטשילד 93, טל. 624162 ● חיפה, גורדאו 30, טל. 667040
ירושלים, ההסתדרות 22, טלפון 224769.
— שעות ההרשמה: 20.00—8.00 ללא הפסקה —

מדינת ישראל
משרד החקלאות

להלן לוח מחירים
המוסכם לשבוע
מ־28. 9. 75 עד 3. 10. 75

ירקות			לצרכן
עגבניות מעולות	3.10	ל"י	חק"ג
גזר	3.60	"	"
חצילים	1.75	"	"
פלפל נחרית וקליפורניה	3.00	"	"
תפוא"ד בתפזורת	2.15	"	"
תפוא"ד ארוזים	2.40	"	"
בצל יבש	1.25	"	"
בצל ארוז בשקיות של 2 ק"ג	1.50	"	"
פירות			
תפוחים גרנד אלכסנדר גודל 6	2.50	"	"
תפוחים גרנד אלכסנדר גודל 6.5	3.30	"	"
זהוב גודל 6	3.00	"	"
תפוחים אורליאנס גודל 6.5	3.40	"	"
אגסים ספדונה גודל 5	3.50	"	"
אגסים ספדונה גודל 5.5	4.60	"	"
ענבים דבוקי, תמר בירותי	2.90	"	"
עופות			
פטמים קפואים בטיב מעולה בשקיות שקופות גודל 1 (עד 1.4 ק"ג העוף)	11.00	"	"
פטמים קפואים בטיב מעולה גודל 2 (עד 1.6 ק"ג העוף)	10.00	"	"
פטמים קפואים בטיב מעולה גודל 3 (מעל 1.6 ק"ג העוף)	9.00	"	"
דגים			
כסיף	8.50	"	"
בקלה — פרוס אחיד עשוי מדגים שמשקלם לא פחות מ־250 גרם	10.00	"	"

פגישה עם יאסר עראפאת

בתום סיורו האחרון במרחב, שעליו דיווח „העולם הזה" (1971) סיכם הלורד קאראדון (לשעבר סר יו פוט) את רשמיו בסקירה שעותק ממנה המציא לאורי אבנרי, בצירוף „מיטב האיחולים". להלן קטע מן הסקירה הממצה:

הרעיונות החדשים במיזרח־התיכון — נדירים. לעיתים קרובות מדי אנו מבזבזים את זמננו בחזרה על סיסמות ישנות ובהטחת האשמות ישנות. נראה שכל צד נהנה מאיזכור ההצהרות הקיצוניות ביותר של הצד השני. הישראלים זוכרים את החלטות־חרטום („לא משא־ומתן, לא שלום"). הערבים מזכירים את רשימת השטחים הכבושים אשר מנהיגי ישראל חוזרים ומצהירים שלא יוותרו עליהם לעולם.

אולם רעיון חשוב חדש אחד עלה בשנים האחרונות, וזכה בתמיכה גוברת. זהו הרעיון שצריכה לקום מדינה פלסטינית, כבית לאומי לפלסטינים, לצידה של ישראל, שהיא הבית הלאומי של היהודים. רעיון זה מובן ומקובל כעת במידה כה רבה, עד כי קשה לזכור שעוד לפני חמש שנים, דובר עליו רק בקושי.

■ ■ ■

אני זוכר שכאשר דובר לראשונה על הצעה זו, הבעתי את התנגדותי.* היה נדמה לי שמדינה, המורכבת מן השומרון, חלק מיהודה ועזה, לא תהיה בת־קיום. אמרתי שבגיל 25 ניהלתי אני־עצמי את רובו של השטח הזה. (כוונתי היתה לתקופה שבה כיהנתי בימי המנדאט בתפקיד סגן מושל־המחוז במחוז השומרון — מחוזות־חמישנת שכם, ג'נין וטולכרם).

רק כאשר השתרשו עקרונות החלטת מועצת־הביטחון 242**, התפתח רעיון המדינה הפלסטינית. שני העקרונות החיוניים של החלטה 242 היו, ראשית, „אי־ההשלמה עם רכישת שטחים באמצעות מילחמה," ושנית, „הריבונות, השלמות הטריטוריאלית והעצמאות המדינית של כל המדינות באיזור, וזכותן לחיות בשלום, בגבולות בטוחים ומוכרים, כשהן חופשיות מאיומים ומאלימות."

אם תחיה ישראל בשלום, כשהיא חופשית מאיומים וממעשי־אלימות — מה יקרה לשטחים שנכבשו במילחמת 1967, ושמהם צריכה ישראל לסגת לפי ההחלטה 242?

תחילה הניחו כי השטחים שיפונו יחזרו לירדן, אך לכך התנגדו מנהיגי האירגון לשיחרור פלסטין. אם לא תתקבל תביעת אש"ף שכל הארץ תהפוך ביום מן הימים מדינה אחת, ערבית־ישראלית (תביעה ששום מעצמה גדולה לא תמכה בה, ושארצות־הברית וברית־המועצות דחו אותה בפירוש), ואם תהיה התנגדות להחזרת השטח לירדן, הרי אז האפשרות שנותרה היא כינון מדינה פלסטינית נפרדת.

למרות המימדים הקטנים והמחסור במשאבים (ואם לא תהיה הסכמה על פרוזדור לעזה, גם חוסר גישה לנמל) הרי הרעיון, אחרי שהושמע, הוא בעל כוח־משיכה בולט.

גורם חדש טמון בעובדה שלמדינה החדשה יהיה, עתה, גיבוי כספי חזק מידי מדינות־ערב העשירות בנפט. יתר על כן, הארצות השכנות — ירדן, סוריה ולבנון — יתנו, בלי ספק, גישה קלה לנמלים של ביירות ועקבה. המדינה הפלסטינית החדשה תהיה בעלת סיכוי טוב להתקיים, לפחות כמו שיש לירדן, שהחזיקה מעמד במשך 50 שנה, למרות חוסר־משאבים וכל מיני תהפוכות נוראות בארצות השכנות.

* בין השאר בשיחה עם אורי אבנרי ביוני 1969 (העולם הזה 1660), שבה ניסה אבנרי לשכנע את הלורד, אז ראש המישלחת הבריטית באו"ם, לקבל רעיון זה.

** שהלורד קאראדון היה מנסחה ויוזמה העיקרי.

המלך חוסיין הגיב על הרצון הפלסטיני להגדרה עצמית בהצהרה שמסר זמן רב לפני ועידת־רבאט: „ישראל הודיעה כי לא תסבול מדינה עצמאית בפלסטין או בגדה המערבית. לישראל אין כל זכות להחליט על כך. גם לי אין. לאיש אין הזכות להחליט, מילבד לפלסטינים עצמם."

אם תקום מדינה פלסטינית יהיו לה, בלי־ספק, קשרים הדוקים במיוחד עם ירדן (בירדן יש יותר פלסטינים מאשר ירדנים) וייתכן כי תיווצר פדרציה. אולם, כפי שאומר המלך חוסיין, על הפלסטינים להחליט בעצמם על גורלם. לזכותם ייאמר שהם הצליחו במידה רבה לתבוע ולהשיג את הזכות לדבר בשם עצמם. הם זקוקים להכרה ולמולדת משלהם, כדי לקבוע את זהותם המייוחדת ולשמור עליה, והם זקוקים להזדמנות לנצל את כישרונותיהם הבולטים למען מטרות יצרניות.

מה הם־אומרים לעצמם, ובייחוד אותם החיים בשטחים המוחזקים בידי ישראל?

כאשר סיירתי בקייץ זה בגדה המערבית, שמעתי מהפלסטינים עצמם הצעות רבות על צורת המינהל שיש לכונן אם וכאשר יוחזרו השטחים לערבים. כולם הציעו תקופת־מעבר שבה הם יהיו חופשיים להיוועץ בינם לבין עצמם ולהחליט על צורת מימשלם בעתיד. היו שהציעו שבתקופת־מעבר זו יהיה המינהל בידי ירדן. היו שהציעו להעביר תפקיד זה לאש"ף. אחרים הציעו למסור את המינהל, למשך שנה־שנתיים, לליגה הערבית או לאו"ם.

ההצעה שנראתה בעיני כמושכת ביותר, היתה שבתקופת־המעבר יהיה השילטון בידי מועצה בראשות יושב־ראש בינלאומי („מין יארינג," הם אמרו), עם שני נציגים מטעם אש"ף, שניים מאנשי הגדה המערבית, ושניים מטעם ממשלת־ירדן.

שאלות השיטה והנוהל זקוקות, כמובן, למחשבה ולדיונים נוספים. העיקרון החשוב מכל הוא שיש לאפשר ולעודד את הפלסטינים, בבואם להקים את מולדתם, להחליט בעצמם, ללא חיפזון, וכי יהיה ברור לעיני כל שהם עושים זאת ללא כפייה.

אין ספק שהפלסטינים יוסיפו למלא תפקיד חשוב בארצות ערביות אחרות. אולם אחרי עשרות שנות הפזורה והסבל, מן הדין שתהיה להם הזכות למדינה משלהם, שבירתה תהיה ירושלים הערבית.

■ ■ ■

לא פגשתי את יאסר עראפאת עד לפני חודשיים, ואז שוחחתי עימו כשעה, בביירות. בעת סיורי הקודם במיזרח התיכון הוא היה בוועידת־אש"ף בקאהיר, ואז נפגשתי רק עם כמה מאנשיו. לפני כן היתה לי בלונדון ההזדמנות לשמוע ולהיפגש עם סעיד חמאמי, נציג אש"ף שם.

כאשר ראיתי את עראפאת, רציתי לגבש לעצמי דיעה כלשהי על אופיו ומטרותיו. האם הוא חותר להחמרת האלימות, או שיש לו יעדים אחרים? האם הוא קודם כל מנהיג תנועת־התנגדות, או מנהיג פוליטי? האם הוא פתוח לרעיונות חדשים? ובמייוחד, האם הוא מוכן לקבל על עצמו את האחריות הכבדה לנהל משא־ומתן להחזרת השטחים הערביים שאבדו במילחמת 1967, כשהמטרה היא לכונן מימשל ערבי בשטחים שיוחזרו? האם הוא מוכן לשקול שיטה של דו־קיום בשלום עם ישראל, שעליה כתב ודיבר סעיד חמאמי בצורה כה גלוייה?

אין לי רצון להוסיף על קשייו הרבים, על־ידי ציטוט הדברים שאמר לי. לא לחצתי עליך להכריז הכרזות חדשות. מזה זמן רב רובץ עליו תפקיד קשה מאין־כמוהו — לנסות להחזיק ביחד פלגים בעלי מיגוון רחב ביותר. בכך היתה לו הצלחה הראוייה־לציון. עליו להיות, בעת ובעונה אחת, לוחם ודיפלומט. עליו להנהיג לא מן הקצוות, אלא מן המרכז.

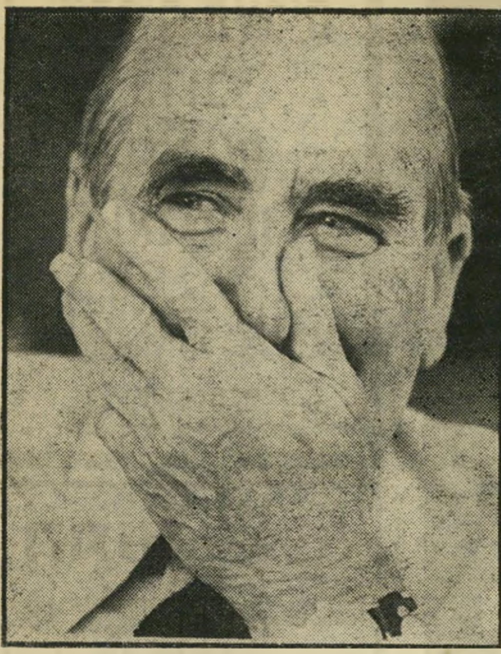

למרות כל המיכשולים, הוא השיג הישג מרשים. הוא הכריח את דעת־הקהל העולמית, הסרבנית והאדישה, לשים לב לעניין הפלסטיני. למעלה ממאה אומות קיבלו את דרישתו לשמוע את דבר הפלסטינים. הוא ביסס את צידקת התביעה הפלסטינית להגדרה עצמית. כאשר נאם באוקטובר שעבר בעצרת האו"ם, הוא סיכם את קריאתו במילים שהפכו בינתיים מפורסמות: „באתי כשבידי ענף של זית ורובה של לוחם־שיחרור. על תניחו לענף־הזית ליפול מידי!"

לא ציפיתי להתרשם מראיון של שעה אחת. חששתי שיהיה עלי לסבול את הנאומים השיגרתיים, הטחת האשמות בישראל, צידוק ההתנגדות האלימה, האשמות נגד מעצמות־המערב. הוא החמיא לי בכך שהניח מראש שאני מכיר את עברו ואת קשייו. תחת זאת, הוא התרכז על הדרכים שבהן אפשר להיחלץ מן הקיפאון הנוכחי, לגלות יוזמות חדשות כדי לעזור לפלסטינים במצוקתם הנוראה, לשכנע את דעת־הקהל העולמית שיש לפעול בעוד מועד כדי למנוע סיכסוך וסבל חמורים עוד הרבה יותר. מצאתי שהוא אדם מהיר, חושב, מבחין ומעשי.

יש לי ידע וניסיון בכל הנוגע למנהיגי־התנגדות במקומות אחרים בעולם.* חשבתי בליבי כי בהשוואה אליהם יש לפלסטינים מזל רב שיש להם מנהיג כזה.

כמו שאמרתי, לא ביקשתי מיאסר עראפאת הצהרות והבטחות. אולם יצאתי מן הפגישה כשאני משוכנע שיאסר עראפאת הוא מנהיג שינצל במרץ כל הזדמנות להתקדם באופן יעיל לטובת האינטרס הפלסטיני, שהוא מעדיף ללא־שיעור התקדמות בשלום על פני אלימות, שהוא יגיב בחיוב על כל גישה כנה ומעשית, ושהוא יתייחס אל החזרת השטחים הערביים המוחזקים, ואל כינון מדינה ערבית פלסטינית, כאל דבר שהוא חשוב הרבה יותר מאשר המשך האלימות.

איני רוצה לומר שהוא הפכפך. אני בטוח שהוא מסור כל־כולו לעניין שלו. קיבלתי את הרושם החזק שהוא אדם שיש לשאת ולתת עימו, ושאפשר לכבדו ולבטוח בו.

לורד קאראדון, לונדון

* רמז לכהונתו של הלורד קאראדון כמושל בכמה מושבות בריטיות, ביניהן קפריסין וג'מייקה.

פורום העולם הזה

ההסדר הכפוי הוא הסדר רצוי

כל הבוחן את המצב השורר במיזרח־התיכון, מבחין מייד במיבנה ארבעת הגופים באיזור: הערבים מול הישראלים, כאשר בתווך האמריקאים והרוסים.

ברית־המועצות רואה את ישראל כמדינה — כך מחייב האינטרס שלה. רק בר־בלי־דעת ינסה להגיד שהרוסים חפצים בהשמדתה של המדינה. ישראל משמשת לרוסים כגורם המתסיס את האיזור. זהו הגורם אשר כנגדו מחפשים הערבים אמצעי. דרישת האמצעים מביאה והביאה לתלות, והתלות מביאה התמקמות רוסית איתנה במיזרח־התיכון.

באשר לאמריקאים, רק תמים או טיפש יכול להתייחס אליהם כאל תומכי ישראל (והצדק שהיא מייצגת) הבילבדיים. כי ברור שלגבי קיומה של מדינת ישראל נמצאים האמריקאים בצד הרוסים. ישראל משמשת מצד אחד כמעוז מערבי באיזור איסטרטגי חשוב זה, ומנגד מחזיקה ישראל שטחים רבים שהינם קלף כבד־מישקל בידי האמריקאים, במאבקם להיאחזות והתפשטות באיזור.

ד"ר קיסינג'ר מופיע בבירות ערב כמייצג הגורם היחידי שיכול להחזיר להם שטחים. הוא מבליט שדרכם הקודמת, הפלירט עם הרוסים, לא קידמה אותם. כלומר, קיומה של מדינת ישראל כמדינה באיזור, משמש מכשיר אדיר בידי האמריקאים כנגד הרוסים.

מכאן שהן לגבי הרוסים והן לגבי האמריקאים, כל צד בדרכו המיוחדת, מהווה ישראל גורם חסר־תחלופה חשוב מאוד, אשר לא ניתן בלעדיו. ברור, אם כך, שאף אחת משתיהן לא תיתן ידה להשמדת ישראל.

מנגד, מצב של שלום, שקט ורוגע — מצב אשר יביא לפריחה באיזור והתקרבות עד שיתוף־פעולה בין הצדדים, יביא לידי ריחוק הצדדים מן המעצמות. המסקנה: גם שלום לא טוב לצדדים. נחוץ להם מתח, אך מתח מבוקר — כי מילחמה באיזור זה עלולה להידרדר ולהביא לאובדן שליטה של אחד הצדדים, קטנים כגדולים. (יש לזכור שהרוסים והאמריקאים אינם מעוניינים להיפגש בשדה־הקרב.)

הערבים נמצאים בצלע השלישית. סאדאת מכריז שהוא רואה את ישראל כעובדה קיימת. רבים יודעים שלא יוכלו להשמיד את ישראל. מאידך אומר סאדאת, שעל שלום עדיין מוקדם לדבר בדור הזה. סאדאת הוא המתון מכולם.

קשה להאמין שכיום יכול מנהיג ערבי לקום ולומר: הבה נעשה שלום עם ישראל. שום מישטר ערבי אינו יציב ואיתן עד־כדי־כך.

אפילו נניח שהערבים היו חפצים בשלום, קשה להאמין שהכרזות כאלו היו שוברות את מסך החשדנות, הזהירות והרתיעה הישראליים. הרוב הישראלי חושש מן השלום הערבי. לרוב הזה קוסמת ארץ־ישראל הגדולה, ה„בטוחה" והיפה. הוספת ההתרפקות הנוסטאלגית־דתית גם היא אינה תורמת לסיכויים. וכמו אצל הערבים, כך גם בישראל — קשה להאמין וקשה למצוא דמות אשר תוכל לחנך, ללמד, להסיר מחיצות, מוסכמות, ולצעוד לקראת הסדר־שלום כולל. אין לנו מנהיג כזה, וקשה להאמין שיצמח בעתיד הקרוב.

ההיגיון הפשוט הנובע מכך אומר: אינטרס אמריקאי־רוסי למתיחות מבוקרת. התקרבות והתרחקות ישראלית־ערבית לסירוגין, אשר תלבש צורה של הסדרי־ביניים עד הסדר־כולל מסויים, מול אי־רצון ישראלי־ערבי. מכאן צץ ועולה אלמנט הכפייה!

תלותו של האיזור באמריקאים וברוסים (כך זה, ולא ההיפך, ואל נשלה את עצמנו) מביאה לכך ששתי המעצמות תוכלנה לכפות הסכם. הסדר־הביניים האחרון היה מודל, והלחשושים הנוכחיים בקשר לצפון, אף הם משמשים הוכחה לאמיתות תיזת הכפייה.

קשה לדבר על שלום מוחלט באיזור. העתיד אינו צופן לנו זאת, אך אולי אפשר לצפות להסדר כפוי, אשר יתקבל בהסתייגות על־ידי הצדדים — אך יתקבל!

איל גרצברג, נחלת־יהודה

מכתבים

(המשך מעמוד 10)

הם רשאים לכפות את רצונם על הרוב החילוני, ולגרום נזק גדול למדינה על־ידי פירסום השערוריות (הצצות חדשות־לבקרים) בחו״ל. כתוצאה מאלו מצטיירת המדינה לרבים וטובים מקרב אזרחי מדי־נות המערב, כמדינה גיזענית מפגרת.

בנוסף, אין אנו יכולים להחריש נוכח הסבל האישי הרב הנגרם, אומנם למעטים־יחסית, הנמצאים ברשימות פסולי־החיתון, הממזרים וכו׳.

כאזרח במדינה דמוקרטית, הייתי רוצה שיתאפשר לי להתחתן אפילו עם ממזרה (אם רצוני בכך). אינני מבין במה טובה יהודיה כשרה מ„פסולת־חיתון״. איני רוצה לשמור על „טוהר־הגזע״ על חשבונם וסיב־לם של אחרים, אזרחי המדינה, הטובים לא פחות מדתיים רבים, ואולי אפילו יותר.

מאיר מטלון, רמת־גן

אהבת הבוקסרים

ברצוני להתייחס למיכתבה של הגברת רחל אייכנר (העולם הזה 1985), בנושא הבוקסרים. ראשית, ברצוני להציג את עצ־מי, כפי שאני באמת ולא כמו שתיאר־תם אותי ויצרתם לי דמות שלילית במו־בן מסויים.

ובכן, אינני מדען וגם לא קר־נפש. ודאי תופתעו אם אגלה לכם כי עדיין לא מלאו לי 17 שנה. אך באשר לניסיוני הכלבני ומשך מגעי עם כלבים ועולמם בכלל, בטוח אני כי לגברת בעלת הבוק־סר הלבן ולכם יש עוד הרבה־הרבה לל־

— אלון אבידר —
הכלב מתנה נעלה —

— וכלבו „צ׳יף״
— בכל צורה וצבע

מוד ממני בנושא זה. אי־לכך, אל לכם לחלוק על דברים שאינכם יודעים, מוטב ללמוד מאנשים הבקיאים מכם.

העובדה שאני חבר בהתאחדות הישׂ־ראלית לכלבנות, אינה אומרת שאני שו־אף אך־ורק לטפח את הגזע, ולהשמיד כלבים בקצב — כפי שקבעתם. עובדה היא שבמשך שנה אחת מומת בארץ רק כלב אחד או שניים, וגם זה מן הטעמים שהוזכרו קודם. אני אוהב כלבים, ואפילו יותר מזה. לדעתי, כלב הוא מתנה נעלה לכל אדם, בכל הצורות והצבעים. אהבתי לכלבי־שלי אינה נופלת מאהבתי לכלבים אחרים, ובייחוד אם הם בוקסרים — ובוקסרים טובים, כפי שמעידה בעלת ה־בוקסר הלבן על כלבה.

אשר לקביעתה של הכותבת כי להערו־תי אין כל בסיס מז׳עי, עלי לומר כי

(המשך בעמוד 14)

181
בתי-נוער
נבנו בעזרת
מפעל הפיס

עידן - 433

מפעל הפיס
לקידום החינוך והבריאות

דרוש
מדריך תיירים
הדובר
גרמנית
ואנגלית

לטלפן למר וילי
טלפון 233490,
תל־אביב

המנוי

קיבלת חשבון,
אנא, פרע אותו
בהקדם.

מחלקת המינויים

מה זה דת?

דת זה בטוי של יראת ה׳.

ה׳ נתן לכל בר אנוש ניצוץ ממנו ; המצפון ; או המדה הטובה שבלב. רוח ה׳ יכול לדון עם בן אדם רק לפי אותה מדה שהוא שם לב למצפון שלו(ה), בראשית : ו׳ 13. גם דרשת ההר מתחילה בפניה למדה הטובה שבאדם : מתי : ה׳ 12—3 אשרי עניי הרוח כי להם מלכות השמים : אשרי האבלים כי-הם ינחמו : אשרי הענוים כי-המה יירשו ארץ : אשרי הרעבים והצמאים לצדקה כי-הם ישבעו : אשרי הרחמנים כי-הם ירחמו : אשרי ברי לבב כי-הם יחזו את-האלהים : אשרי רדפי שלום כי-בני אלהים יקרא להם : אשרי הנרדפים בגלל הצדקה כי להם מלכות השמים : אשריכם כי-יחרפו וירדפו ודברו עליכם בשקר כל-רע בעבורי : שמחו וגילו כי שכרכם רב בשמים כי-כן רדפו את-הנביאים אשר היו לפניכם :

ציות למצפונם באמת עשו כל הדמויות (הנע-לות ובכל זאת כה אנושיות) שבכתבי הקודש (כדוגמה אברהם אבינו).

אך דת זה גם מסגרת חברתית מימי קדם ; השלטון הרוחני של החברה על הפרט. כך קימת האפשרות של השתלטות כוחות הרשע על בן אדם דרך הדת. זה בולט מאד אצל עובדי האלילים. מצד אחד דורש דתם אכזריות רבה מהיחיד (אוכלי בני אדם) — ובאותה מדה גם כסילות (השתחוות לעצמים מתיים, מעשי יד אדם).

אך גם בדתות הנעלות יכול בקלות פולחן דתי להשתמש כסם הרגעה נגד יסורי המצפון (בית תפילה של ה׳ נהיה למערת פריצים ! העז ירמיה לפרסם (ז׳ 11) ומה כתוב בפרק : א׳ של ישעיה !)

אך ההסטוריה מראה שממש אותו דבר בדיוק קורא לפעמים בעולם הנוצרי — בכל דת שהתחבר עם השלטון ; כי לא כל כהן דת של השליטים היו מהסוג של נתן הנביא (שמואל א׳ ; י״ב).

סיסמת הנאצים בגרמניה חיתה : הפירר (Firer) (מנהיג) מצווה — ואנו נבצע ; אין בעיות, אין שאלות — וגם אין משברי מצפון ; שהיטלר הגדיר „כחמצאה יהודית בכדאי להשתלט על רוח עמי העולם״.

ת״ד : 210 ; טבריה 14100

תן טרמפ לחייל

אתה והמדינה

כוסות־רוח לגוסס

הצעדים הכלכליים שעליהם החליטה הממשלה (פיחות הלירה ב־10%, העלאת מחיר הדלק ב־60 אגורות הליטר והעלאה כללית של מיסי־הקנייה ב־5% עד 10%) יעזרו כמו כוסות־רוח לגוסס.

הבעיות הכלכליות האמיתיות של המדינה הן אי־גידול הייצוא, חוסר כל השקעות, גירעון בתקציב המדינה של 6 מיליארד וגירעון חיצוני (בדולרים) של 3.5 מיליארד דולר. גירעון זה הופך את המדינה גרורה־למעשה של ארצות־הברית.

אם מוסיפים לכך את השיעור המדהים של ירידה (24 אלף יורדים בשנה שעברה, מיספר כפול השנה) ואת העובדה כי כוח־האדם בשרותים גדל והולך על חשבון ענפי־הייצור מקבלים, על רגל אחת, את עיקרי הבעיות הכלכליות של המדינה.

משק המדינה הוא גוף חולה אנוש, המתקיים באמצעות זריקות חיצוניות, כאשר חלקים גדולים והולכים של תאי הגוף הופכים מתאים יצרניים תאים טפיליים. המדיניות של האוצר בשנה האחרונה היא מדיניות של להרוויח־זמן, או קוסמטיקה חיצונית. תחת להבריא את הגוף, מורחים צבע על הפנים. במקום לשפץ את הבית המתמוטט מן היסוד, עוסקים בהחלפת הטאפטים.

הרפורמה היא דבר חשוב מאד כשלעצמו, אולם היא זולית לעומת בעיות־היסוד.

הורדת שער הלירה לא תגביר את הייצוא, כל עוד מצוי בארץ כסף חופשי־ממס, הנותן ליצרן המקומי יותר מאשר יקבל בחו״ל. כל עוד האוצר עוצם עיניים מן הסרטן בגוף האומה — הכסף השחור, המהווה כלכלה מתחרה לרישמית — לא יעזרו מיסים על הייבוא בצורות השונות. כל עוד יהיה כדאי יותר לעבוד בשירותים ובמיסחר מאשר בייצור, לא יועילו כל פיחותים ורפורמות מדומות.

שר־האוצר ההססן חושש להחליט החלטות אמיצות, והוא שבוי בידי יועצים כנגיד „בנק ישראל״, הרואים את הפיתרון הכלכלי בהורדת רמת־החיים של שיכבת השכירים היצרנית, מבלי לגעת בשיכבת־הטפילים הלאומית.

כל עוד נהנה שר־האוצר מיד חופשית של ראש־הממשלה, הוא ימשיך במדיניות של הקוסמטיקה הלאומית. אולם מתקרבת השעה שבה יבין יצחק רבין כי כוח־העמידה הלאומי של המדינה התפורר מבפנים, בגלל המדיניות של שר־אוצרו. השאלה היא אם שעה זו לא תהיה מאוחרת מדי.

„אל־על" במידרון מסוכן

מדי־שנה מפרסמת חברת התעופה הלאומית „אל־על" את מאזנה, ומדי שנה נעשית התמונה טובה יותר מקודם. אך רק חדי־הבחנה שמו ליבם לעובדה שמדי־פעם משתנים המדדים, אשר לפיהם מציגה „אל־על" את התפתחותה.

כך, למשל, לפני חמש־שש שנים, היתה החברה מציינת את שיעור הגידול של מיספר נוסעיה. אולם בשנתיים האחרונות שינו ראשי־החברה את השמות, והם מציינים רק את אחוזי־התפוסה של מטוסי החברה — היינו, כמה מושבים בכל טיסה היו תפוסים בנוסעים.

טבלה, שהופיעה בימים האחרונים בביטאון המיקצועי של סוכני־הנסיעות באמריקה, „טראבל ויקלי" — מגלה את הסיבה לכך, וכן מראה כי „אל־על" נמצאת למעשה במורד מסוכן ביותר.

השבועון פירסם טבלה מפורטת של מיספר הנוסעים בקווים הטראנס־אטלנטיים בין ארצות־הברית לאירופה, בארבע השנים האחרונות. הטבלה מראה כי „אל־על" יורדת מדי־שנה במיספר נוסעיה.

לגבי „אל־על" היתה שנת 1972 שנת־השיא, עת הטיסה 270,245 נוסעים, שהיוו 3.2% מכלל הנוסעים. בשנת 1973 הטיסה „אל־על" 248,721 נוסעים, שהיוו 2.9% מכלל הנוסעים. בשנת 1974 הטיסה רק 144,060 נוסעים, שהיוו 1.92% בילבד מכלל הנוסעים. משך שנתיים ירד מיספר הנוסעים ב„אל־על" ב־126,185 נוסעים, היינו כימעט בחמישים אחוזים!

ירידה זו לובשת משמעות גדולה עוד יותר, נוכח שאר נתוני־הטבלה, המראים כי החברות הלאומיות האחרות הגדילו לאחרונה את מיספר הנוסעים שלהן. כך, למשל, הטיסה „סוויס־אייר" בשנת 1973 4.2% מכלל השוק, ובשנת 1974 4.74%. או, למשל, „סבנה", שהטיסה בשנת 1973 2.4%, ובשנת 1974 2.49%. או „לופטהנזה", שהטיסה בשנת 1973 6.4%, ובשנת 1974 — 6.89% מכלל השוק.

מדוע אין ירידה זו, של כימעט חמישים אחוזים בהכנסות של „אל־על" מנוסעים, מורגשת? סיבה אחת: הפיחותים בשער הלירה עוזרים לחברה לשמור על גובה ההכנסות בלירות, בעוד שלמעשה, ההכנסות בדולרים ירדו במחצית מנוסעים.

סיבה שנייה: כי „אל־על" מבטלת טיסות בלי כל התחשבות בלוחות־זמנים והתחייבויות. כל הנוסע ב„אל־על" יודע, כי לרוב המטוסים מלאים ואין להשיג בהם מקום. עתה מתברר כי זה ביגלל קיצוץ מיספר הטיסות, ולא ביגלל גידול בנוסעים. למשל, ביום מסויים בחודש ספטמבר היתה צריכה „אל־על" להטיס לישראל שני מטוסים, האחד דרך קנדה והשני ישיר. לכל הפונים לחירשם לטיסות נמסר, כי מקומם מובטח, שכן בכל מטוס היו רק כמחצית המקומות תפוסים. יומיים לפני הטיסה ביטלה „אל־על" את הטיסה דרך קנדה, ריכזה את כל הנוסעים בטיסה אחת.

מנכ"ל בן־ארי ואשתו בילהה
אי־דיוק במדדים

התוצאה: מיספר הנוסעים גדול ממיספר המקומות במטוס.

אולם דבר מעין זה אינו מדאיג את „אל־על". היא מושיבה נוסעים על כיסאות אנשי־הצוות, שאין להם מקום־מנוחה באחת־עשרה שעות־טיסה לישראל, והדבר משתקף ישירות בהורדת רמת־השירות, הירודה בלאו־הכי. „אל־על" מושיבה שלושה נוסעים (בני מישפחה אחת) על שני מקומות בהסכמתם, תוך החתמת הנוסעים על כך שהם עושים זאת על אחריותם, ובכל מיקרה לא יתבעו את החברה. (כיצד קושרים שלושה נוסעים בשתי חגורות־ביטחון? ל„אל־על" פיתרונים.) באותו יום, בנמל־התעופה על שם קנדי, עמדו נוסעים עם כרטיסים משולמים ועליהם אישור החברה למקום מובטח, שנותרו בלא מקום טיסה, שכן „אל־על" ביטלה טיסות כדי למלא מטוס אחד.

התוצאות ממדיניות כזו: מטוסים מלאים ורושם של הרבה נוסעים. אולם השירות גרוע. אין די אוכל ושמיכות לכל הנוסעים, וחלק נכבד מן הטסים ב„אל־על" לא יטוסו עימה פעם נוספת.

הירידה של כימעט 50 אחוזים במיספר הנוסעים ב„אל־על", לעומת הגידול במיספר הנוסעים בחברות לאומיות אחרות, מוכיחה כי היחס של זילזול בנוסעים מתנקם בחברה. שירות גרוע ושינוי לוח־זמנים בצורה בלתי־נסבלת פוגע בחברה בצורה יסודית.

מובן שניתן להסביר חלק מן הירידה בתפוסת „אל־על" בשואה שפקדה את התיירות לישראל. השאלה היא רק: כמה תרמה אי־שביעות־הרצון משירות „אל־על" לשואה זו.

ידי־הזהב של אדמונד ספרא

בעוד בנק „קונטיננטל" של **חוזה קליין** בז'נבה (לשעבר „סוויס־ישראל" בנק), מפסיד כספים, מתקדם בנק אחר, של יהודי־סורי בשם **אדמונד ספרא**, מחייל אל חייל. המאזן האחרון של הבנק של קליין הראה, כי הרזרבות הפנימיות של הבנק הוקטנו במידה ניכרת כדי לכסות הפסדים שוטפים. ידיעות משווייץ מוסרות, כי ההפסדים הם בהלוואה של כ־5 מיליון דולר **לוויליאם רובינסון**

סוחר ספרא
דיוק בהערכות

המנוח, והפסד של כמיליון לירות אנגליות בעיסקי מקרקעין באנגליה.

ההלוואה לרובינסון התגלתה לקליין כהפסד, למרות שהוא מחזיק בידו, כערבות, מניות־שליטה ב„מיפעלי הבירה". מסתבר כי קליין שכח לבדוק גם בתקנות החברה, ושם יש סעיף, באותיות הקטנות, שאינו מתיר מסירת המניות או מכירתן, אלא העברתן בירושה מאב לבן. כך שקליין מחזיק בידו את המניות בלי יכולת לעשות עימן מאומה.

בד־בבד עם הפסדיו של קליין, מרוויח הרבה ה„טרייד דוולופמנט בנק" בז'נבה, של ספרא. הרשת הבינלאומית המסועפת של ספרא כוללת נכסים בנקאיים ב־2 מיליארד דולר, מהם: הבנק בשווייץ 800 מיליון דולר, הבנק בפנמה עם 700 מיליון דולר ועוד בנק אמריקאי בשם „ריפבליק נשיונאל בנק", ושורה של בנקים בביירות ובברזיל.

ספרה מתמחה בעיקר במיסחר בזהב: לא בהשקעות בזהב, אלא במיסחר. מעריכים כי הוא קנה ומכר בשנה שעברה כ־40% מכלל תנועות הזהב באמריקה.

אביו של אדמונד, **יעקב ספרא**, החל במיסחר בזהב בחאלב, ועד היום קשור אדמונד עם עיר־מוצאו. הוא עבר לפני 20 שנה לשווייץ, החל בעיסקי ייבוא וייצוא, ואחר־כך הקים את הבנק שלו ועשה כמה עסקים עם **טיבור רוזנבוים**. ספרא, בן 43 כיום, נוהג לחייג בעצמו את מיספרי־הטלפונים של האנשים שאליהם הוא מדבר — והוא מדבר בטלפון כל היום. הסיבה: הוא אינו רוצה כי איש מלבדו יידע עם מי הוא קשור.

עיסקי הזהב והמטבעות, שהם עיקר עיסוקו, קשורים בעסקים של אישים, שהסודיות יפה להם. לגבי ספרא, הסודיות של הבנקים השווייציים אינה מספיקה, ולכן הוא עושה הכל בעצמו.

ספרא הוא המתווך הגדול ביותר בעיסקות־זהב בין דרום־אפריקה לרוסיה, ועוסק לאחרונה גם במימון ממשלות. הוא הילווה עתה 200 מיליון דולר לממשלת הפילפינים, ופתח אשראי של 100 מיליון דולר לבנק־לסחר־חוץ הסובייטי.

גלעד יוחלף באוקטובר?

ב־22 באוקטובר תתכנס האסיפה הכללית של בעלי־המניות של „החברה־לישראל". אסיפה זו היא הראשונה מאז היווסד החברה, ובה למעשה ייחתכו פני החברה. ראשית לכל, לקראת האסיפה תצטרך הנהלת־החברה לפרסם את המאזנים והדו"חות הכספיים המלאים על עברה, כולל כל הפרטים על העיסקות שבין הברון **אדמונד דה־רוטשילד** **למיכאל צור**.

האסיפה תבחר בהנהלה חדשה לחברה, ונראה כי הפעם יהיו הנציגים בהנהלה מייצגים באמת את המישקל האמיתי של בעלי־המניות. כיום, חברי־ההנהלה מכהנים לפי משקלם הציבורי ולא לפי מישקל המניות שרכש הגוף שבשמו הם יושבים. שינוי כזה יכול להביא לחיסול הרוב הנוכחי של תומכי הברון רוטשילד. אם לא תהיה פשרה, עד האסיפה, בין הברון לקבוצה הגרמנית, צפוייה התמודדות גלוייה על הרכב ההנהלה.

דבר אחד כמעט ודאי. פרט לרוטשילד עצמו, רוצים כימעט כל חברי הנהלת „החברה לישראל" לסלק את המנכ"ל הנוכחי, **ישראל** („איזי") **גלעד**. גלעד ניבחר בשעת־דחק, לאחר פרשת צור, והתגלה כמשרת נרצע של הברון, שאינו מהסס לרמות את שאר חברי ההנהלה. קשה להניח כי באסיפה הכללית יניחו לו להמשיך לכהן כמנכ"ל.

קופת „מילווה המיזרח" למכירה

עוד מוסד כספי נמצא בשוק הקניות והמכירות. הכוונה לא ל„אוצר־החייל", שעליו מתחרים שלושת הבנקים הגדולים, אלא לקופת „מילווה המיזרח", מוסד כספי צנוע של יהודי תימן, שהחזיק מעמד 30 שנה ואינו יכול יותר.

המוסד רוצה מיזוג עם בנק גדול, אולם „בנק ישראל" מעוניין דווקא שבנק בינוני ישתלט על הקופה.

מכתבים

(המשך מעמוד 12)

הן לא התכוונו להיות כאלה, אלא אך ורק נסיון־העבר שלי ושל כלבנים אחרים ומביני־דבר. לי־עצמי היה כבר גיסיון מר. לפני שנתיים וחצי קניתי גור־בוקסר לבקן אצל אדון מסויים בבת־ים, ובעת הקנייה „סיבנו" אותי.

רק מאוחר מדי הסתבר שהגור אובחן, לאחר ההמלטה, כפג חלש, ובתעודתו נרשם „לא לגידול" (את התעודה שלחו לי בעלי הכלבה־האם רק כעבור שלושה חודשים). הסתבר גם כי המועדון דרש שהגור יורדם, ואילו בעלת הכלבה סירבה להמיתו, ומכרה אותו לי. הכלב חי חודשים אחדים, תוך מחלות בלתי־פוסקות ודלקות האופייניות לסוג זה של כלבים. כעבור חודשים אחדים נהרג, בנופלו מגג בית, ולאחר שהנחיל לי מפח־נפש גדול.

מה שרציתי לומר הוא, שאם היתה בעלת הכלבה מסכימה להרדים את הגור, היתה מונעת את סיבלו וסיבלי גם־יחד. עליכם להבין, כי אגודת הבוקסרים אינה חבורה של „רוצחים", אלא של אוהבי־כלבים ממדרגה ראשונה. לכולנו כלבים. כולנו דורשים את טובתם ואריכות־ימיהם, ואין ספק שאהבתנו אליהם גדולה מאוד.

המיקרה המצער שקרה לי תואר רק כדי להמחיש כמה חשוב לעשות את הצעד הנכון בזמן הנכון, כדי למנוע אי־נעימויות בעתיד הן מן הכלב והן מבעליו. אני מקווה שהבנתם, וכמוכם הגברת רחל אייכנר, כי הדברים שטענתי אינם „תיאוריות מזעזעות", אלא מציאות שקרתה לי ועלולה לקרות לכל אחד. אני מקווה גם שסייעתי לכם לראות את הדברים בצורה מתוקנת.

אלון אבידר, תל־אביב

● הקורא אלון אבידר הוא בנם של העיתונאית תמר אבידר והשדרן עמוס אטינגר.

ליידי גודייבה על הסוס

לאור הזיכרונות שיש לי מן הקיץ החם והמעיק בארץ, מצאתי עניין רב במריאנה מאלפס, עובדת־מעבדה בת 24 מן העיר אחרוס (דנמרק). הנ"ל הסיקה מסקנות מן חחום הבלתי־נסבל ששרר בעירה באוגוסט השנה, יצאה לרכוב על אופניה עירומה, וצולמה כשהיא חולפת ליד כנסיית העיר ותחנת־המישטרה המקומית.

מאריאנה מאלפס
עירום מול הכנסייה

את הצלב שעל צווארה ענדה, מן הסתם, כדי להרגיע את רוגזם של כוהני הכנסייה.

ב. יחזקאל, דנמרק

JADIT
לאצבעות הרגליים

חאם חשת אמש לפני לכתך לישון בתחושה עזה של צריבה וגרוי בין אצבעות הרגליים?

כמחצית מאוכלוסיית ארצנו סובלים בעיקר בקיץ באיזור אצבעות הרגליים מהופעת פטריות.

תחושת הגרוי והצריבה עוד גוברים כתוצאה מהליכה על חול הים החם וכן מהזעה והרטיבות.

אחת החברות הגדולות בעולם לתרופות פיתחה תרופה בשם JADIT שהיא תכשיר אנטימיקוטי לחיסול סוגים שונים של פטריות.

טיפול בידית, בנוזל או במשחה יכול להיות יעיל גם במקרים שהראו עמידות בפני כל סוגי החומרים האנטימיקוטיים המקובלים.

בקש JADIT בבית המרקחת והיוועץ עם הרוקח על אופן השימוש.

תן טרמפ לחייל

בעלי אקדחים
שימו לב:
בירחון
חדשות המשטרה
ירחון המשטרה בארץ ובעולם

מוסף מיוחד לענייני נשק

טובי המומחים בארץ (ובחו"ל), מביאים מחידע הנרחב שלהם, לתועלתכם הפרטית.

- איך לירות
- באיזה תחמושת להשתמש
- מבחני ירי בסוגים שונים של אקדחים
- ירי להגנה עצמית ועוד.

קראו את המוסף לענייני נשק בירחון „חדשות המשטרה".

הפצה „גד", רח' צ'לנוב 13 ת"א.

יחי אלמוגי!

ב ממלכת־הקולנוע בהוליווד קיים מוסד הקרוי Central Casting. זוהי מעין לישכה מרכזית לליהוק סרטים.

מישהו זקוק לשחקן שיגלם את תפקידו של שודד אסקימוסי, סאמוראי יפאני, בתולה טאטארית? אין בעיות. הלישכה תשגר את המועמד המתאים.

מה היה קורה אילו ביקשה חברת מטרו־גולדווין־מאייר מהלישכה להמציא לה שחקן המתאים לתפקיד מנהיג התנועה הציונית, נאמר בסרט הקשר הישראלי?

אפשר לתאר את הסצינה. המפיק, הבמאי ומלחכי־הפינכה שלהם יושבים בחדר־הישיבות. נקישה בדלת. נכנס יוסף אלמוגי.

לרגע קט — תדהמה כללית. ואז קופץ המפיק ממקומו וצועק: „גאוני! בדיוק מה שדרוש!”

■ ■ ■

צ מרת מיפלגת־העבודה (או מפא״י, או הגוש) פועלת כמהדורה הישראלית של Central Casting.

דרוש רב ראשי? רמטכ״ל? נשיא המדינה? שגריר בלונדון? שופט עליון?

אין בעיות. יש.

עם מותו של פינחס ספיר, שהיה עצמו במשך שנים רבות מלך־הליהוק, התפנה הכסא הכפול של יו״ר הסוכנות היהודית וראש ההנהלה הציונית.

לישכת־הליהוק התכנסה, עברה על הכרטיסיה ושלפה שם אחד:

יוסף אלמוגי.

הוא הקפיץ, החריד, הדהים, זיעזע.

אך, לדעתי, היתה זו בחירה גאונית.

■ ■ ■

א ילו היתה הבחירה נעשית באמצעות מחשב אלקטרוני, איך היינו מתכנתים אותו?

איך היינו מגדירים, למען המכונה, את התכונות הדרושות בשנת 1975 לאדם שיעמוד בראש הסוכנות היהודית והמנגנון הציוני? מה זאת, בכלל, הסוכנות היהודית?

לפי ספר־האגדה, הנלמד בשיעורי התודעה היהודית, זהו המוסד העליון המגייס את יהודי העולם למען קידום מדינת־ישראל, קיבוץ גלויות והגשמת חזון הדורות.

למעשה, זהו כור־השומן המשותף של מיפלגות־המימסד.

הפונקציה העיקרית של הסוכנות היהודית היא לשמש כמשאבה ענקית, השואבת מיליוני דולרים מכיסי היהודים ברחבי העולם, ישר לתוך הכיסים הקרועים של המיפלגות הישראליות, תוך הונאת מס־ההכנסה של תריסר ארצות.

■ ■ ■

ב שעתי ניצלתי את מעמדי כחבר־כנסת כדי לגלות את ההקצבות השנתיות הסודיות למיפלגות ה„ציוניות”.

(„ציוני”, במובן זה, הוא אדם השואף לחיות על חשבון העם היהודי.)

נסתבר כי מדי שנה משולמים מיליונים לחרות, לליברלים, למפד״ל, למיפלגת־העבודה, למפ״ם ולשאר.

אבל זה היה רק קצה הקרחון.

לאחר־מכן נתגלה כי מילבד ההקצבות, יש גם שיטה של „הלוואות”. חרות „חייבת” לסוכנות מיליונים, בלי כל תיקווה שההלוואה תוחזר אי־פעם. מוסדות שונים השייכים לליכוד הימני חייבים מיליונים נוספים. מצב דומה קיים במרכז ובשמאל.

אבל גם זה רחוק עדיין מבסיס הקרחון.

כדי להגיע אליו, יש לבדוק בזכוכית מגדלת אלפי פריטים של תקציב הסוכנות. אז יסתבר כי אף פריט אחד אינו מה שהוא מתיימר להיות.

שליחים לחו״ל? זוהי שיטה של חלוקת שלל על פי המפתח המיפלגתי. כל מנגנון מיפלגתי מקבל את חלקו ומחלק את השליחויות בין עסקניו.

חינוך תורני? הסברה? נוער? — כנ״ל. שוחד לעסקנים, שלל לסיעות, כסף מתחת לשולחן למיפלגות, מימון פעולות מיפלגתיות באיצטלה של פעולה ציונית.

פיתוח חקלאי? הכסף הולך לתנועות התיישבותיות, המחזירות אותו למנגנוני המיפלגות. בלשון הגאנגסטרים של ארצות־הברית, קוראים לזה „לכבס כסף”.

תפקידו העיקרי של יושב־ראש הנהלת הסוכנות הוא לפקח על החלוקה בין מיפלגתו והאחרות.

זהו, על כן, הפרט הראשון למחשב:

דרוש אדם שהוא חבר המיפלגה הנכונה, המסור לה בלב־ונפש.

■ ■ ■

ל ושב־ראש הסוכנות דומה לקרופייה — האיש היושב בראש שולחן־הרולטה בקאזינו של מונטה־קארלו.

הקרופייה אינו זקוק לדיפלומה במדעי־הרוח. רגישות מוסרית וחוש אסתטי עלולים להפריע לו במילוי תפקידו.

לעומת זאת זקוק הקרופייה לעין מהירה וליד־ברזל.

הוא צריך להניע את המגרפה שלו על־פני השולחן הירוק, לגרוף לקופה את הפרוטות האחרונות של פלוני ולדחוף הר של אסימונים לאלמוני, הכל לפי סיבובי הגלגל המיפלגתי.

לא כל אדם מסוגל לתאר באוזני יהודי מייאמי־ביץ' את הסבל הנורא של שכונות־העוני בישראל, לקבל מידיהם צ'קים שמנים רטובים מדמעות, ולמסור למחרת היום את הצ'קים האלה לחבורה צינית של עסקני־מיפלגות, החיים במלונות־פאר.

הרצל לא היה עושה זאת. נורדאו לא היה עושה זאת. לשם כך דרוש אדם מיוחד.

נכניס, איפוא, למחשב פרט שני:

דרוש אדם ציני, השוחה בים הצביעות כמו כריש בים.

■ ■ ■

א דם שיטחי יכול היה להתפתות לאמונה הטפלה כאילו מנהיג התנועה הציונית צריך להיות ציוני. זוהי טעות גמורה. ההיפך הוא הנכון.

אדם ציוני היה, בוודאי, טוען כי הציונות תובעת מכל יהודי לעלות לארץ־ישראל. ממילא היה דורש מכל העסקנים הציוניים להראות דוגמה אישית ולעלות מייד.

אדם כזה פסול מראש מלכהן בתפקיד ראש ההנהלה הציונית.

הוא צריך לנצח על מימסד עולמי כביר, המורכב מעסקנים מיקצועיים. זהו מעין נחיל־דבורים, הנמצא בתנועה מתמדת („התנועה הציונית”). כמו שהדבורה עוברת מפרח לפרח ויונקת את הצוף, כן טס המנהיג הציוני מקהילה לקהילה.

הציונות הפכה מישלח־יד, מיקצוע, פרנסה. היא מאפשרת לשיכבה דקה של עסקנים מיקצועיים לחיות על חשבון העם היהודי ברמת־מיחייה מפליגה. איש מהם אינו חולם לוותר על כך כדי להצטרף למושב־עולים בנגב הצפוני.

הם רוצים לבוא ארצה כ„מישלחות מנהיגים”, להתקבל כאורחים מכובדים, לחיות במלון המלך דויד או הילטון, להתקבל על־ידי ראשי המדינה, להצטלם בבתי־הקברות של צה״ל, לנאום על הצורך להחזיק בכל שעל של אדמה כבושה ולהילחם עד טיפת־הדם האחרונה, ולחזור לווילה מפוארת בבוורלי־הילס, קליפורניה.

אנשים כאלה רוצים לראות בראש המוסד, איש כלבבם.

זהו, על כן, הפרט השלישי למחשב:

דרוש עסקן מיפלגתי מיקצועי, שאין לו מיקצוע אחר, הרגיל לאכול, לשתות, לנוע בארץ ולטייל בעולם על חשבון העם היהודי, ברמת־מיחייה מכסימלית.

■ ■ ■

ב סוכנות היהודית ובתנועה הציונית של 1975 אין שמץ של דימוקרטיה. כל המיבנה העדין הזה של חלוקת־שלל ושחיתות בכל הדרגים לא יכול היה כלל להתקיים במערכת דמוקרטית של בחירות חופשיות, ביקורת ציבורית ופיקוח.

פעם נוצרה פיקציה של זכות־בחירה באמצעות „שקלים”. המיפלגות קנו את השקלים, חילקו אותם לעסקנים ובחרו בעצמן. בינתיים הופשט התהליך. בארצות רבות באים „הסכמים בינמיפלגתיים” במקום בחירות. בארץ מחולקים המנדאטים בין מיפלגות־המימסד. הכל מבוצע בדרך של קנוניות, „יד רוחצת יד”.

בקהילות היהודיות מפעיל המנגנון מערכת טוטאליטארית, המזכירה לא פעם את המנגנון הקומוניסטי היריב. מי שמותח ביקורת, מושמץ. במיקרים קיצוניים יותר, מופעל חרם כלכלי. שום עיתון אינו מעז לפתוח את עמודיו בפני דיעות יהודיות חורגות. מי שפותח פה, לומד במהרה שכדאי לו לסגור אותו, ומהר.

אין כאן מקום ליפה־נפש, לדמוקרט רקוב, לאיסטנים.

פרט נוסף למחשב:

דרוש אדם בלתי־דמוקרטי מטיבו, וכדאי שיהיה קצת ברוטאלי.

■ ■ ■

ה נה כי כן, נכנס למחשב דיוקן מפורט של האיש הדרוש: איש מיפלגת־העבודה, אדם שלגביו המיפלגה היא ערך עליון, ציניקן, אמן הצביעות, עסקן מיקצועי הרגיל לחיות טוב על חשבון ציבור, האוהב חיים טובים וטיולים בעולם, אנטי־דמוקרט מושבע — ואם אפשר, גם גס־רוח, ברוטאלי בשעת הצורך, ללא גינונים מייותרים של מוסר, השכלה ושאר־רוח.

ועכשיו ניתן למחשב לעבוד.

הכרטיס הראשון הנפלט: יוסף אלמוגי. האיש האידיאלי.

אדם קשוח? הוא היה הזרוע המבצעת של חושיסטאן, בתקופה שבה אמר דויד בן־גוריון בישיבה פנימית של צמרת המיפלגה: „בחיפה השתלטו גאנגסטרים על סניף המיפלגה”.

ברוטאלי? כמזכיר מועצת־פועלי־חיפה הוא שבר את שביתת־הימאים הגדולה בעזרת גאז מדמיע, אלות המישטרה ומפירי־שביתה זרים שהובאו מקפריסין.

איש־מיפלגה? גם אחרי שהלך, ברגע של שטות ומתוך חשבון כוזב, אחרי דויד בן־גוריון, מיהר לחזור לגוש לפני כל חבריו.

כפרס קיבל את תפקיד שר־העבודה — תפקיד ריק מכל תוכן ביצועי, שאיפשר לו להעסיק 11 קצינים של יחסי־ציבור, שכולם עסקו יומם־ולילה בפירסומת אישית לכבוד השר.

ציניקן? רק לפני שנתיים נשבע באוזני בוחרי חיפה, שיכהן לפחות ארבע שנים מלאות בעירייה. הפרת הבטחה פומבית זו מזכה אותו בציון גבוה בטבלת הליגה המיפלגתית.

מי שהאמין לו אז, מוטב שישתוק עתה, ולא יתלונן על טיפשותו. מי שדואג לעיר חיפה, בוודאי יפעל לבחירת אלמוגי לתפקיד הציוני.

■ ■ ■

צ יוני אמיתי עלול ללקות במרה שחורה. הרצל — נורדאו — וייצמן — אלמוגי. איזו רשימה!

אבל אין צורך להתייאש. צריכים פשוט להשתחרר מטעות.

אין כל קשר בין החזון הציוני לבין ההסתדרות הציונית והסוכנות היהודית. כשם שאין קשר בין חזונו של ישוע לבין הבנק של הוואתיקאן, או בין חזונו של מארכס לבין האוליגארכיה של הקרמלין. אילו פתחה האדמה פיה ובלעה את המימסד הציוני, היתה הציונות יוצאת נשכרת.

עד אז, יחי אלמוגי!

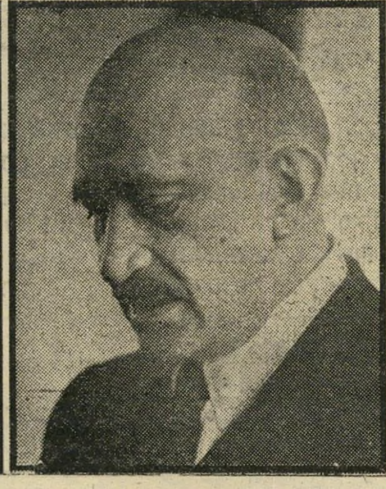

לא נותקה עוד השלשלת: בנימין־זאב הרצל, מכס נורדאו, חיים וייצמן, יוסף אלמוגי

מאת אורי אבנרי

במדינה

העם

שתי מדינות ישראל

„ישראל היא שכונה אחת של ניו־יורק שיש לה הצבא הגדול ביותר בעולם"

קיימות שתי מדינות־ישראל. הן התחרו ביניהן השבוע על הכותרות הראשיות של העיתונים.

ישראל מס׳ 1 היא מדינה לוחמת, המחזיקה באחד הצבאות החזקים ביותר בעולם.

ישראל מס׳ 2 היא מדינה ענייה, רדופת צרות כלכליות, שאינה יודעת כיצד תכלכל אוכלוסייה השווה לזו של שכונה אחת בניו־יורק.

ישראל מס׳ 1. ישראל האחת היתה עסוקה השבוע בוויכוח על רכש כלי־הנשק המתוחכמים והיקרים ביותר בעולם.

היא תבעה טילי קרקע־קרקע מסוג פרשינג, המסוגלים לשאת מיטען גרעיני ולמחוק מעל־פני האדמה כל אחת מערי המרחב. היא רכשה מטוסים שכל אחד מהם עולה, יחד עם התחזוקה והתיפעול שלו, כמו אוניברסיטה או בית־חולים. היא עסקה בכינון עיר חדשה בימית, ובהקמת שורה נוספת של יישובים ברמת־הגולן, שכל אחד מהם די בו כדי לגרום למילחמה חדשה. היא הזדעזעה כאשר הדליף הנרי קיסינג׳ר שהיא עשוייה לסגת 3000 מטרים בגולן.

היתה זו ישראל עשירה, שופעת כוח, המרשה לעצמה בנקל דברים שגם מדינות הגדולות ממנה פי־20 היו מחססות להסתכן בהם.

ישראל מס׳ 2. ישראל השנייה עסקה השבוע בליקוט שיברי כלכלתה וחברתה.

הממשלה הורידה את ערך המטבע שלה ב־10% נוספים. במשך 27 שנות קיום המדינה, ירדה הלירה הישראלית מ־280 סנט ל־14 סנט — שהוא החלק ה־20 של הערך המקורי. מכיוון שבאותו זמן ירד גם ערך הדולר האמריקאי עצמו, היתה הירידה גדולה עוד הרבה יותר.

ישראל זו אינה יודעת כיצד לשלם עבור הלחם לענייה. מתחוללת בה מהפכה־נגדית מתמדת. מכיוון שאין לה האמצעים לקיים רמת־מיחייה מינימלית לאדם העובד והמייצר, המשתכר בישראל פחות מאשר בכל מדינה תעשייתית מערבית, היא מבטיחה חיים מתוקים רק לשיכבה דקה של עשירים ובעלי־שררה. החלטות הממשלה השבוע (ראה מדור אתה והלירה) היו סיבוב נוסף בגלגל זה, הורדה נוספת של רמת־המיחייה של השכירים, תוך הענקת חסינות לחברי המעמד המיוחס.

יש רק אחת! כאשר התווכח הישראלי, השבוע, על ההתיישבות החדשה בגולן, הוא התעלם מהתמוטטות הכלכלה. כאשר גידף את ההחלטות הכלכליות של הממשלה, הוא התעלם מתוכניות־הרכש הכבירות של מערכת־הביטחון.

אולם חלוקה זו בין שתי מדינות־ישראל היא אשלייה אופטית. יש רק ישראל אחת.

ישראל האחת הזאת היא, כדיברי בדיחה שנפוצה השבוע, „שכונה אחת של ניו־יורק שיש לה הצבא החזק ביותר בעולם."

היא מנסה לעשות דבר שאינו ניתן לביצוע: להטיל מעמסה של פיל על גופו של כלב, להרכיב מנוע של קטנוע במרכב של משאית כבדה.

כל שאר הבעיות של ישראל מישניות, לעומת הבעייה המרכזית הזאת: השאיפות המדיניות והיומרות הצבאיות של צמרת ישראל, המבקשת להחזיק באימפריה גדולה מנחל־ים עד החרמון, אינן תואמות את היכולת הכלכלית והחברתית של מדינה קטנה. כל המשברים הכלכליים, הצרות החברתיות, המתחים הפנימיים והכישלונות המדיניים, הם פועל־יוצא של עובדה פשוטה זו.

אך על כך לא דיבר איש מבין צבא הפרשנים, הכלכלנים, העסקנים ושאר אח"ם, שהטביעו השבוע את בעיות המדינה במיליוני מילים.

יתרון ושמו יותר

כמעט כולם מרבים על חסכון אולם בחסכוניותה של אבקת הכביסה 'ספריימיקס' תוכלי להיווכח ממש במו עיניך.
כל קופסת 'ספריימיקס' במשקל 1.5 ק"ג מכילה כ־12 כוסות אבקה.
אם תשווי זאת לאבקות אחרות תווכחי כי ב'ספריימיקס' את מקבלת הרבה יותר.
אך זהו איננו החסכון היחידי.
'ספריימיקס' שומרת על אריגים עדינים ומגנה על מכונות הכביסה שלך ספני חלודה - ובכך נחסכות לך הוצאות רבות ופפת נפש.
והעיקר: ל'ספריימיקס' כושר ניקוי בלתי רגיל בכך תווכחי כבר עם הכביסה הראשונה.
ההחלטה בידיך - עברי ל'ספריימיקס'.

שמן

בינג־ליניאל

לא בי האשם!

שהדלק התיקר
לתשומת לבך:
מחירי הנסיעה בתחבורה הציבורית נשארו כבעבר.
נסה אותנו.

בתודה
המחלקה ליחסי צבור

סוכן הש.ב. מתוודה פומבית: נשלחתי לרגל בארגונים שמאליים

אך השתכנעתי על־ידם וניתקתי את קשרי עם שירותי־הביטחון

המרגל שחזר אל הכפור

מאת **יגאל לביב**

ביום החמישי, ה־18 בספטמבר, ב־שעה 14.00, קיבל שירות־הביטחון ה־כללי (ש״ב), טלפון מיוסי בן־עקיבא. לא היתה בכך אפתעת.

בן־עקיבא היה אחד הסוכנים המעולים של שרות־הביטחון באירגוני־השמאל למיניהם, דיווח במשך שש השנים האח־רונות לש״ב על כל הפעילויות באירגונים שאליהם השתייך, החל במצפן תל־אביב ועד למתחרהו, מצפן ירושלים („מרכסיס־טי״), שממנו פרש לאירגון „אוואנגארד״.

תודות לדיווחיו של בן־עקיבא ידעו שירותי־הביטחון על כל המתרחש באירגו־נים אלה, וכן יכלו לבלום ולחשוף התאר־גנויות פוליטיות שמאליות, שהוגדרו על־ידי שירות־הביטחון כעויינות למדינה.

כשהרים המפעיל את הטלפון, הניח כי סוכנו הוותיק מבקש לדווח לו על דבר־מה חשוב שאינו סובל דיחוי עד לפגישה השבועית הקבועה ביניהם. אולם, הדברים שאמר לו בן־עקיבא היכו אותו בתדהמה. הסוכן הנאמן, שנשתל באירגון „אוואנג־גארד״ על־ידי שירות־הביטחון, הודיע ל־מפעילו כי השתכנע על־ידי הרעיונות הפוליטיים של „אוואנגארד״, וכי הוא מנתק כל קשר עם שירותי־הביטחון.

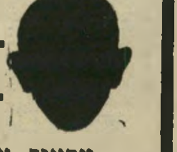

למען הציונות

המפעיל עדיין לא התאושש, וכבר מיהר בן־עקיבא וכינס את הוועד המרכזי של „אוואנגארד״, המונה חמישה אנשים, ובאוזני רעיו הנדהמים התוודה, כי משך שש השנים האחרונות שימש סוכן של שירותי־הביטחון. משך שעות ארוכות דיווח בן־עקיבא לעמיתיו באירגון על פעי־לויותיו בשירותי־הביטחון, והסביר כיצד הצליחו הרעיונות המהפכניים של האירגון להביאו לעזיבת שירותי־הביטחון. הוא היכה על חטא בפומבי.

לאחר ששמע הועד המרכזי של „אוואנ־גארד״ את הווידוי, החליט כי במקום שבעלי־תשובה עומדים — צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד, קיבל תחת חסותו את הסוכן־לשעבר, והחביאו מפני ניקמתם ה־צפויית של שירותי־הביטחון. אפוף גאווה עצמית, על שהדרך הרעיונית שלו שיכנעה גם סוכן ש״ב, מיהר „אוואנגארד״ להדפיס את מיכתבו הגלוי של הסוכן אל האירגון, שבו הוא הודה בעברו, והחליט למנוע את הנכס היקר הזה מכל מגע עם האירגונים השמאלניים האחרים שבהם שימש בן־עקי־בא כסוכן בשש השנים האחרונות. דירתו של בן־עקיבא בירושלים נעולה על בריח, הטלפון אינו משיב ואנשי „אוואנגארד״ טוענים כי דירתן נפרצה, זרם־החשמל אליה נותק ושעון־המים שלה נופץ.

אילו היה מישהו באירגוני השמאל נשאל, בשנים האחרונות, מי מביניהם עלול להיות סוכן של הש״ב היתה התשובה המיידית בוודאי שמו של יוסי בן־עקיבא. הבחור הצנום והמקריח, שסבל מקצרת והשתעל והתנשם בכבדות מדי עלותו במדרגות, היה אנטיפאטי ובלתי־נסבל בכל מקום.

הוא חונך בבית־הספר בנתניה, והיה בן למישפחה מפוצלת. אמו גרה דרך־קבע בברלין, שם היו לה דירות שהשכירה. נראה כי היו לה אמצעים רבים, שכן ידידיו של בן־עקיבא, שהיו נוסעים לבקר בגר־מניה, היו לווים ממנה כספים בשם בנה.

בהיותו בן 16, ב־1962, הצטרף ל„ברית הנוער הקומוניסטי הישראלי״ — תנועת־הנוער של מק״י — ולא בלט במיוחד בפעילות הפוליטית. כאשר פילג הד״ר משה סנה את מק״י, ב־1965, הלך בן־עקיבא עם סיעתו של סנה, הפך — כמוהו — ציוני ולאומני קיצוני.

בארבע השנים הבאות עסק בכל הבא ליד, וגם אז לא בלט במיוחד. באחד הכנסים הפוליטיים בירושלים, לפני כשנה, הפריע בן־עקיבא לנואם, יאיר צבן, מראשי מק״י ועתה מנהיג מוקד. כשניסה צבן להשתיק את בן־עקיבא, צעק זה האחרון כי הוא מכיר היטב את צבן, עוד מתקופת היותו פעיל בבנק״י וחבר משק יד־חנה. צבן טוען עתה כי אינו זוכר כלל את בן־עקיבא מאותה תקופה, והוא כימעט בטוח כי בן־עקיבא לא היה בקיבוץ יד־חנה.

אחרי מילחמת ששת־הימים פירסם בן־עקיבא מיכתבים בביטאון מק״י, קול־העם, שבהם תקף את סנה על שאינו די ציוני וימני, ובאוקטובר 1969 פירסם מיכתב גלוי באחד העיתונים, ובו הודיע על פרישתו ממק״י, שאינה ציונית די־צורכה בשבילו.

גם יחסי־מין

בהודאתו הנוכחית בפני חברי „אוואנגארד״ סיפר בן־עקיבא כי גוייס לשירות־הביטחון בעיקבות מיכתבו הגלוי. מפעילו הנוכחי קראו לשיחה והציע לו לע־בוד עבור הש״ב, כדי להגן על המדינה מחתרנים, ולהחזיר את מק״י לחיק הציונות.

באותן שיחות ראשונות, בהן הסכים בן־עקיבא להיות סוכן ש״ב, סוכמו גם התנאים הכספיים שתמורתם יעבוד. בהודאתו טוען בן־עקיבא כי עבד עבור הש״ב רק בגלל הרעיונות של הציונות, וכי קיבל רק החזר־הוצאות. מכריו סבורים אחרת. הוא ידוע כרודף־בצע, מעולם לא תרם תרומה לאירגון כלשהו, לא משך ידו מכל עיסוק מכניס, כולל קנייה בזול של ציורים מציירים חסרי־כסף ומכירתם לאחרים תוך העברת ההפ־רשים לכיסו. למרות שלא חסר כסף, וקיבל דמי־שכירות מדירות — שטען כי קיבל בירושה — היה מחזיק במכונית הפולקס־וואגן הצהובה שלו כל מיני חפצים שאותם נהג למכור כמציאות.

מצפן

ירחון פועלים גליון 68 מרס 1973

מו״ל: הארגון הסוציאליסטי הישראלי (מרכסיסטי)

כתובת המערכת: ת.ד. 2234 ירושלים

חברי המערכת: א. אמינוב

י. מנדלצווג

י. בן עקיבא

הדפסה „פוליפרס״ ירושלים

חבר המערכת: בן־עקיבא, אחד משלושת עורכי „מצפן״

„קול הפועל״, ביטאון הקבוצה שבן־עקיבא נשלח לרגל

בסוף 1969, זמן קצר אחרי שהפך סוכן הש״ב, קיבל הוראה להצטרף לאירגון מצפן. מצפן, שניבנה על פורשי מק״י, היה אז בשיא כוחו, קיבל פירסום כביר בעולם, אירגן הפגנות נגד הכיבוש ומשך סטודנטים ותלמידי־תיכון רבים לחוגי־הבית שאירגן. בן־עקיבא החל מופיע בחוג־בית בקומונה של מצפן בצפון תל־אביב, בנושא תולדות הציונות. באותה קומונה התגורר באותה עת גם אודי אדיב, המרצה עתה עונש־מאסר על קשרים עם אירגונים סוריים.

משתתפי החוגים זוכרים כי בן־עקיבא חייך בהסכמה לדיברי־ההתקפה החמורים ביותר על הציונות, ומעולם לא הציג שאלות. למרות היותו בלתי־נסבל מבחינה חברתית, התקבל בקיץ 1970 כחבר מצפן, לאחר שסיפר על ילדותו הקשה ועברו הקומוניסטי.

בן־עקיבא גר באותה תקופה אצל אביו, בנתניה, היה בא לתל־אביב רק לפגישות של מצפן. חברי מצפן זוכרים עתה, כי במכוניתו היו תמיד דוגמות של מוצרי־מזון ותרופות לתינוקות, והוא סיפר כי הוא חי מעבודתו כסוכן־נוסע של מוצרים אלה. עבודה זו שימשה לו כיסוי מצויין לנסיעות ברחבי הארץ, והסבירה כיצד הוא מתקיים ללא עבודה קבועה.

בספטמבר 1970 היה פילוג במצפן, ופרשה ממנו קבוצת־חברים שממנה צמחו לאחר־מכן שני אירגונים: „אוואנגארד״ (או „ברית הפועלים״), וקבוצת „מאבק״ (או „חברית הקומוניסטית המהפכנית״).

בן־עקיבא נשאר במצפן, שהיה לו אז סניף חזק בירושלים, היה פעיל בעיקר בסניף ירושלים של מצפן. בשנים אלה הירבה לדווח לשירות־הביטחון על חברי מצפן, וכפי שסיפר, העביר דיווחים מפו־רטים על הפעילות המינית של חברי מצפן, התחביבים שלהם, מקורות־המחייה, והיחסים האישיים של החברים.

באחד המיקרים הוטל עליו לדווח על אחד הפעילים של האירגון. משלא הצליח לברר פרטים, החל טוען כי הוא סוכן ש״ב, שכן אין לו הסבר ממה הוא מתפרנס. כך אילץ את הפעיל להוכיח ממה הוא חי, ולגלות את מקורות כספו. בהודאתו טוען בן־עקיבא, כי לא הוא גרם למעצרו של רמי ליבנה מקבוצת „מאבק״, או של אודי אדיב ודן ורד, שפרשו מ„מאבק״ והקימו את „החזית האדומה״. אולם הוא מאשר כי גרם למעצרם של ערבים רבים, בעיקר בין פעילי רק״ח וכמו־כן בכפרים ערביים.

חבריו נזכרים עתה, כי אחרי כל פעילות של אירגונם היו נקראים לחקירת לש״ב, ושם היה החוקר יודע לפירטי־פרטים מה דובר בפגישה ומה הוחלט, ומה היה חלקו של הנחקר. במידה רבה אישר עתה בן־עקיבא כי הוא היה המדווח העיקרי. העיקרי — שכן לא ברור אם מילבדו היו עוד סוכנים, ויש להניח שכן. הוא עצמו טוען, בהודאתו, כי הכיר את מפעילו בילבד.

שמות־סתר

במאי 1973 חל פילוג במצפן, והקבוצה הירושלמית הגדירה עצמה כחלק בלתי־נפרד מן האינטרנציונל הרביעי, הטרוצ־קיסטי. בן־עקיבא רצה להצטרף לפורשים הירושלמיים, בטענה שהפעולות של מצפן תל־אביב גלויות ופתוחות, ואין מה לעשות שם. מפעילו ביקשהו להישאר עוד קצת, ומייד אחרי מילחמת יום־הכיפורים עבר למצפן־ירושלים.

באירגון זה תפס מייד מקום חשוב, והיה אחד משלושת עורכי העיתון הרעיוני, פירסם בו מאמרים לרוב. הוא הירבה לבקר בכנסים פוליטיים של אירגונים אחרים, כדי לדווח עליהם בביטאון מצפן ירושלים, וכך היתה לו כסות טובה לרישום הדברים עבור שירות־הביטחון.

בתחילת שנה זו חל פילוג נוסף במצפן ירושלים. אנשי מערכת העיתון, כולל בן־עקיבא, עברו ל„אוואנגארד״, שפעל באופן נמרץ יותר. המעבר היה, שוב, לפי הוראת מפעילו בש״ב. אגב, מעניין כי מעולם לא נאמר לו לדווח על הקורה בשי״ח או במוקד. אולי יש שם די סוכנים אחרים.

בן־עקיבא היה חבר בולט ב„אוואנגארד״, אירגון ששמר על סודיות מרובה, כאירגון מחתרת בארץ כבושה. כך, למשל, פעולת הוועד המרכזי של האירגון נשמרת בסוד גם מחבריו. ויש להם שמות־סתר.

(המשך בעמוד 24)

הסברה

כמה עולה סנאטור?

תועמלן ערבי מציע: תחת לקנות מטוסים, כדאי לקנות פוליטיקאים

כמה עולה סנאטור אמריקאי?

לדעת מומחה ערבי, המחיר אינו יקר מדי. על פי חשבונו, המחיר לסנאטור ממוצע, במצב טוב, אינו עולה על מיליון דולר. כימעט חינם.

„נניח ש־80 מטוסים עולים לנו כ־800 מיליון דולר. שמונים סנאטורים אמריקאיים יעלו לכל היותר 80 מיליון דולר," אומר ד"ר מוחמד מהדי.

הנרי ג'קסון למכירה. מהדי, 45, יליד עיראק הנמצא בארצות־הברית מאז 1949, הוא הרוח החיה של ועד־הפעולה ליחסי אמריקה־ערב, שמישכנו בוושינגטון. בהעניקו, לא מכבר, ראיון לכתב־עת פרו־ערבי באנגליה, הוא שפך את ליבו.

תוכן דבריו ונימתם מוכרים מאוד לקורא הישראלי, אולם במהדורה הפוכה. הנושא: מחדלי ההסברה הערבית. הטענה העיקרית: מול ההסברה הישראלית המצויינת והמצליחה, צולעת ההסברה הערבית בחוסר־אונים אחרי המאורעות.

מסביר מהדי את תחשיב המחיר לקניית הסנאטורים: „מובן שאי־אפשר לקנות ממש יצור אנושי. אבל במה שנוגע לפוליטיקה, סנאטורים אמריקאיים רבים עומדים למכירה. על כך אין ספק. הנרי ג'קסון הוא למכירה. הציונים שילמו עבורו. מדוע לא ישלמו עבורו הערבים? יוברט האמפרי, ג'ק טאני מקליפורניה, אחד־אחד, הם עומדים למכירה."

איך קונים? איך קונים סנאטורים? פשוט מאוד, אומר מהדי. העיקרון הוא זה: במדינת אידאהו יש 732 יהודים ציונים. הרבה מן היהודים אינם ציונים. אם ילכו אל הסנאטור פראנק צ'רץ' אלף נוצרים ויגידו לו: ,שמע, פראנק. אם תמשיך להצביע בעד ישראל, נצביע נגדך!' יבין צ'רץ' כי עתידו הפוליטי תלוי בנוצרים אלה, ולא ב־732 היהודים. הוא ישנה את דעתו ויצהיר כי הוא אנטי־ציוני מבטן ומלידה.

הבעייה היא איך לגייס אלף נוצרים. כמה זה עולה? „נניח שדרושים 50 איש, שיעברו במשך שלושה חודשים בכנסיות, במועדונים ובבתי־הספר. איש אחד עולה 1000 דולר לחודש. בסך־הכל: 15 אלף דולר."

במדינת וושינגטון, שאחוז היהודים בה מגיע רק ל־0.4%, זה יהיה עוד יותר בזול. נציג מדינה זו בסנאט הוא הנרי ג'קסון.

מדינת וושינגטון מייצרת מטוסים, הנמכרים לישראל. אין בעיות: במקום למכור לישראל מאה פאנטומים, אפשר למכור לערבים אלף מטוסים מיסחריים.

ערבים בתוך הארון. פעם הוצע שהערבים יקנו את ניו יורק טיימס.

אין צורך, אומר מהדי. העיתון ידפיס ברצון חומר טוב, פרו־ערבי, אקטואלי, קצר, בצורה של חדשות מעניינות. צריכים רק לדעת איך ליצור חומר כזה.

תחת זאת מפיצה ממשלה ערבית תזכיר של 35 עמודים על עמדתה. למי באמריקה יש זמן לקרוא 35 עמודים? הישראלים הפילו מטוס־נוסעים לובי. אחרי שבוע הפיצה ממשלת לוב הודעה־לעיתונות. הידיעה כבר היתה מתה. אבל אם הערבים יעבדו היטב, הם יכולים להגיע בלי קושי לטלוויזיה, לרדיו ולעיתונות. לדברי מהדי, אין זה נכון שהיהודים שולטים בכלי־התיקשורת.

מהדי, שנפצע על־ידי יהודים כשהפגין למען הפלסטינים, ושמישרדו נשרף, אינו מזלזל גם בהפגנות. באיזור ניו־יורק חיים 50 אלף ערבים. „אילו הם היו יוצאים לרחוב ומפגינים, זה היה מזעזע את ארצות־הברית!" הוא מבטיח.

אולם בינתיים הם, לדבריו, בבחינת „ערבים מתים" או „ערבים בתוך ארון". הם פוחדים מפני הציונים. צריכים להוציא אותם מן הארון.

ראש הנחש. בקיצור, החשבון הוא פשוט. „הערבים הוציאו 25 מיליארד דולר כדי שיהיו מסוגלים לחצות את התעלה וליהנות משש שעות של תהילה. אחר־כך התערבה ארצות־הברית, שלחה לישראל 52 אלף טון של ציוד צבאי, ואיפשרה

(המשך בעמוד 24)

עבור מה נתן סוכן־הביטוח את שני מיפלגת העבודה? אשתו טוענת

צ'קים במיפלגה

הזוג צביה ויוש גרנות בבית־המישפט בתל־אביב. פרשת השוחד במרכז מיפלגת העבודה נתגלתה כתוצאה מן הסיכסוך בין השניים.

יעקב ויסמונסקי ואפריים רבינסקי נדהמו. באותו יום הגיעו לתיבות־הדואר הפרטיות שלהם העתקי מיכתב אנונימי. המאשים אותם בקבלת שוחד והמאיים עליהם בפנייה לוועדת־הביקורת של מיפלגת העבודה בעניין זה, ולעורר שערוריית שוחד ציבורית גדולה.

ויסמונסקי ורבינסקי, שניהם עובדים בכירים במיפלגת העבודה הישראלית ועסקנים צעירים בעלי שאיפות ועתיד פוליטי מרחיקי־לכת. ויסמונסקי נחשב כאחד הצעירים המבטיחים ביותר במיפלגה, וכימועמד ודאי לכנסת הבאה. ואילו רבינסקי נחשב כפחות מבריק מויסמונסקי, אך כעסקן עיקש המתקדם בהתמדה ובצעדים רחבים לקראת צמרת מיפלגתו ולקראת קידומו האישי במיפלגה השלטת.

המיכתב, החתום על־ידי „אזרח", טוען: „בראשית 1974 טיפל ועד־העובדים של מיפלגת העבודה בביטוח קולקטיבי של עובדי־המיפלגה, בסכום כולל של מאות אלפי לירות. הדבר החל כיאות, על־ידי מיכרז, ונתקבלו הצעות מסוכנים של חברות־ביטוח שונות. ביניהם היה מר יהושע גרנות, שייצג את חברת סהר (כיום עובד בכיר בתנובה סניף פתח־תיקווה), ידיד ותיק של שניים מחברי הוועד, אפרים רבינסקי ויעקב ויסמונסקי.

„לאחר משא־ומתן בלתי־חוקי שהתנהל

צ'קים - עבור מה?

תצלומי שני הצ'קים שניתנו על־ידי סוכן־הביטוח יוש גרנות לעסקני המיפלגה שאישרו לו את עיסקת־הביטוח הגדולה. הצ'קים ניתנו באותו יום עצמו לשני חברי הוועד.

בביתו של מר גרנות, סוכם שחברי־הוועד יעדיפו את ההצעה שלו תמורת סכום של 5000 לירות לכל אחד. לאחר שהצעת הביטוח נתקבלה, בוצע הביטוח ושולם השוחד.

„הדבר שלא היה ידוע לשותפים לעיסקת־שחיתות זו הוא, כי אשתו של מר גרנות היתה עדה לכל מהלך העיסקה, על כל שלביה, והיא אף דאגה להנציח אותה. אצל עורך־דין מסויים מצוי, בימים אלה, תיק המכיל חומר מרשיע נגד השלושה, נוסף על המצורף בזה, כגון צילומי מסמכים, הקלטת שיחות וכו'. תיק זה עומד להיות מוצג לפני ועדת־הביקורת של מיפלגת העבודה, בזמן המתאים."

הנוקמת צביה גרנות מכחישה שכתבה את המיכתב, המאשים את בעלה ואת העסקנים הבכירים של מיפלגת העבודה בנתינת וקבלת שוחד, אך מודה כי היתה עדת שמיעה וראייה למה שלדבריה הוא פרשת־שוחד.

תצלומים מעוררי־חשד

קל היה להתייחס למיכתב עלום־שם זה כאל שטות מוחלטת, בעיקר לכל מי שמכיר את השניים. אין מנהיג במיפלגת העבודה, החל מראש־הממשלה, דרך שרים וחברי־כנסת וכלה במנהיגים מקומיים, שלא היה מוכן להישבע על יושרם וניקיון־כפיהם של ויסמונסקי ורבינסקי. אולם השולח האלמוני דאג לצרף תצלומים מקוריים של מיסמכים המעוררים את החשד הנורא, המצביע לעבר שני מנהיגים

הצ'קים לחברי ועד־העובדים של
שוחד. הוא טוען: החזרת הלוואות

צעירים אלה של המיפלגה השלטת כאילו קיבלו שוחד.

מיסמך אחד הוא מיכתב רישמי, שאותו שלח יעקב („יענקל'ה") ויסמונסקי לסוכן־הביטוח לשעבר יהושע („יוש") גרנות, בשם ועד עובדי מיפלגת העבודה. במיכתב, הנושא את התאריך 29.5.1974 — כתב ויסמונסקי לגרנות: „אסיפת העובדים ביום 15.5.1974, החליטה לאמץ הצעת ביטוח־חיים לעובדי המרכז. האסיפה התנתה את הביטוח במתן אפשרות לתוכנית צמודה, נוסף להצעה שהיתה בפנייה בנדון.

„בהתאם להחלטת הוועד — הצעת חברת סהר הועדפה מבין שאר ההצעות שהיו בפנינו.

„לפיכך, נבקשך לפעול בהתאם. עליך יהיה להיפגש עם כל עובד במרכז. אנו

בלתי־תתומות בעיתון לאשה, תחת הכותרת יומנו של גרוש, ומבטיח לכתוב ספר שיגולל את כל פרשת גירושיו הסוערת מצביה גרנות.

הלוואה ✶ או שוחד?

אך את עיקר פירסומו השיג יוש לפני כשנה, כאשר מסר תצהיר לבית־הדין הרבני כנגד אשתו, צביה גרנות — עימה הוא נמצא אז, והיום, במאבק־גירושין חריף. בתצהיר, שפורסם בהרחבה בהעולם הזה (1923), סיפר יוש על קשר שקשרו אשתו וידידיה, אנשי התנועה למען ארץ־ישראל השלמה, לרצוח את הד"ר הנרי

מפלגת העבודה הישראלית

המרכז

ועד העובדים

תל־אביב, ז' סיון תשל"ד

ת. ד. 36, טלפון 241351

29.5.1974

לכבוד

מר י. גרנות

רחוב רוטשילד 121

פתח־תקוה

א. נ. ,

הנדון: הצעתך לביטוח חיים לעובדי המרכז בחברה סהר

אסיפת העובדים ביום 15.5.74 החליטה לאמץ הצעת ביטוח חיים לעובדי המרכז. האסיפה התנתה את הביטוח במתן אפשרות לתכנית צמודה, בנוסף להצעה שהיתה בפניה בנדון.

בהתאם להחלטת הועד - הצעת חברת סהר הועדפה מבין שאר ההצעות שהיו בפנינו.

לפיכך, נבקשך לפעול בהתאם. עליך יהיה להפגש עם כל עובד במרכז. אנו נעמיד לרשותך חדר במרכז.

הח' אפרים רבינסקי יעמוד עמך בקשר מטעמנו.

בברכה ובכבוד רב,

מפלגת העבודה הישראלית

המרכז ועד העובדים

ועד העובדים.

עיסקה - בעיקבות מה?

המיכתב, שעליו חתום יעקב ויסמונסקי, המודיע לגרנות כי קיבל את הביטוחים של עובדי מרכז מיפלגת העבודה, וכי יעמיד לרשותו חדר במרכז.

נעמיד לרשותך חדר במרכז.

„החבר אפריים רבינסקי יעמוד עימך בקשר מטעמנו."

התצלום האחר שהיה צמוד למיכתב האנונימי, מעורר חשד גדול עוד יותר. היה זה תצלום של שני צ'קים שנפרעו, המשוכים על בנק לאומי, סניף פתח־תיקווה רחוב חובבי ציון 2. הצ'קים היו מחשבונו של יהושע גרנות מיספר 18־88560, וחתומים על ידו. כל אחד מהצ'קים היה על סכום של 1500 לירות. האחד היה לפקודת אפרים רבינסקי, והאחר לפקודת יעקב ויסמונסקי. התאריך הנקוב בצ'קים היה 3.7.1974 — קצת למעלה מחודש אחרי שגרנות קיבל את מיכרז־הביטוח הענקי של מיפלגת העבודה.

סוכן־הביטוח יוש גרנות, אשר לפי האשמות המיכתב האנונימי שילם שוחד, התפרסם כבר בעבר בצורות שונות. תפקידו הציבורי הראשון היה באמצע שנות השישים, כדובר נמל־אשדוד. אז הוא פירסם גם מיספר ספרים, ומאמרים בביטאונה של רפ"י, מבט חדש, ובעיתונים היומיים.

לאחר שסיים את עבודתו באשדוד פנה יוש לעסקים נכשל בהם והחליף מישרות ומקומות־עבודה חדשים־לבקרים. לפני כשנתיים החל עוסק בעיסקי־ביטוח, אך גם שטח זה עזב, וכיום הוא עובד בתפקיד בכיר בסניף הפתח־תיקוואי של תנובה. את יצרו הסיפרותי הוא מספק בסידרת רשימות

קיסינג'ר בעת ביקורי־הדילוגים שלו בארץ.

לדברי יהושע גרנות, שהתבקש להגיב על ההאשמות נגדו במיכתב האנונימי, קיים קשר ישיר בין מישפט־הגירושין שלו לבין המיכתב: „את המיכתב כתבה אשתי, צביה. היא מנסה לסחוט ממני ולהתנקם בי, במיסגרת המילחמה שלה בי מאז שנפרדנו, ולהשחיר את פני. לא נתתי שוחד לאף אחד, ולא לויסמונסקי ורבינסקי."

צביה גרנות, אשה נאה בת 35, סופרת־ילדים, כותבת מאמרים בצהרון מעריב ואחת מקנאיות התנועה למען ארץ ישראל השלמה ועורכת ביטאונה זאת הארץ, מכחישה כי היא כתבה — או שלחה — את המיכתב. „אני יודעת על העניין של השוחד," סיפרה השבוע לכתב העולם הזה. „הייתי נוכחת בפגישה שנערכה בין בעלי לבין רבינסקי אצלנו בבית, וכן האזנתי לשיחות־טלפון של רבינסקי עם בעלי, שמהן ברור לי לגמרי שהוא שילם שוחד. אז עוד לא הייתי בהליכי־גירושין מבעלי, וידעתי ממנו על הכל."

לעומת זאת, מודה צביה, כי מעולם לא ראתה בביתה את ויסמונסקי וכי גם לא האזינה לשיחות טלפון בין בעלה, סוכן הביטוח יוש גרנות לבין העסקן הבכיר מבין השניים, אותם היא מאשימה, יענקלה ויסמונסקי.

„אני יודעת שיוש שילם לשניים שוחד של 5000 לירות לכל אחד. השוחד שולם במיספר תשלומים שהקבילו, מבחינת זמן

עסקן א'

יעקב ויסמונסקי, אחד העסקנים הצעירים המבטיחים ביותר של מיפלגת העבודה, אשר הואשם בקבלת שוחד. ויסמונסקי טוען כי הוא הילווה כסף לגרנות, והצ'קים שנתן היו החזרת ההלוואה. לדבריו, זוהי סמיכות תאריכים מיקרית בלבד, העובדה שגרנות החזיר לו את הכסף כה סמוך לקבלת העבודה.

תשלומם, לתשלומים שקיבל יוש עבור ביטוח־החיים שעשה. הוא הרוויח מהעיסקה עשרות אלפי לירות, וביטח למעלה מ־100 עובדי מרכז המיפלגה בביטוח־חיים."

ליעקב ויסמונסקי, צעיר בן 35, שמנמן מרכיב־משקפיים, בעל חוש־הומור תוסס ודמות אהובה על ידידיו, יש גירסה שונה על העניין כולו. „יוש הוא חבר שלי. אנחנו למדנו ביחד בבית ברל. כשהוא הסתבך בעסקים, הוא ביקש ממני הלוואה. נתתי לו 1500 ל"י. אחרי כמה זמן נסעתי לחוץ־לארץ והייתי צריך את הכסף. פניתי אל יוש, והוא נתן לי צ'ק. אני מלווה הרבה פעמים כסף לחברים, ובוודאי שלא לוקח מהם קבלות. זה מיקרי לגמרי, סמיכות התאריכים בין קבלת המיכרז על־ידי יוש לבין החזרת ההלוואה שנתתי לו מיספר חודשים קודם לכן."

גירסתו של רבינסקי כימעט זהה: „אני מכיר את יוש הרבה זמן מהמיפלגה, ומבית ברל. הוא ביקש ממני הלוואה ונתתי לו 3000 לירות. הוא החזיר לי בפעמיים, כל פעם 1500 לירות. אני לא זוכר מה היו התאריכים של הצ'קים, ואם הצ'ק המצולם היה התשלום הראשון או השני עבור ההלוואה שנתתי לו."

עבודה ✶ לאנשי־שלומנו

השניים גם יודעים לתאר כיצד קיבל גרנות את המיכרז. „פנינו אז למיספר חברות," טוען ויסמונסקי. „את ההצעות של כולן הגיש לוועד חבר־הוועד פרוייקה רבינסקי. הוא כתב אותן על דפים חלקים, כך שאיש לא יכול היה לדעת איזו הצעה מתייחסת לאיזו חברה. היינו אז חמישה חברי־ועד, ושנינו בין החמישה. פרוייקה, אשר הגיש את ההצעות, וידע את הזהות בין ההצעות לבין שולחיהן, לא השתתף בהצבעה. ההצעה של גרנות זכתה, כיוון שהיא היתה ההצעה הטובה ביותר."

מוסיף רבינסקי: „אני בכלל לא מכיר את צביה גרנות. הייתי אומנם אצל יוש פעם, בבית, אבל אני לא זוכר אפילו איך היא נראית. אני זוכר שהיא פתחה לי את הדלת, אבל יותר לא ראיתי אותה."

גירסתו של גרנות מתאימה לזו של חבריו, מילבד פרט אחד. „נתתי להם את הצ'קים כאשר הם נתנו לי את ההלוואות, כצ'קים דחויים. כאשר היה לי כסף, אמרתי להם להכניס את הצ'קים לבנק."

לשאלה האם אין הם רואים טעם לפגם בכך שהם נותנים עבודה לידיד אישי שלהם, בסכומים כה גדולים, השיב ויסמונסקי: „כל סוכני־הביטוח שהגישו את ההצעות היו ידידים שלנו וממקורבי המיפלגה. אנחנו פנינו אל סוכני־ביטוח שאנחנו מכירים, כדי שיגישו הצעות."

פרשה בלב ✶ המיפלגה

עדיין לא ברור כיצד תתפתח פרשת החשד בשוחד בליבה של מיפלגת העבודה. הצדדים המעורבים בדבר מבטיחים המשכים מרתקים. השולח האלמוני של המיכתב כתב, כי החומר יוגש במלואו לוועדת־הביקורת של המיפלגה. יהושע גרנות מבטיח כי יפרסם חומר מאשים רב נגד אשתו צביה ותנועתה, התנועה למען ארץ־ישראל השלמה. ויסמונסקי ורבינסקי מבטיחים לתבוע את צביה גרנות למישפט־דיבה על ההאשמות שהיא מפיצה נגדם.

דבר אחד ברור לחלוטין: מנהיגי ופעילי מיפלגת־העבודה ימשיכו עוד ימים רבים לעסוק בפרשת חשד השוחד של עסקניה הבכירים.

עסקן ב'

אפריים רבינסקי, טוען אף הוא כי הילווה כסף לגרנות, וכי הצ'ק שקיבל הוא החזרת חלק מההלוואה ולא תשלום־שוחד.

ה־CIA גילה כי אוניית־המיבחן

המתוכננת היא בבעלות ישראלית ✶ רבין קיבל שדר חריף ✶ האונייה עוכבה בלב"ים ויעקובי לא ידע כלום

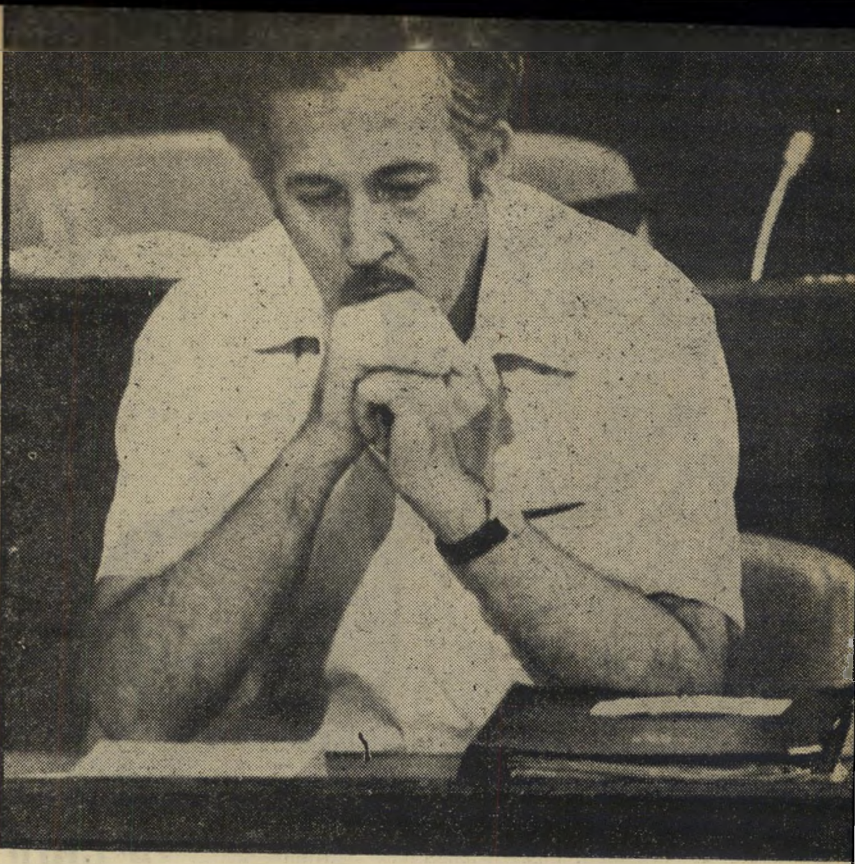

הכתובת צי"ם באותיות מאירות־עיניים, בעברית ובאנגלית, הגיעה האונייה לנמל חיפה, במקום לנמל פורט־סעיד — התחנה הראשונה שנועדה לה קודם חציית התעלה.

לשאלות הכתבים המדיניים מדוע בוטל ברגע האחרון מסעה של אוניית־המיבחן דרך תעלת סואץ, השיבו שרים ופקידים בכירים תשובות מגומגמות נוסח: „היה יותר מדי פירסום סביב עניין האונייה. האמריקאים ביקשו שנעשה זאת בשקט. שום דבר לא בוער. זה לא תורה מסיני שהאונייה צריכה לעבור את התעלה לפני חתימת הסכם ז'נבה."

ברור היה כי מאחרי תשובות אלה מסתתרת אמת שונה. אחד המרכיבים החיוניים והחשובים למדינת ישראל, לאמריקאים ואפילו למצרים, מבחינת מעבר אוניית־המיבחן בתעלת־סואץ, הוא הפירסום הרב, מאחר שמעבר אוניית־המיבחן הוא אקט פוליטי טהור, והפירסום מהווה מרכיב חיוני לגביו.

מייד אחרי שהתקבל השדר האמריקאי, הורה ראש־הממשלה יצחק רבין לעכב את האונייה בלב"ים. נשלחה שורה של מיברקים בין ירושלים וושינגטון, ומהם התבררו באופן מוחלט הפרטים הבאים: הסי־איי־איי גילה כי הבעלות על אוניית־המיבחן, שנבחרה על־ידי ישראל לביצוע המשימה, אינה יוונית בלבד. במיסמכי בעלות האונייה — או, כפי שהם נקראים

ספינת השוטים

ה שדר שהגיע באמצע החודש למישרד ראש־הממשלה בירושלים, היה מנוסח בשפה שאינה נהוגה ומקובלת בשדרים בין מנהיגי מדינות ידידותיות. השדר, שהגיע אל שולחנו של ראש־הממשלה יצחק רבין, גרם לו תדהמה ממושכת.

ארצות־הברית של אמריקה הודיעה לראש־ממשלת ישראל, כי היא יודעת שאוניית־המיבחן היוונית, ואלנטינה פי, אשר עמדה לעבור את תעלת־סואץ ועליה מיטענים לישראל, היא אונייה בבעלות ישראלית.

יצחק רבין נדהם: „זה לא יכול להיות! הם לא יודעים על מה הם מדברים. אנחנו לא ניסינו לרמות אותם." אמר לאחד מעוזריו, שהביא לו את השדר. ואומנם, בהסכם בין ישראל למצריים, הסכם־הביניים שנערך תודות למסע־הדילוגים של הנרי קיסינג'ר באיזור, הוחלט במפורש כי אוניות שעליהן מיטענים ישראליים, או מיטענים המיועדים לישראל או ממנה, יקבלו

מאת

יוסי ינאי

מהמצרים רשות לעבור בתעלה. באותו הסכם לא נאמר, כי אוניות ישראליות תורשינה לעבור בתעלה.

אחרי שקיסינג'ר יצא את הארץ, הבטיח יצחק רבין לציבור כי האונייה הראשונה, שעליה מיטענים לישראל או ממנה, תעבור בתעלת סואץ עוד לפני חתימת ההסכם עם מצריים בז'נבה. הסקרנות סביב האונייה, בכלי־התיקשורת בארץ ובחו"ל, גברה והלכה ככל שקרב מועד החתימה בז'נבה. היה ברור כי מעברה של אוניית־המיבחן בתעלה הוא עניין קרוב ביותר.

„אוניית־המיבחן ✶ — ישראלית!"

ב־20 בחודש ספטמבר השליכה האוניית היוונית ואלנטינה פי עוגן בנמל חיפה — ואז התפוצצה הפצצה. לציבור נודע כי ואלנטינה פי היא שנועדה להיות אוניית־המיבחן. כעבור שיבעת ימים שבהם המתינה האוניית בלב"ים, כשעל סיפונה טרקטורים מרומניה ומכולות גדולות ובהן 7000 טון מלט, שנשאו את

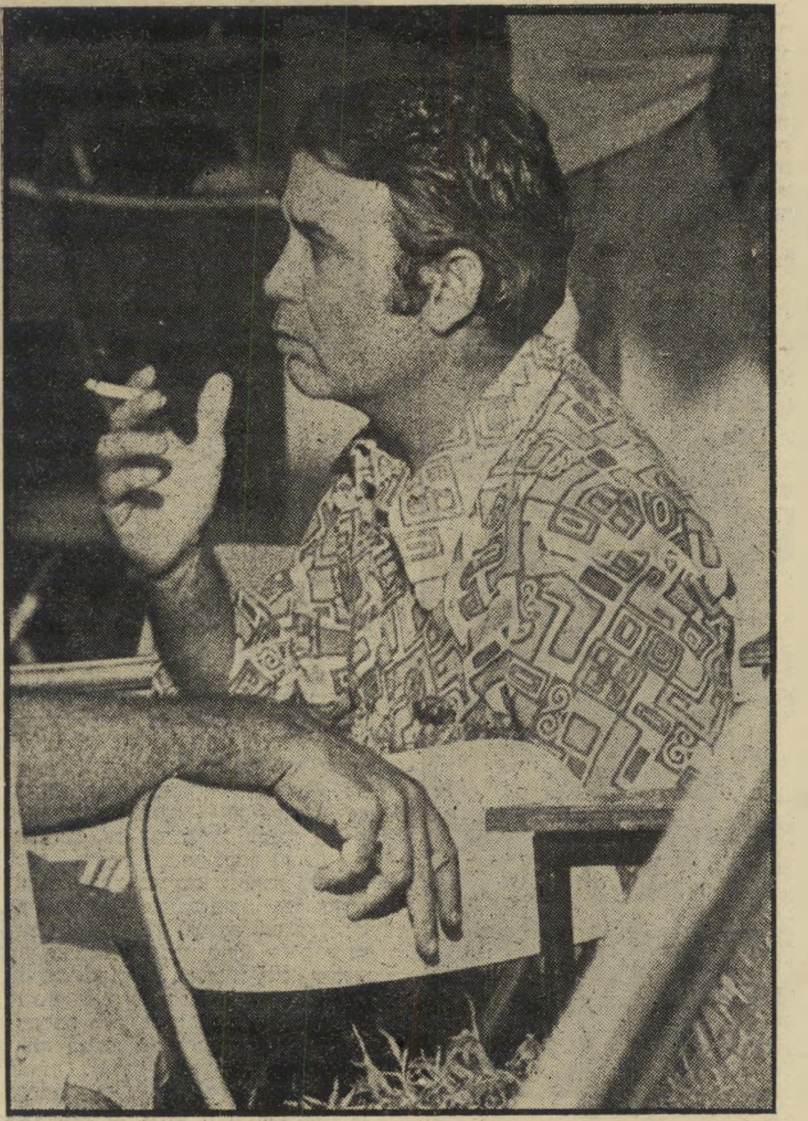

השותף הישראלי

רב־חובל מיכה לב, עובד בכיר ברשות־הנמלים, אשר אישרה את מעבר האונייה ואלנטינה פי בתעלת־סואץ, התגלה על־ידי ה־C.I.A. כאחד מבעליה של האונייה „היוונית".

באנגלית ובשפת הים: ה„רג'יסטר" שלה — רשומים שני בעלים של ואלנטינה פי: האחד, והוא ידוע, ואסילי פרצינים, יווני המחזיק ב־51 אחוזים מהבעלות עליה. הבעל הנוסף הוא רב־החובל הישראלי מיכה לב, פקיד בכיר במישרד־התחבורה הישראלי, בן 36, המתגורר ברחוב שושנת־הכרמל מס' 46 בעיר־הנמל חיפה.

האמריקאים, אשר עקבו גם אחר תהליך הכנת מסעה של האונייה, ידעו כי המסע כולו הוכן על־ידי אגף הספנות והנמלים שבמישרד־התחבורה הישראלי, בראשותו של רב־החובל נימרוד („נימיק") אשל. באותו אגף עבד גם רב־החובל מיכה לב, כאחד מעוזריו של אשל. האמריקאים גם גילו כי החוכרת הרישמית של האוניה, עבור מסע־המיבחן, חברת־השייט הלאומית צי"ם, ידעה כי הבעלות על האונייה מחולקת בין בעלים יווני וישראלי, עוד קודם שחכרה אותה.

הגימה שהשתמעה מהשדרים והמיברקים של וושינגטון היתה חמורה ביותר. לרבין היה ברור כי וושינגטון סמוכה ובטוחה שישראל ניסתה להערים עליה ועל המצרים, לשלוח אונייה בבעלות ישראל ולקבוע בכך עובדה תקדימית מסוכנת.

רבין זימן מייד את שר־התחבורה גד יעקובי, האחראי על מיבצע אוניית־המיבחן מטעם הממשלה, אל לישכתו, בשעת־לילת מאוחרת. כאשר פרש בפני יעקובי את מימצאי האמריקאים, נדהם יעקובי והכחיש בתוקף שידע על הבעלות הישראלית.

„לפטר ✶ את השר!"

כ ל המתח שהצטבר ברבין פרץ באותה שיחה: „היית יכול לגרום לאסון לאומי! כל ההסכם היה יכול להתבטל בגלל השטות הזאת!" התרתח על יעקובי. „בכל מדינה נורמלית היה צריך ראש־הממשלה להתפטר אחרי דבר כזה, ובמדינת ישראל היה צריך ראש־הממשלת לפטר את שר־התחבורה!"

לא ברור אם רבין ציפה שיעקובי יגיש לו את התפטרותו בו־במקום, או שדבריו היו פרי ריתחה על חוסר־האחריות ואוזלת־היד של השר שלו. מה שברור הוא, שיעקובי כלל לא העלה על דעתו להתפטר. אחרי שנרגעו הרוחות החליטו השניים לשמור את הפרשה בסוד. יעקובי הבטיח כי מישרד־התחבורה יפתח בחקירה —

גברת פי

ואלנטינה פרציניס, אשר האונייה שזכתה לפירסום בינלאומי לפני שבועות מיספר קרויה על שמה, ניצבת בחזית האונייה בנמל חיפה, אליו חזרה **ואלנטינה פי** על־פי הוראות שילטונות ישראל, מבלי לעבור כלל את התעלה.

חקירה שעדיין לא נפתחה, למרות שעברו מאז כבר כשבועיים — ואילו רבין החליט לנסות לשכנע את האמריקאים כי היתה זו פשוט טעות, וכי השד אינו נורא כל־כך.
אך אפילו ראש ממשלת ישראל הבין כי האסון הפוליטי שיכול היה להיגרם, אם אומנם היתה נשלחת הואלנטינה פי דרך תעלת־סואץ, בנסיבות הקיימות, היה שואה ממש.

קשה להניח שהמצרים לא היו בודקים, אם לא בדקו כבר את מיסמכיה של אוניית־המיבחן. גם ללא עבודת־מודיעין, אפשר היה פשוט לגשת למישרדי חברת הביטוח־הימי לוידס בלונדון, ולברר שם למי שייכת האונייה.

אין ספק כי אם היתה אונייה ישראלית מנסה לעבור בתעלת־סואץ, היו המצרים עוצרים אותה ומחזיקים בה.

אך האסון הממשי היה בוודאי בטענה שהיו מעלים המצרים, כי שוב הוכיחה ישראל את חוסר־כנותה ואת אי־רצונה בשלום או בהסדר אמיתי. ישראל היתה מוצגת כרמאית ושקרנית בעיני העולם כולו, כמי שמנסה לחבל בהסדר־הביניים בכל מחיר, אפילו בעזרת תעלול טיפשי כמו שליחת אונייה ישראלית לתעלה.

קשה לתאר מה גדולים הנזקים שהיו נגרמים לישראל אם אומנם היה מתגלה העניין כאשר האונייה היתה כבר בתחומי התעלה. מילבד הסחף בדעת־הקהל העולמית, האמריקאית והיהודית־אמריקאית, היתה מדינת ישראל נענשת בצורות שונות על־ידי המימשל האמריקאי.

קשה להניח כי גם אם היו המצרים מעוניינים, לשם שמירה על ההסדר וכדי שלא לפוצצו, לסלוח לטיפשותה של ממשלת ישראל, לא היו מתירות להם זאת המדינות הערביות הקיצוניות, המתנגדות להסכם ואירגוני־הפידאיון, ונשיא מצרים חייב היה לצאת כנגד ישראל, להוקיע אותה ולפגוע על־ידי כך בסיכויי השלום שהסכם־הביניים טומן בחובו.

״צחקתי כשנודע לי״

רב־החובל הצעיר מיכה לב אינו מכחיש כלל כי שמו רשום כאחד מבעלי האונייה. אולם לדבריו, בעלותו היא פיקטיבית. סיפר השבוע לב לכתב העולם הזה: ״זמן־מה אחרי מילחמת יום־הכיפורים פנה אלי רב־החובל ואסילי פרציניס, והציע לי להיכנס שותף באונייה.

״פרציניס עדיין לא היה אז בעל האונייה. הוא עמד לרכוש אותה מהבעלים הקודמים שלה, בעל־אוניות מפינלנד, אך לא היה לו די כסף לכך. אני הכרתי את פרציניס שנים אחדות קודם־לכן, כאשר הפלגתי איתו ביחד, בשירותה של חברת צי״ם.

״פרציניס פנה לצי״ם, עוד לפני שקנה את האונייה, והציע לה לחכור את האונייה שלו, מבלי שצי״ם ידעה שעדיין אין לו אונייה. הוא קיווה, שעם הסכם החתימה של צי״ם הוא יוכל להשיג הלוואה מבנק באנגליה, על סמך הסכם החכירה.

״אבל העניין לא הסתדר כפי שהוא רצה, והוא היה צריך סכום־כסף כדי להשלים את מה שקיבל מהבנק. לי, כמובן, לא היה כסף, ולכן פניתי למייצג של בעל־הון אמריקאי הנמצא בארץ, והוא שילם. אינני יכול לגלות מיהו בעל־ההון הזה, בעליה האמיתי של האונייה.

״זה היה בתקופת המילחמה, והכל נעשה מהר. לכן גם רשמו חברה בוואדוץ, שהיא בעלת־האונייה. החברה רשומה תחת השם פרציניס — הילמן. לי אין שום דבר בכל העסק. בסך־הכל עשיתי טובה לפרציניס, שאותו הכרתי.

״לי נודע כי זו האוניית שנבחרה לעבור את התעלה רק מהעיתונים, כשהייתי במילואים. לא ראיתי בזה שום דבר גדול, ורק צחקתי כשנודע לי שדווקא זו האונייה שצריכה לעבור בתעלה.״

רב־החובל מיכה לב נחשב, לפני 10 שנים, בהיותו בן 26 בילבד, כרב־החובל הצעיר ביותר בארץ. עלייתו בסולם הדרגות הימיות הישראלית היתה מטאורית. הוא גבר גבוה שבצדעיו זרקה שיבה, נאה וידוע כדמות חברתית פופולרית בחיפה.

בחודש מארס 1974 לקח מיכה לב חופשה־ללא־תשלום ממישרד־התחבורה, והפך סוכנה בישראל ומפעילה של ואלנטינה פי. שנה אחר־כך, בחודש מארס השנה, הוא חזר למישרד־התחבורה, לדבריו משום ש״הסתכסכתי עם ואסילי פרציניס על רקע אישי.״

אך בפי אשתו של מיכה לב, אילנה, גירסה שונה לגבי הבעלות האמיתית על האונייה ודרכי־המימון בעת קנייתה. סיפרה השבוע אילנה:

״אני זוכרת את כל העיסקה. מיכה סיפר לי אז שהוא מגייס כספים כדי לקנות את האונייה. חלק מהכסף הוא גייס, לדבריו, מאביו, שהוא חבר מועצת עיריית חיפה מטעם הליכוד ודמות ידועה בכרמל. את מרבית הכסף הוא גייס מהד״ר רודולף הכט, בעל ממגורות דגון (אחד האנשים העשירים ביותר בארץ ומאנשי ארץ־ישראל השלמה.)

״כל זה סיפר לי מיכה, ואני הייתי שותפה לכל הלבטים שלו בעניין. גם אחרי שהוא קיבל את ההלוואה מהכט, שהוא בן־דודו של אביו של מיכה, היה חסר לו עוד סכום של מאה וחמישים אלף

השותף היווני

ואסילי פרציניס, שותפו הישראלי של לב בבעלות על אוניית־המיבחן, אשר לו 51% מהבעלות עליה.

דולר. הוא פנה אל רואה־חשבון חיפאי, וזה נתן לו את הכסף תמורת ריבית גבוהה ושותפות סמויה בת 10 אחוזים באונייה.

״מיכה טוען שאין לו קשר ממשי לבעלות האונייה, אבל זה לא נכון. אני יודעת שהאונייה הזאת היא אחד הדברים החשובים בחיים שלו. לפני שהוא רב עם פרציניס, הוא היה עולה על האונייה בכל הזדמנות ומפליג איתה בכל פעם שיכול.

״למיכה יש יותר מ־49 האחוזים הרשומים שלו באונייה. החוק היווני אינו מאפשר לאונייה לשאת דגל יווני ולקבל שירותים כאונייה יוונית, אם הבעלות עליה אינה יוונית ברובה. מטעמים שונים היה נוח למיכה ולשותף שלו שהאונייה תהיה יוונית, ולכן היא נרשמה כשלשותף היווני יש 51 אחוזי־בעלות עליה.״

פיתרון התעלומה, האם רב־החובל ממישרד־התחבורה הישראלי הוא בעלים אמיתי של ואלנטינה פי או פיקטיבי בילבד, כפי שטוען לב, אינה משנה מאומה לגבי הפרשה כולה. אין ספק כי הסי־אי־איי הציל את ישראל בגילוי שלו, מפרשה שחיתה עלולה להרעיד את אמות הסיפים במדיניות הישראלית, במרחב ובעולם.

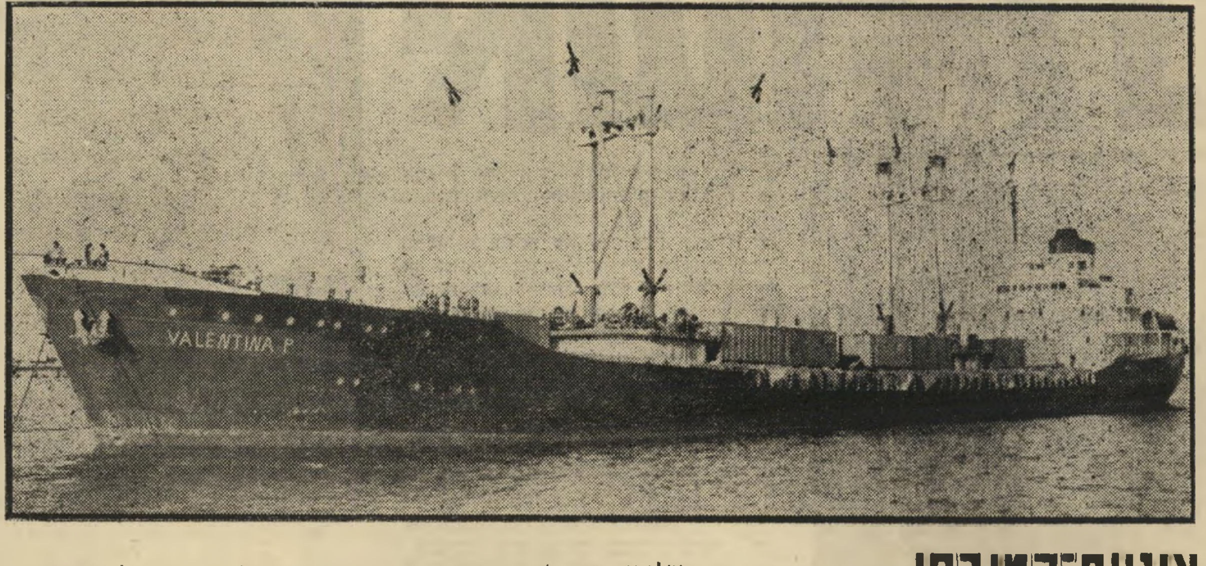

אוניית־המיבחן

ב־14 בחודש נצטוותה **ואלנטינה פי**, אשר היתה בדרכה מרומניה לאשדוד, להמתין בלב־ים עד לקבלת הוראה לעבור את תעלת־סואץ. משך שיבעה ימים עגנה האונייה בלב־ים, כשהיא ממתינה להוראה להפליג לפורט־סעיד. אך ב־21 בחודש היא קיבלה שדר לחזור לנמל־חיפה, לבטל את הפלגת־המיבחן.

סיפור ההצלחה של ליזה בביוף, הילדה

מרחוב שלוש שבכוחות עצמה הגיעה למעמד האשה האידיאלית

בת 3 ליזה כילדה שמנמונת ב־שכונת שבזי בתל־אביב, בת שנייה למישפחה בת שש בנות, שגדלה בתל־אביב הקטנה באווירה שמרנית. בתמונה משמאל: ליזה כיום, בת 29.

עשר שעות של עבודה גופנית מפ־רכת, של עמידה בלתי פוסקת על הרגליים, של מגע ישיר עם אוסף מורכב של נשים קפריזיות, עשויות להתיש גם את כוחותיו של הגבר החסון והמוצק ביותר. אחרי יום שכזה רק טיבעי הוא שכל אדם נורמלי ירצה לברוח אל השקט והמנוחה ויזדקק למנה גדושה של התאוששות.

ליזה בביוף, אשה דקיקה ושבירה, מת־חילה רק אז לחיות.

במשך כעשר שעות כל יום היא מנצחת

על אחד העסקים הסואנים ביותר של תל־אביב: מיספרת־נשים הומה. היא מנהלת את העסק, מפקחת על העובדים, מטפלת בעצמה בעיצוב קווי התיסרוקות של כמה מהמפורסמות שביפהפיות העיר, ומאזינה בסבלנות ובאורך־רוח לבעיותיהן, תלונו־תיהן ורצונותיהן של עשרות נשים ש־המיספרה הפכה עבורן מוסד של בילוי חברתי. ואז, כשנדמה שהיא תשושה ורצו־צה ועומדת לכרוע תחת נטל העבודה, היא מתחילה בחיים חדשים.

היא דוהרת אז לביתה, כשהיא נוהגת בעצמה במכוניתה, לטפל בשתי בנות. היא מסוגלת אז להפשיל שרוולים, להתייצב ב־מיטבח ולבשל במו ידיה ארוחה לתריסר

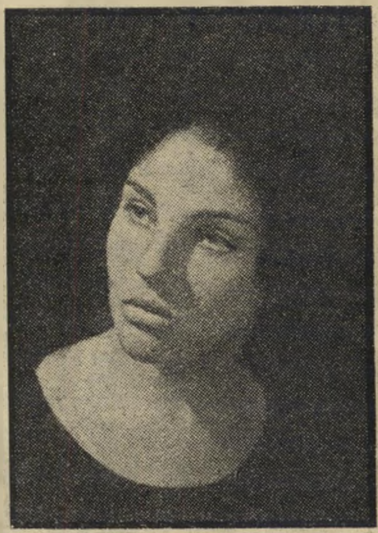

בת 16 ליזה כתלמידת בית־ספר תיכון. באותה תקופה כבר יצאה עם החבר־הקבוע הראשון שלה, שהפך אחר־כך לבעלה.

ספרית הצמרת

עיצוב התיסרוקות אינו רק בגדר עבודה או פרנסה עבור ליזה. היא מתייחסת לעבודתה כאל מלאכת יצירה, משקיעה בה את כל דימ־

יונה וכוחה. עיצוב... הגדול שלה. כאן... מנית כדי להדגים א...

אשה ל...

אנשים או יותר, להם תשמש כמארחת בהמשך הערב. והארוחות היוצאות ממיט־בחה לא היו מביישות גם את המיסעדות המעולות ביותר לאניני־הטעם. היא יכולה אז להחליף צורה, להתכונן להופעה באי־רוע חברתי כלשהו. מובטח שהיא תיראה שם רעננה, תוססת ועליזה כאילו בילתה את כל יומה במנוחה ובטיפוח עצמה. ב־יופיה ובהופעתה המקורית והאלגנטית, רק סביר הוא שתשמש מוקד של התעניינות וסקרנות.

אם יהיה זה ערב של בילויים, ניתן יהיה לראות אותה מתנועעת במשך שעות ארוכות למיקצבי המנגינות בחן ובתנו־עות שהיו מקנים לה מייד חוזה בטוח של הופעה כרקדנית מיקצועית.

בציבור היא נודעת כספרית־צמרת. זהו מושג שבפי איסטניסים רבים הוא מושמע בזילזול, כמושג־מייצג את מה שהפך ל־אחד מסמלי המעמד החברתי של חברת־

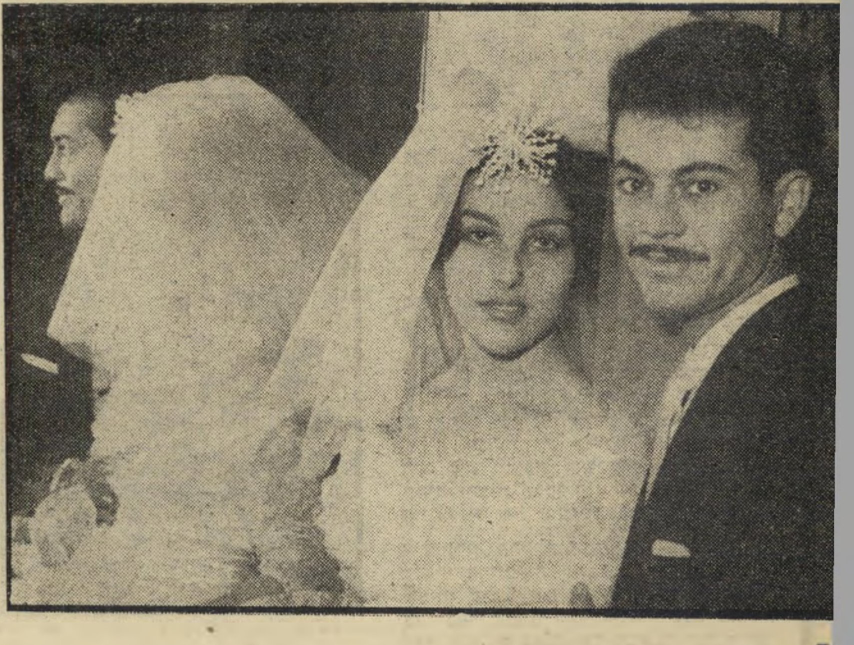

דויד וליזה ביום כלולותיהם. היא היתה אז בת 17 בילבד — הוא בן 20, שעבד כטרקטוריסט. זוג ללא דירה, ללא רכוש וללא אמצעים, שבכוחות עצמו, בעבודה קשה ומפרכת פילס לעצמו דרך בסולם ההצלחה.

...וים חדשים לתיסרוקות נשים, הוא התחביב ...ית ליזה כשהיא עובדת על ראשה של דוג־ ... הקו החדש לחורף 76'. למטה: ליזה כטבחית.

...ל עת

השפע הישראלית. אבל מאחורי הסמל וה־מושג וכל האסוציאציות הנובעות מהם, מסתתרת אשה שהיא תופעת־טבע. התואר של ספרית־צמרת הוצמד לה בשל חוג נשות הצמרת הנמצאות בין קהל לקוחו־תיה. אבל ליזה בביוף האשה, אינה זקו־קה לתואר כדי להגדירה. בעיני רבים מתגלמת בה דמותה של האשה האידי־אלית — אשה לכל עת.

אבו אל באנאת

ליזה, הנמצאת עתה בפיסגת ההצ־לחה החברתית והמיסחרית שלה, היא בת תל־אביב הקטנה. היא נולדה וגדלה בשכונת נווה־צדק שבדרום תל־אביב, ב־רחוב שלוש, דור שישי בארץ, בת למיש־פחה שהתערובת חוגגת בה. היא מיזוג של ארבע גלויות: ספרד ותורכיה מצד האב, פולניה ומרוקו מצד האם.

בת לאב שהוא אבו־אל־באנאת טיפו־סי. הוא עצמו בן זכר יחיד במישפחתו שייחל כל חייו לבן והוליד שש בנות. ליזה היא השנייה שבהן. באווירה השמ־רנית והקפדנית של נווה־צדק, למדה ליזה בבית־ספר לבנות.

מוראו של האב הקפדן נפל על כל נערי השכונה, שחששו להתקרב אל בנותיו. הוא הגן עליהן בחירוף־נפש, אסר עליהן אפילו לדבר עם בנים בשכונה. רק כשעב־רה את שנתה ה־15, למדה בבית־ספר תיכון בערב ועבדה כפקידה בחברת החש־מל ביום. תכירה ליזה את הגבר הראשון

(המשך בעמוד 30)

אשת החברה בתילבושת בסיגנון שנות השלושים מושכת ליזה תשומת־לב כללית בכל אירוע בו היא מופיעה. כאן היא נראית בחברת האדריכל יצחק ישר בתערוכת הציורים של הצייר משה גת.

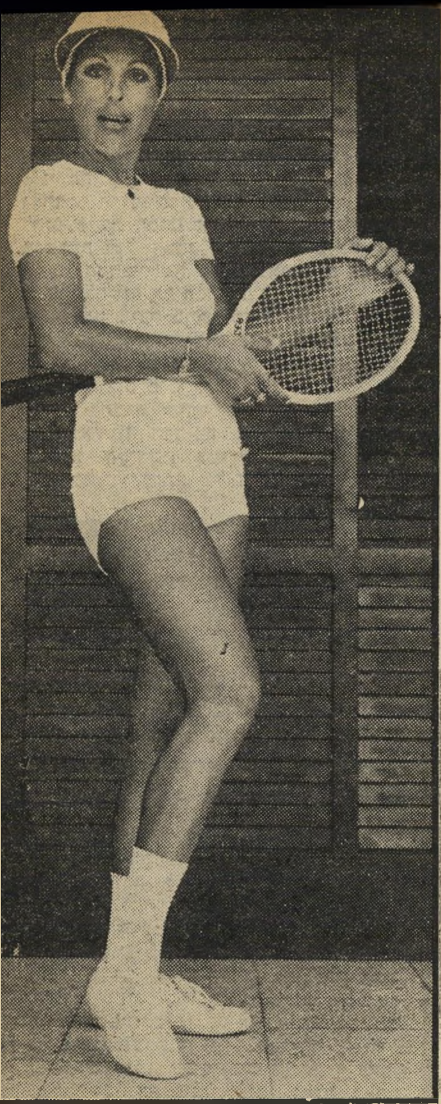

ספורטאית בין שפע עיסו־קיה מצוי גם הספורט. היא שחקנית טניס ושחיינית.

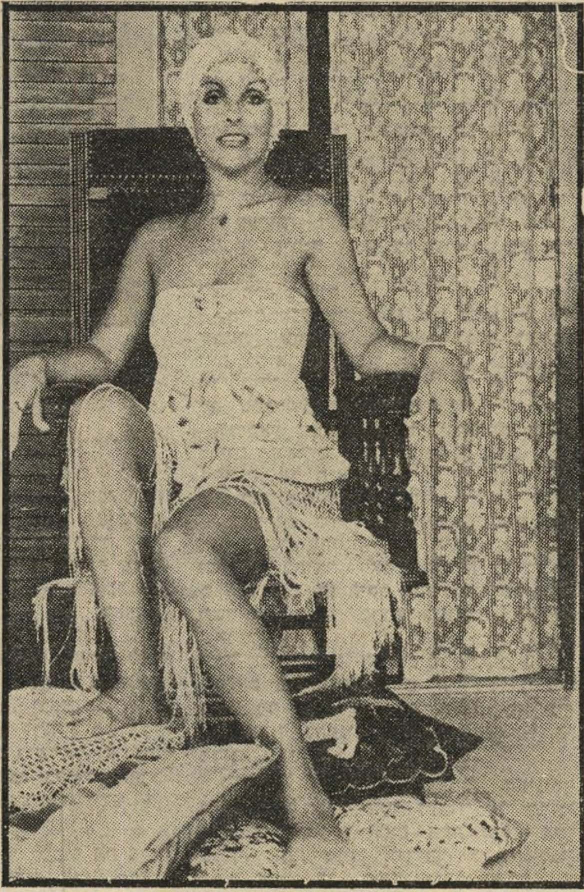

דוגמנית שמה של ליזה הולך לפניה כאחת הנשים האלגנטיות ביותר של החברה התל־אביבית. צלמי אופנה אף משתמשים בה כדוגמנית־צילום.

רקדנית המרץ הבלתי נדלה של ליזה בא לידי ביטוי כשהיא עולה על רחבת הריקודים, שם היא מיתגלה כאשה תוססת. בתמונה: בעת ריקוד בכפר הנופש באכזיב.

המרגל שחזר מן הכפור

(המשך מעמוד 17)

בן־עקיבא מודה כי מסר שמות רבים של פעילים ערביים בכפרים, ובכך גרם למעצרם. כך המשיך עד ל־18 בספטמבר, היום שבו התוודה על הכל.

גירסה זו אומצה על־ידי חברי „אוואנגארד", המונעים משאר אירגוני השמאל להיפגש עם הסוכן או לקרוא את הודאתו. מישלחת של חברי האירגונים פנתה אל הוועד המרכזי של „אוואנגארד", הסבירה כי כדי לחשוף את הסוכנים הנוספים, עליהם לדעת מה סיפר בן־עקיבא ולפרסם ברבים את ההודאה המלאה. „אוואנגארד" סירב למסור להם את החומר, טוען כי לא ידוע להם על שום סוכן נוסף, וכי לא ירשו כל פגיעה בחברם שחזר בתשובה. עמדה זו של האירגון הדהימה את שאר אירגוני השמאל הקיצוני, למרות ש„אוואנגארד" ידוע כנטורי־קרתא של השמאל, בקנאותו.

תרגיל כפול

אולם, כמה עובדות חדשות, שנודעו לי, מעלות אפשרות כי האמת שונה לגמרי.

בן־עקיבא היה נשוי עם בחורה נחמדה ושמה טינה. היא לא היתה חברה בשום אירגון פוליטי, אולם אהדה את השמאל, וכל חבריה היו שם.

לפני כחודשיים החלו השניים לריב, וטינה הודיעה ליוסי כי החליטה לעזבו, וכן לנסוע לחו"ל. חברותיה של טינה שמו לב כי החלה מעירה הערות שעתה מתגלות כרבות־משמעות. כך, למשל, כאשר שאלו אותה מדוע האירגון של בעלה תומך בסוציאליסטים בפורטוגל (ביגלל שינאת הטרוצקיסטים כלפי הקומוניסטים), השיבה כי יוסי גרוע עוד יותר מסוארש (מנהיג הסוציאליסטים), ופעם זה עוד יתברר להם.

נראה כי החלטתה לעזבו גמלה לאחר שנודע לה כי הוא סוכן של שירות־הביטחון. היא הודיעה לו כי לפני צאתה את הארץ תספר לכל החברים את האמת עליו, וביום צאתה את המדינה, ב־17 בספטמבר, שלחה טינה מיכתבים לכמה מחבריה וחברותיה. בן־עקיבא לא ידע מה נכתב במיכתבים, אולם היה לו כל היסוד לחשוב שאשתו גילתה את האמת עליו. חלק מעובדות אלו מגלה בן־עקיבא גם בהודאתו, אולם הוא טען כי גילה לאשתו את היותו סוכן של הש"ב מרצונו־שלו.

קיימת השערה, כי כאשר נוכח בן־עקיבא שאשתו שלחה את המיכתבים, כפי שאיימה, מיהר אל מפעילו בש"ב וסיפר לו כי כסותו נחשפה. ייתכן שקיבל הוראה ממפעילו למהר אל חבריו ולהתוודות, ולשכנע כי עזב את הש"ב והפך שמאלן, על־מנת שיוכל להמשיך לעבוד למען הש"ב ללא חשש.

השערה זו נתמכת גם על ידי העובדה כי הוא — לדבריו שלו־עצמו — נפגש קודם עם מפעילו בש"ב, ורק אחרי־כן הלך לחבריו ב„אוואנגארד" להתוודות. בדרך־כלל, אדם המשנה את השקפת־עולמו מתוודה קודם לפני חבריו, שאליהם הוא מצטרף, ורק אחר־כך מספר זאת לאלה שאותם הוא עוזב.

על כל פנים, כאשר הגיעו המיכתבים של אשתו, תתברר כי היא לא סיפרה הכל, אלא רק הזהירה את חבריה מפני בעלה, וכתבה כי אין הם יודעים מיהו באמת, וכי עליהם להיזהר ממנו.

ההיסטוריה יודעת מיקרים של סוכן־השילטון שהצטרף לאירגון אותו נשלח לרגל, ורק לאחרונה התפרסמה המתנקשת האחרונה בנשיא ארצות־הברית כמי שהיתה סוכנת מטעם האף־בי־איי באירגון־הטרור, ושינתה את דעותיה בהשפעת האירגון החדש וניתקה את המגע עם הבולשת.

גם בישראל היה מיקרה כזה בשנות ה־40. בשנת 1946 התוודתה בחורה בשם נעמי גביש, צלמת במיקצועה, כי הצטרפה ל„קומוניסטים העבריים" בשליחות שירות־הידיעות של ההגנה (ש"י), וכי שוכנעה על־ידי האירגון החדש ועזבה את השירות (עתה היא חיה בחו"ל).

ייתכן שיוסי בן־עקיבא יירשם בהיסטוריה של ישראל כסוכן הש"ב הראשון ששוכנע על־ידי האירגון שאותו נשלח לרגל. אולם ייתכן גם כי יתברר, שווידויו נגרם מחשש מפני מיכתבי אשתו, ולא משיכנוע אידיאולוגי.

כך או כך, הפרשה מסעירה את אירגוני השמאל הקיצוני בארץ, שחבריהם החלו מסתכלים אלה באלה בעיניים חשדניות: מי עוד סוכן של הש"ב?

במדינה

(המשך מעמוד 18)

לישראל לחצות את התעלה ולאיים על קאהיר ודמשק.

„אנחנו סבורים כי הפרדת ארצות־הברית מישראל היא המשימה הראשונה של האיסטראטגיה הערבית. אילו הוציאו הערבים על תפקיד זה 50 או 100 מיליון דולר בילבד, לעומת 25 המיליארדים שהוציאו על הצבא, היה כל המצב משתנה. ישראל לא היתה מקבלת את הסיוע האמריקאי, הערבים היו משחררים את סיני, וגם הפלסטינים היו זוכים בזכויותיהם.

„הראש של הנחש הציוני הוא בארצות־הברית. ואילו הערבים לוחמים בזנב, הנמצא בפלסטין."

ישראלים בחו"ל

השחקן, הבמאי והשר

ישראל בקר מביים,
יוסי ידין מצליח
וחיים הרצוג מוכר

מאות אלפי הישראלים בניו־יורק התבשרו על פסטיבל־הזמר־החסידי שיתקיים במחצית אוקטובר והם כבר חוסכים בוודאי את עשרת הדולרים הנדרשים כתמורה לכרטיס־הכניסה. ל„עולים חדשים", חסרי־ממון עדיין, מציעים חסידי חב"ד פסטיבל־זמר אמיתי יותר, ובחינם, כפי שנאמר בכרוזים שהוכנסו לכל העיתונים הישראליים הנמכרים בעיר: „בעזרת השם. מי שלא ראה שימחת בית־השואבה לא ראה שימחה מימיו. חג שמח ולהתראות: חסידי חב"ד."

מדווח כתב „העולם הזה" בניו־יורק:

שמעון פרס, יגאל אלון — היו הישראלים הרישמיים שביקרו בחוף המיזרחי של ארצות־הברית לקראת החגים: חתימת הסדר הזמני, חג־הסוכות ושימחת־תורה, לפי הסדר הכרונולוגי שלהם. ישראלים אחרים, שביקורם חשוב לא פחות:

● הבמאי ישראל בקר בא העירה כדי לביים את האדם, האלוהים והשטן באידיש.

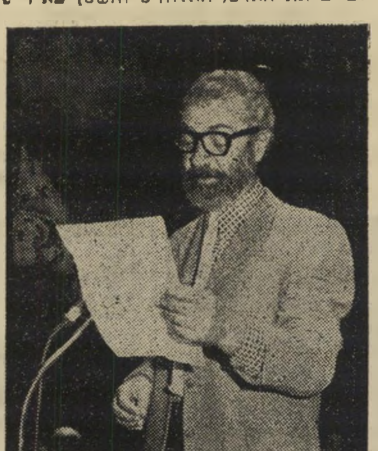

שחקן ידין
100% יותר טובים

ההצגה תתקיים במרכז היהודי ברחוב החמישים־וחמישה במנהאטן.

● **אנחנו ננצח.** השחקן יוסי ידין זכה בביקורות נילהבות בכל העיתונים החשובים של ארצות־הברית וקנדה. את הביקורת החיובית קיבל ידין בזכות מישחקו בסרט החדש של הבמאי הצ'כי יאן קאדאר, שקרים שסיפר לי סבי. קאדאר, שעזב את צ'כוסלובאקיה בעיקבות החלפתה של ממשלת דובצ'ק, עיין לפני שנים אחדות באפשרות להשתקע בישראל. שר־החינוך־והתרבות דאז, יגאל אלון, לא התפנה לקבל את קאדאר לראיון משך כל שלושת שבועות ביקורו בישראל. את הסרט עם ידין ביים קאדאר בקנדה. הסרט הבא בתוכניותיו האמנותיות: אדם בן כלב, לפי סיפרו של יורם קניוק.

● חיים הרצוג ממשיך למכור את סיפרו בראיונות טלוויזיה ורדיו, שהוא מופיע בהן בזכות תפקידו החדש כשגריר ישראל באו"ם. יחד עם הספר, הוא מוכר גם את הרעיונות הישנים של ממשלת גולדה־דיין־גלילי: „אנחנו ננצח תמיד את הערבים, משום שאנחנו יותר טובים מהם," הסביר לאד ניומן, שריאיין אותו במשך שעה שלימה בחג־הסוכות, ברשת אן־בי־סי, „אצלנו בישראל חברה חופשית. לכן יש לכל אזרח חוש לאימפרוביזציה. למצרים — מישטר דיקטאטורי. דברים לא נעימים קורים למצרי שאינו הולך בתלם. לכן אין יוזמה בדרגים הנמוכים של הצבא המצרי..."

דרכי אדם

השרירים של המדינה

„שרוני בירויוני"
פצוע מילחמת יום־הכיפורים
רץ לתואר
„מר עולם"

ב־22 באוקטובר 1973 היה מיכאל שרוני חייל־רגלי בחטיבת גולני, שהסתערה על מוצב החרמון, כדי לכבוש מחדש מידי הסורים את „העיניים של המדינה." המדינה קיבלה את העיניים שלה חזרה, אבל שרוני כימעט שאיבד את אצבעות־ידיו.

בפאתי המוצב, בעת ההסתערות, נורה לעברו כדור של צלף סורי שפגע בידו. הוא פונה, שטוף־דם, לתחנת איסוף הפצועים. המזל האיר לו פנים. הרופאים קטעו רק אחת מאצבעות ידו. הוא קיבל 30 אחוזי נכות.

באמצע חודש נובמבר השנה יעמוד מיכאל שרוני, משוח בשמן, על בימת אחד האולמות הגדולים שבקייפטאון, דרום־אפריקה, שם ינסה להתמודד על התואר מר עולם. הוא יעמוד בראש מישלחת של שלושה אדירי־שרירים, שייצגו את ישראל לראשונה באירוע של „אליפות העולם בפיתוח הגוף". כי שנתיים אחרי המילחמה נבחר מיכאל שרוני בן ה־21 כ„מר ישראל 1975", מתוך 15 מועמדים שהתמודדו על התואר.

מיכאל שרוני, סטודנט לכלכלה באוניברסיטת תל־אביב, שם הוא מכונה „שרוני בירויוני", לא קיבל שרירים רק בהסתערות במעלה החרמון. הוא נולד עם גוף כזה. נראה שהשרירים עברו אליו בתורשה. הוא צאצא למישפחת ספורטאים מהונגריה. אביו היה מתאגרף בהונגריה ואילו אמו החזיקה בתואר אלופת־הנשים ברכיבה על סוסים בישראל.

אלא שהגאנים לא ניגנו כינור ראשון בשריריו. אימונים ללא־הרף לפיתוח הגוף, היו חלק בלתי נפרד מאורח־חייו של מיכאל, מנעוריו.

הוא אוכל הכל. מספר שרוני, מה הוא עושה מדי־יום כדי ש־180 הס"מ ו־80 הק"ג שלו יהיו מורכבים בעיקר מערימות של שרירים: „בבוקר אני שוחה קילומטר אחד, כדי לפתח את כלי־הנשימה. בצהריים אני מתעמל ושם את הדגש על ריצות ארוכות על חוף־הים. את עיקר פעילותי הגופנית אני משאיר לערב, במכון לפיתוח הגוף בגיבעתיים. שם אני מתאמן כשעתיים בתרגילי גמישות, כוח והרמת־מישקלות.

„היום אני מרים 170 ק"ג בשכיבה. לא שמעתי שמישהו בישראל יכול לעשות זאת. תיאבון לאכול יש לי. אני אוכל חצי קילו בשר ביום. אבל אני לא בררן. מה שמגישים לי, אני אוכל."

למיכאל נתונים פרופורציונאליים אידיאליים, שאותם הביא עימו לשלוש התחרויות על תואר מר ישראל שבהן נטל את המקומות הראשונים.

„בתחרות בחירת מר ישראל אין מומנטים של תחרות," כך הוא מסביר את זכויותיו בתואר. „אמות־המידה הנדרשות ממר ישראל הן היקף מכסימאלי של עובי השרירים, וגוף פרופורציונאלי. למשל: שהרגליים לא תהיינה קטנות מדי לעומת גודל הגוף עצמו. השופטים בודקים בקפידה את חיטוב השרירים. הם גם דורשים מהמועמד שלא יהיה הכי טיפש. סוף־סוף הוא צריך להפגין את השרירים של המדינה בחו"ל."

קר־מזג ואדיש. מאמני האיגרוף של ישראל כבר ניסו לעבוד על שרוני שיהפוך מתאגרף. „אם אתה הופך מתאגרף, אתה מנפץ לריבך את הגולגולת," אמרו לו. „אתה תנצח הרבה זמן לפני שיישמע הגונג. אתה קר־מזג, אדיש, ולא יודע אפילו למה אתה מסוגל!" ניסו לשכנע אותו.

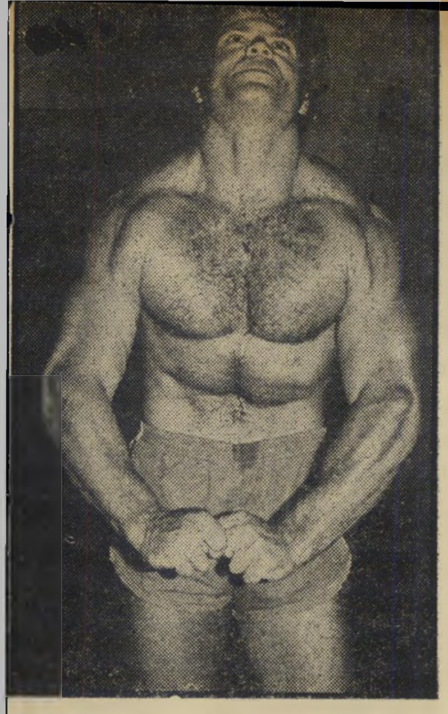

מר־ישראל שרוני
30% נכות, 170 ק"ג הרמה

אבל מיכאל שרוני, שמאחרי המימדים העצומים של שריריו מסתתרות נפש רגישה ואישיות מופנמת, עדיין מהסס. „מעולם לא הרמתי יד על אדם," הוא אומר בכובד־ראש. ויש לו סיבות טובות מדוע לא עשה זאת. הוא יודע בדיוק מה תהיינה התוצאות.

דרכי חיים

מגע מיני וייעוץ מישפטי

האם הציע הפרקליט
שירות תמורת מין?
ואם כן, האם
זוהי עבירה?

שופט בית־המישפט באילת הרים את גבותיו באי־אמון. מולו ניצב רס"ר אביטל ממחלק־החקירות של מישטרת אילת, ולצידו עורך־דין.

„האם אתה מתכוון ברצינות לבקשתך?" שאל השופט.

„ברצינות גמורה," השיב רס"ר אביטל. „אני מבקש לעצור את עורך־הדין בשל חשד שרמז רמזים גסים לבחורה."

„ומה הרמזים?"

„בחורה בשפת־הים ביקשה מעורך־הדין שיטפל בעניין שבו היא עומדת לתבוע בחור, בעניין מיני. לדברי הבחורה, הציע לה עורך־הדין לשכב איתו קודם, ואז יטפל בעניין. הבחורה באה בוכה לתחנה וסיפרה זאת."

„ומדוע עלי לעצור אותו?" שאל השופט.

„משום שהוא מסרב לבוא לתחנה, למסור הודעה ולהסביר את העניין!"

„ומי אומר שמוטלת עליו חובה למסור הודעה?" התעקש השופט. „ובכלל, מה אתם רוצים ממני? אם הוא עבר עבירה, תעצרו אותו וקחו זאת על אחריותכם. אני לא אעצור אזרח, ובמייוחד עורך־דין, בגין תלונה שהוגשה לפני כמה ימים, על־ידי מתלוננת שאין כל סיוע לעדותה."

מיליונים מנסים. כאן התערב בוויכוח עורך־דין אחר, אוריה באר, המופיע רבות באילת, ואשר נכח במיקרה באולם בית־המישפט. הוא הציע לחשוד לגשת למישטרה, לומר שהכל להד"ם, ולהוסיף שאין לו יותר מה להוסיף.

החשוד התנגד בתוקף. „המדובר בבחורה מופקרת, שסתם מעלילה עלי דברים," טען. „ובכלל, הרי הייתי בבגדי־ים. איך היא ידעה שאני עורך־דין? ועוד דבר, חרי אילת היא עיר־נופש!"

השופט סירב, בסופו של הדיון הקצר, להוציא את פקודת־המעצר המבוקשת.

סיכם עורך־הדין באר: „נניח שעורך־הדין החשוד הציע לבחורה לשכב אתו. מיליונים של בחורים עושים זאת מדי יום ביומו. חלקם מצליחים, חלקם נכשלים. אז מה? האם יש כאן עבירה פלילית? אפילו אם יתברר, והדבר מאד בספק, שהחשוד דרש שחלק משכר־טירחתו יינתן במיטה, גם אז אין כאן עניין פלילי. לכל היותר יש כאן עבירה אתית של עורך־דין, שלישכת עורכי־הדין צריכה לתת עליו את דעתה."

דירת־הפגישות של פקידות הצמרת

צנזור הראשי לסרטים בישראל, לוי גרי, שהוא גם, אגב, סמנכ״ל משרד־הפנים לתפקידים מיוחדים, עשה כבר הרבה שגיאות בחייו. אחת השגיאות שעשה היתה לפני כתשע שנים, עת סידר הופעת־חשפנות לצעירה שעימה התיידד במלון גני־יהודה בירושלים.

הצעירה, מרסל מיזרחי, הופיעה בסירטו של מנחם גולן עליזה מיזרחי משך שתי דקות בלבד, אך הארץ כולה געשה ו־רעשה נוכח הסיפור על הצנזור המחמיר, שגילה טוב־לב בלתי־רגיל ועזר לנערה גלמודה והסרת־כל.

אך אחת תשגיאות החמורות ביותר ש־עשה לוי גרי בחייו היתה כשאישר להק־רנה את הסרט המפורסם הדירה, בהש־תתפות הכוכב ג׳ק למון. גרי, שבוודאי בחן את הסרט מלכתחילה, חשב שאין הוא מסוכן לבריאותו הנפשית של הציבור, מאחר שאין בו כל עירום, מין או אכזריות.

הוא לא ידע כי הסרט, המספר על פקיד־זוטר שמסר את מפתח דירתו לבוס שלו, כדי שזה יוכל לבלות שם עם המאהבת, ימצא חן גם בעיני מקס סוכרי, ויהפוך ברבות הימים מסוכן מאד ללוי גרי עצמו.

הדירה המתוקה

מקס סוכרי הוא פקיד בכיר במרכז־השילטון־המקומי. למעשה, סוכרי, צעיר גרוש המקדיש כל דקה פנוייה שלו לטיפול באימו החולה, הוא היועץ הכל־כלי של מרכז־השילטון־המקומי. לפני ש־סוכרי התחתן הוא שכר לו דירה באחד האיזורים היקרים ביותר בצפון תל־אביב, ברחוב בני־דן 8.

השוכר כלכלן מרכז־השילטון־המקומי מקס סוכרי, אשר רצה לרכוש את ידידות הבוסים שלו, וחילק להם את מפתחות דירת־הרווקים.

כאשר נשא לו אשה, חשב סוכרי שאין זה מוסרי להביא את אשתו החוקית לדי־רת־הרווקים שלו, ואז הוא שכר לו דירה נוספת. את הדירה שברחוב בני־דן לא עזב, והמשיך להחזיק בה. אחרי שסוכרי התגרש, הוא המשיך לגור בדירה בה התג־גורר עם אשתו, ברחוב השופטים בתל־אביב, אבל זיכרון ימי־רווקותו לא הניח לו לוותר על הדירה העליזה שברחוב בני־דן.

אך פקיד בדרגתו של סוכרי אינו יכול להחזיק ממשכורתו הממשלתית, שתי די־רות, והיו לו גם בוסים שהוא רצה לרכוש את ידידותם.

במוחו של סוכרי עלה אז רעיון מבריק, ממש כמו זה של ג׳ק למון. הוא הציע לידידים שלו מפתח לדירה, תמורת סכום סימלי של 100 לירות לחודש. סוכרי עצ־מו הופתע להיווכח עד־כמה זכתה הצעתו בהצלחה, ועד כמה זכה הוא עצמו בהצ־לחה, בעיקבותיה.

לפתע הפכו כולם ידידיו. הפקיד הבכיר־מאד המתגורר בבאר־שבע, חטף ממש את המפתח מידיו ושילם את מאה הלירות מדי חודש בחודשו, בדייקנות מעוררת־קינאה. אותו פקיד סידר העתק של המפ־תח עבור מהנדס־בכיר, העובד אף הוא בממשלה. אליהם הצטרפו עוד ועוד, רבים וטובים.

אחד מבעלי־המפתחות הוותיקים הביא איתו את הצנזור הראשי, לוי גרי, אל הדירה התוססת. גרי התלהב ממנה, ובעיקר מהרעיון. לידידיו הוא נהג לספר כי מפיצי־סרטים שונים דואגים לסדר לו כוכ־בניות קטנות, והבעייה היחידה שלו איננה מה לעשות איתן, אלא לאן להביא אותן.

חייהם של גרי וידידיו יכלו להימשך בנעימים בגן־העדן הפרטי שלהם שברחוב בני־דן, על שפת הירקון, לולא הגזימו במיקצת.

מסתבר, כי החיים הממשיים באמת מת־חילים בגיל שישים, וכי מי שמגלה את המין מחדש בגיל זה ומעלה, אינו מוכן להרפות מתגליתו. לפתע החלו השכנים באותו בית שמים לב, כי ימים שלמים מתגוררת בדירה אותה בחורה עצמה, ו־מדי־פעם באים אליה גברים שונים. אחת לתקופת־מה היתה הבחורה מתחלפת ב־אחרת, וחוזר חלילה.

זה היה קצת יותר מדי, לפחות לגבי אחד השכנים, הד״ר זאב וולפרט, המת־גורר בדירה שמול דירת־הפגישות של פקידות־הצמרת. „כל זמן שהיו באים אנ־שים מכובדים, עם בחורות שניראו הגונות, לא היה איכפת לי,״ סיפר, „למרות שזה היה די משונה שבכל פעם בא לשם איש אחר, עם בחורה אחרת. אבל ברגע שבחו־רה אחת נשארה שם כשבועיים, ובאו אליה כל מיני טיפוסים, זה היה יותר מדי!״

תענוגות הצנזור

ד״ר וולפרט ודאי לא ראה את הסרט הדירה, שאם־לא־כן היה מבין לליבם של סוכרי, גרי ושאר המחזיקים בהעתקי מפתחות הדירה. הוא תפס כמה מהמבקרים הוותיקים של הדירה, ערך להם שערורייה בחדר־המדרגות, איים לפוצץ את הפרשה ולגלותה לציבור הרחב.

כשראה גרי, לפני כחודש, כי וולפרט רושם את מיספר־מכוניתו, וכי הוא זיהה אותו כפקיד בכיר, נבהל כהוגן.

גרי לא יכול להרשות לעצמו להסתכן שהסיפור ייצא לאור. הצנזור הנכבד, ה־נשוי, בעל־המישפחה — אישה, שני בנים נשואים ובת אחרי שירות צבאי — לא יכול היה להרשות שתתגלה דירת־הסתרים אשר בה הוא מבלה.

לא מישפחתו היא שהדאיגה אותו, אלא הפחד מפני הזעקה שיקימו שני מיליוני צופי־סרטים בארץ, אשר גרי והמוסר שלו — המתבטא במיספריים המקצצות בזעף בכל חלקה סכסית טובה בסרטים המ־גיעים לארץ — הוא אוייבם המוצהר.

הדימוי הציבורי של הצנזור, שומר חותם המוסר, האדם המבוגר בן ה־63, הקפדן וחמור־הסבר ודאי לא היה עולה בקנה אחד עם הגבר הקשיש המתגנב, לעיתים באמצע היום ולעיתים בשעות־ערב, לדירת־התענוגות שבה אוחזים בעלי־מפתחות רבים, ביניהם כאלה הקשורים בצנזורה הישראלית, כמוהו.

כאשר טען השכן הזועם — „הוא כועס מקינאה סתם,״ טען כנגדו אחד מבעלי־המפתחות — כי בדירה נערכו אורגיות, וכי הקולות שבקעו מתוכה הזכירו את הקטעים שכמותם, כך יכול היה רק לנחש, חתכו המיספריים האכזריות של גרי במשך השנים, הבין כי הגיעה תשעה לעשות צנ־זורה על הדירה.

קשה להאמין כי גרי וחבריו ימצאו, גם אם יחפשו, דירה טובה לצרכיהם יותר מזו. כדי להגיע אל סיפורה של הדירה, והבעלים העומדים מאחריה, צריך להיות בקיא היטב בתסריטים של סרטים בלשיים מן הסוג המתוחכם ביותר.

השכן שהתקומם

לפי התסריט שכר, לפני שנים רבות, מקס סוכרי את הדירה מן הגברת מלכה קרונטהל. קרונטהל היתה בעלת ה־מיזנון בבית מיפעל הפיס, שם שוכנים מישרדי מרכז־השילטון־המקומי. יחסי־האמון שנוצרו בין השניים במשך הזמן, בין כוס־הקפה שהגישה לו לבין הכריך עם הביצה, הביאו לכך שמלכה קרונטהל אפילו לא ביקשה מסוכרי לחתום על חוזה.

הרקול פוארו או פרי מייסון היו מת־קשים בוודאי לעלות על עיקבות תדייר, בעיקר משום שמלכה קרונטהל נפטרה לפני כשנה, מבלי שידעה כלל מה מתרחש ב־דירה שלה. הדירה עברה בירושה אל בנה, אדיר קרונטהל, המתגורר במושב צופית ליד כפר־סבא, והעובד בתנובה בתל־אביב.

הבן כיבד את ההסכמים־בעל־פה שעשתה אמו המנוחה עם סוכרי ולא דרש, גם הוא, חוזה בכתב. סוכרי עצמו, כדי לסבך את העלילה עוד יותר החליט, לאחר גירושיו, להיות ילד טוב, ולא להיתקל בבוסים שלו ובידידיו החדשים כשהם שרויים במצבים אינטימיים. מאז אותו יום שבו החל מחלק את המפתחות, חדל לבוא אל הדירה.

עבור גרי היה סידור זה אידיאלי. איש לא יכול לעקוב אחר זהות בעלי הדירה, ובייחוד אחר זהותם של הדיירים הארעיים שפקדו אותה לעיתים מזומנות.

גרי חשב שהתסריט של הדירה שלו ושל עמיתיו הוא סרט ארוך בהמשכים רבים, שסופו יכול להיות רק מאושר. עד שבא האיש הרע, ד״ר וולפרט, ש־פרטיותו נפגעה, ובמיספרי הצנזורה הפר־טית־האזרחית שלו קרע את המסווה מעל פניה האמיתיים של הצנזורה הישראלית.

הדירה דלת דירת־הפגישות של הפקידות הבכירה, ב־קומת־הקרקע בבית שברחוב בני־דן 8 (תמונה למעלה) בת״א, מאחורי השיחים.

במדינה

מישפט

כנופיה כן - כנופיה לא

הכנופיות נלחמו — המישטרה האשימה אחת והתעלמה מן השנייה

הוויסקי בדיסקוטק סולטנה בפתח־תיקווה מצא חן בעיני שלמה („מומו") כהנא. בעיקר מצאה חן בעיני מומו ה־עובדה שיכול היה להיכנס לדיסקוטק בלי לשלם דמי־כניסה, ללגום ויסקי כאוות־נפשו ולצאת מבלי שאיש מבין בעלי־המקום או שומרי־הסף יעז לומר לו מילה.

עד־מהרה נמאס הדבר על שלושת ה־אחים נגר, בעלי הדיסקוטק. לילה אחד הם ארבו לכהנא ליד הדיסקוטק, וכאשר יצא את המקום, שמח ועליז, הם התנפ־לו עליו וגרמו לו חבלות חמורות. מומו איבד את הכרתו, ומצא עצמו בבית־חו־לים, כדבריו: „עם ראש פתוח."

אקדח ללא־רישיון. חבריו של מומו, אנשי כנופיית גיבעת־שמואל, החליטו שלא לעבור לסדר־היום על השפלת חברם. שי־שה ימים לאחר שחברם נפגע, הצטיידו בשרשרות־ברזל, קרשים, וסכינים קופצות, והמתינו במארב, ליד הדיסקוטק, לאחים נגר.

בשעה שתיים לפנות־בוקר התפתח קרב עז בין ניסים אלפרון, ראובן מסילתי וחב־ריהם מכנופיית גיבעת־שמואל, לבין שלו־שת האחים נגר — יפת, נפתלי וחיים.

תחילה ניצלו התוקפים את יתרון־ההפ־תעה, ובני מישפחת נגר הוכו מכות נא־

עורך־דין סגל
עירעור מבוסס

מנות, אך עד־מהרה התאוששו האחים נגר ואחד מהם, יפת, שלף אקדח שנמצא אצלו ללא רישיון והחל יורה בתוקפים. אך הוא לא הסתפק ביריות. הוא זינק לעבר מכוניתו שחנתה בסמוך, התניעה וניסה לדרוס למוות את אחד התוקפים.

הקרב נפסק רק לאחר שהמישטרה הגי־עה למקום ופתחה בחקירה. אלפרון ומסי־לתי נעצרו, על סמך עדויות בני מיש־פחת נגר. למרבה הפלא לא עצרה המיש־טרה את האחים נגר, שלפחות אחד מהם הפעיל נשק חם, וממילא העבירה שביצע היתה יותר חמורה מזו של אנשי כנופיית גיבעת־שמואל.

כל מהלך חקירת המישטרה היה מופנה לעבר אנשי כנופיית גיבעת־שמואל, ואילו את האחים נגר המישטרה לא הטרידה כלל, ואף לא ניסתה לחקור אותם.

תמיהת השופטת. במהלך החקירה נתגלה אקדחו של יפת נגר, ואף נמ־צאו על מכוניתו שריטות שנגרמו כאשר התניעה במהלך התיגרה והתנגש בקיר

(המשך בעמוד 30)

המלכה זוהי מלכת היריד, או־חזת בידה בקבוק שמ־פנייה שנעשה במיוחד לרגל היריד. כשאר היפהפיות הרבות שעיטרו את ביתני היריד, בלטה גם היא בנימוסים ומראה אצילי.

מאות אלפי המבקרים ביריד־המזון הבינלאומי ענוגה, אשר בקלן (היא העיר קולון ההיסטורית בגרמניה, מולדת מי־הקולון) שוטטו מביתן לביתן, מילאו כרסיהם במבחר הלא־ייאמן של מו־צרים, וניסו לספוג ככל היותר את המוצג לפניהם.

יריד זה הוא החשוב בעולם בעיסקי המזון, ואחת לשנה באים אליו כל המי־ומי בתחום זה, לראות מה חדש. ביריד נחתכים גורלות של מיפעלים, ונקבע מי ירוויח ומי ייסגר. אין פלא, לכן, שכל מיפעל רציני בעולם משקיע מאמצים רבים בתצוגתו, ומשתדל כי תעמוד על רמה גבוהה ככל האפשר.

כל מיפעל רציני? לא בדיוק. תעשיית־המזון הישראלית חושבת, כנראה, אחרת. ומי שביקר השנה בביתנים הישראליים ביריד הגרמני נוכח בביזיון המדהים שלהם, שמילא כלימה את כל רואהו.

כתב „העולם הזה", יגאל לביב, ביקר ביריד בקולון, והוא מדווח:

תצוגה ישראלית

ריקה

ביריד, שנסתיים לפני עשרה ימים, הציגו את מוצריהן 3338 חברות מ־78 ארצות. גרמניה עצמה ייבאה, בשנת 1974, מוצרי־מזון בשווי של 28.8 מיליארד מר־קים, כאשר הנטייה היא להגדיל את מיש־קל הייבוא של מוצרי־מזון מתועשים ומייוחדים־במינם, כמזון קפוא או ירקות ופירות טריים.

מובן מאליו כי ליריד זה משמעות עצו־מה לגבי ישראל. המייצאת השנה מוצרי־מזון ב־150 מיליון דולר, ועוד תוצרת חק־לאית טרייה ב־270 מיליון דולר.

יצוא מוצרי־המזון מהווה, לגבי יש־ראל, מקור־הכנסה גדל והולך, והמדינה רוצה להגיע בשנת 1976 לייצוא כולל של מזון ומוצרי־חקלאות ב־660 מיליון דולר. כדי לעודד את הייצוא, תערוך יש־ראל בינואר הקרוב שבוע־תצוגה מייוחד בתל־אביב. אולם ברור כי ליריד בקולון חשיבות רבה לגבי הייצוא הישראלי, והש־תתפות נאה בו יכולה להגביר את הייצוא והמכירות במידה ניכרת.

מצוייד בכל המידע הזה יצאתי אל מקום היריד בקולון, לראות את החידו־שים הצפויים בתחום המזון, ובעיקר את התצוגות הישראליות.

היריד עצמו נמשך שבוע ימים, וזה בערך הזמן הדרוש למי שרוצה להתבונן ברצינות בכל המוצג בו. היריד משתרע על שטח ענק שגודלו ככל העיר יפו כו־לה, ובו אלפי ביתנים ודוכנים, האחד יפה ממישנהו. הנכנס לביתנים מתחיל מייד לחזיל ריר, שכן לפניו פרושות ערימות אינסופיות של בשר לסוגיו, נקניקיות, מו־צרי־בשר, פירות, יינות — מכל מה ש־יעלה הדימיון.

קשה להישאר רעב ליד מיבחר זה, שכן כל דוכן מציע חינם לעוברים־ולשבים לט־עום מן המוצרים המוצגים בו. כך שתוך זמן קצר ביותר הראש סחרחר משתייה והבטן מתמלאת בסוגי המטעמים השונים. למשל, באיזור שבו מציגים מוצרי־מתי־קה, הקים אחד המיפעלים הר ענק שגובה־הו כשלושים מטרים, וכולו מגובב סו־כריות מסוגים שונים.

התערוכה נקראה „ענוגה" - אבל

בשביל ישראל זה לא היה תענוג

בידיון עם מי קולון

בין כל התצוגות מרהיבות־הבטן הללו חיפשתי כל העת את הביתנים הישראליים. כעבור שעות אחדות של סיורים, לפי מפה של המציגים, הבחנתי מרחוק בשם „ישראל". מיהרתי להידחק בין מאות אל־פי המבקרים שעברו מביתן לביתן, ולבסוף הגעתי אל המטרה הנכספת — והיא ריקה. לפני ניצבה קבוצת ביתנים שנשאה את שם ישראל, אך לא היה בה איש, פרט לכמה אנשי־ביטחון.

שאלתי אחד מהם, מדוע התצוגה הישראלית סגורה, וזה הביט בי ברחמים והשיב כי יום־הכיפורים היום. אומנם, יום־הכיפורים אינו חג ממלכתי מחייב, אך הנהלת התצוגה הישראלית חייבה את כל המציגים לסגור את ביתניהם ביום־הכיפורים. וכך, משך יום שלם, מתוך חמישה ימי היריד הגדול והחשוב בעולם, נבצר ממאות אלפי הקניינים לראות מה יש לישראל למכור להם.

לאחר ויכוח קצר עם אנשי־הביטחון, הסכימו להרשות לי לראות את הביתנים הישראליים. כאשר ראיתי אותם, יכולתי רק להצטער על כי יום־הכיפורים אינו נמשך כל חמשת ימי היריד.

רשלנות וגועל־נפש

למשל, הביתנים של מוצרי יפו־מור ויכין. הוצגו בהם בקבוקי מיץ־הדרים טיבעי. כל בקבוק נבדל בציבעו מרעהו. ברבים מהם שקע המישקע של המיץ לתחתית הבקבוק. כל המתבונן בבקבוקים כבר לא ירצה לטעום מהם. מה־גם שבדיוק מול הביתנים הישראליים ניצבו ביתני מיץ־ההדרים של פלורידה, כל בקבוק בצבע אחיד, בלי מישקעים, תאווה לעיניים ולחך.

דומה הדבר בבקבוקי מיץ־העגבניות של יפו־מור. תחתית הבקבוקים עמוסה מישקע, והשאר מימי. יפו־מור הציגה גם קופסות־שימורים. נראה שהמציגים הוציאו מה שהיה בתחתית המלאי לפני 20 שנה. הקופסאות חלודות, מזוהמות. וכדי לחסוך בהוצאות שלחו קופסאות ריקות, כדי שלא לבזבז כסף, חס־וחלילה. המקום היחידי ביריד הענק שבו ראיתי קופסות־שימורים חלודות או ריקות, היה בביתנים הישראליים.

הביתנים של אוסם ועילית היו סבירים מבחינת המוצרים, ולפחות דאגו להראות מוצרים נקיים ונאים. אולם כל הרואה מוצרים אלה, אחרי מה שראה בביתנים האחרים, יכול רק לנוד בראשו ברחמים. אוסם ועילית מפגרות בשנים רבות אחר המתחרות שלהן, הן במוצרים עצמם ובעיקר באריזה ובהגשת המוצר. האריזות של אוסם ועילית חיוורות ומשעממות לעומת כל המוצרים האחרים.

ביתן אחר, ממש מעורר־רחמים, הוא זה של העוף המעולה. הביתן מציג תמונות של הודים ונקניקים עלובים. לראות ביתן זה אחרי הררי מוצרי הנקניק והבשר הגרמניים, זו ממש בדיחה.

אולם אחד משיאי הזילזול והחוצפה הוא זה של חברה ישראלית בשם פיט, שהציגה מיץ־עגבניות בבקבוק מזוהם, עליו מודבקת תווית עלובה ועליה שם המוצר בכתב־יד! אפילו לא טרחו להדפיס במכונת־כתיבה. בכל היריד הענקי כולו לא מצאתי מוצר שאין עליו תווית שהודפסה בדפוס, בשלל־צבעים. רק בביתן

הביתן הקטן של גן־שמואל היה נחמה. הביתן היה פתוח, ונציג הקיבוץ הסביר כי הוא מקבל מבקרים למרות האיסור של הנהלת התצוגה, שכן אינו רוצה להפסיד עסקים. בית־החרושת למיצים של הקיבוץ הציג שם מוצר שעורר עניין רב, הקרוי אורנג'־פלקס, והוא מיץ־תפוזים מיובש מרוכז בצורת עלי־בצק דקים. הקיבוץ קיבל גם הזמנות למוצר חדש שלו שהורך טוב, תרכיז־תפוזים קר שאינו עובר פיסטור ושומר על הטעם הטיבעי.

לעומת זאת, מיפעל פרי־העמק, השייך לכמה קיבוצים בעמק יזרעאל, הפגין אפסות מירבית. המיפעל הציג בקבוקים של מיץ־עגבניות ששם המוצר נכתב עליהן בכתב־יד בצורה רשלנית. הבקבוקים עצמם היו מזוהמים, עם כיתמי־ליכלוך צהובים מעוררי גועל. מיפעל עסיס הראה כמה מוצרים בצורה נאה, אולם חברת־הבת שלו, פרימן, הציגה בקבוקי מיץ־אשכוליות מזוהמים ומכוסים אבק של שנים.

התצוגה הנאה היחידה בביתנים הישראליים היתה זו של אגרקסקו, שבנתה מעין פירמידה של פירות וירקות ישראליים. הפירמידה היתה יפה, מעוררת תיאבון, נקיה, ובלטו בה האבוקדו ורימוני־ענק אדומים, נאים להפליא.

הם פטרה שרמן, לשעבר מיס־עולם, מושלכת כתבלין לקוקטייל־ענק שהוכן בפתיחת יריד־המזון. קדמו לכך הכנסת תבלינים רבים לבריכה שממרכזה זרמה שמפניה, במזרקה. לאחר עירבוב התבלינים, כולל פטרה, שתו כל הנוכחים מהקוקטייל.

לא ישראלית בניגוד לתעמולה הישראלית הבומבסטית, שעמדה ביחס הפוך למציאות, התייחסו האנגלים, למשל, ברצינות אל עצמם. כאן, מציגה חברה קטנה בשם „אייזנהאם" את מוצריה, לאחר שטרחה לגייס יפהפייה בינלאומית לקידומם, ולאחר שהדפיסה תוויות־מוצר מייוחדות ליריד זה.

אנחנו כך נראה החלק המוצלח היחידי בביתנים הישראליים, התצוגה של „אגרקסקו". הביתנים האחרים היו ביזיון ממש, והוצגו בהם קופסאות חלודות ומזוהמות, בקבוקי־מיץ עם תוויות מזוהמות כתובות בכתב־יד מלוכלך.

מלכת המים 1975:

פואמה לפדגוגית

אמא של מלכה בתום ערב־הבחירה ובשיאה של התחרות, לא היתה באולם **היכל־התרבות** בתל־אביב אשה מאושרת מאמה של שרי חן, אשר מיהרה לחבקה כמו לגונן עליה מפני קהל המעריצים הטרי, שנהר אל הבמה. בפני אמה של שרי ניתן להבחין מניין ירשה הנערה את יופיה.

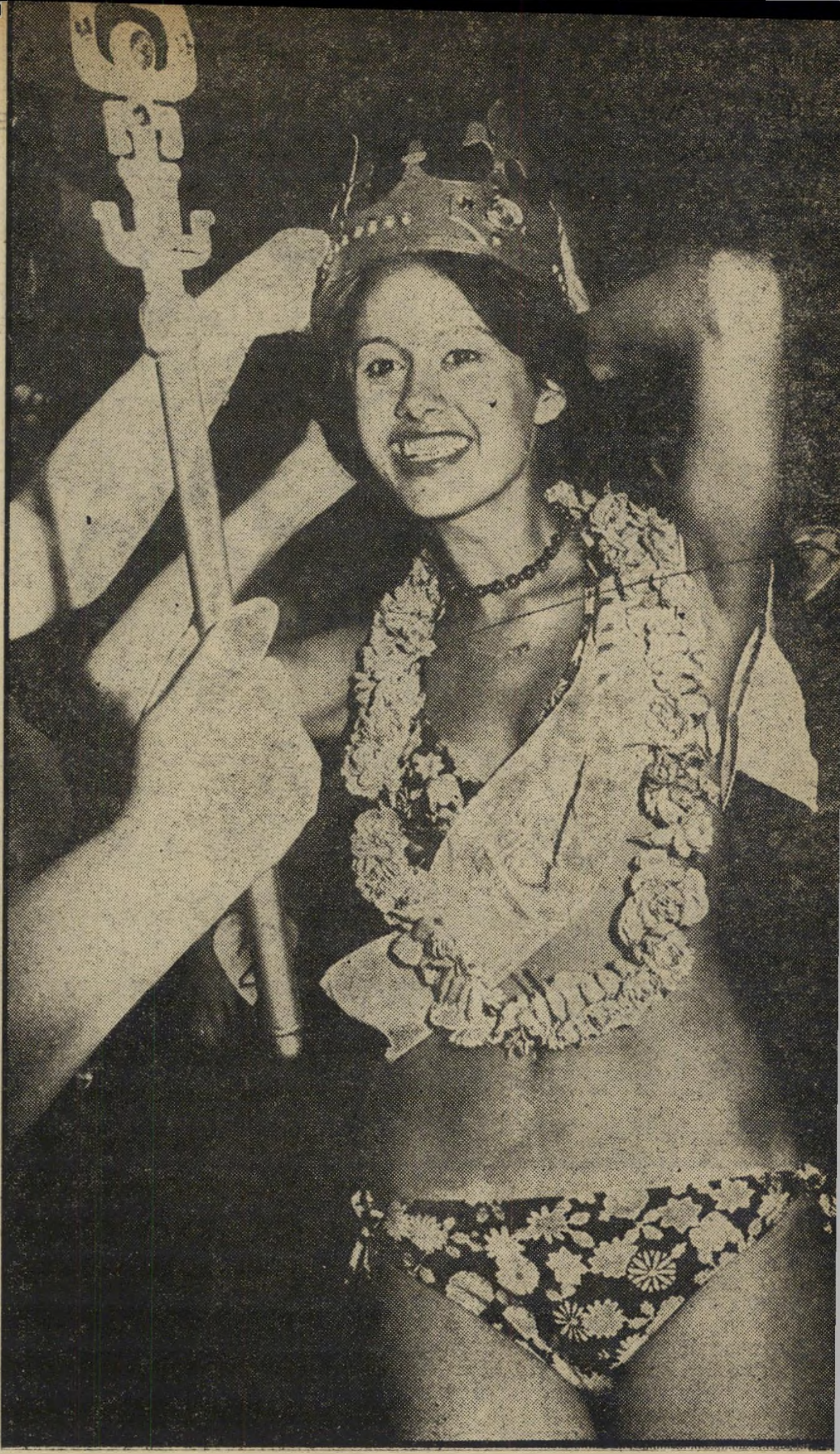

הוד מלכותה כך נראתה מלכת־המים 1975, שרי חן בת ה־17,5 מתל־אביב, ברגע הכתרתה. שרי הנרגשת, שנבחרה גם כנסיכת הים־התיכון, הוכתרה על־ידי זיווה תלם, יועצת היופי הראשית של חברת **רבלון**.

כאשר עלו האורות הרכים על הבמה, נפלה ציפייה דרוכה. את הדממה קטעה לפתע מוסיקה סוחפת, ושמונה־עשרה היפהפיות שניצבו על הבמה בשורות החלו מתנועעות לקצב המוסיקה.

כך נפתחה תחרות מלכת־המים ה־17 במיספר, שנשף־השיא שלה נערך ביום השני השבוע באולם היכל־התרבות בתל־אביב. הצופים הרבים, כאלפיים במיספר, מילדים ועד קשישים, ידעו שמצפה להם ערב ארוך וגדוש מתח, התרגשות, תצוגות־אופנה והופעות־בידור.

ואכן, גם השנה עמד נשף־הסיום של המיבצע הגדול בסימן של עליצות והצלחה. 18 הצעירות היפהפיות החלו חולפות על הבמה בקצב מסחרר, בתצוגות־אופנה שונות ומגוונות. ואת האתנחתות שבין ההופעות מילא הבדרן־המנחה גדי יגיל במיטב כישרונו, שהצהיל את הקהל ושמר על עניין ומתח בלתי־פוסקים.

כך הציגו המועמדות ביגדי־חוף של חברת גוטקס ושמלות יום וערב של מתכנן־האופנה יצחק אדלר, ואיפשרו לקהל להתבונן בהן היטב, לשמוע אותן משיבות לשאלותיו — על רקע שקופיות אישיות — של המנחה, גדי יגיל, ולהחליט את מיספרה של מי ירשום על תלוש־הבחירה ויכריע בכך את גורלן של המתחרות, לשבט או לחסד.

והנערות אכן היו מצויידות בכל הדרוש. בשיער מטופח בתכשיריה של חברת וולה, באיפור מייוחד של חברת רבלון שנתנה את חסותה לתחרות, על רקע תפאורה מרהיבה של אלפי פרחים חיים, יצירת פירחי כץ, ולאחר אימונים אינטנסיביים תחת שרביטה של המורה לטיפוח־החן, לאה פלטשר. הן פסעו על הבמה תוך ידיעת יופיין, ובהתרגשות בולטת. ככלות הכל, התמודדות על כתר־יופי אינה דבר של מה־בכך.

ואכן, לאחר ההפסקה שייועדה להטלת פיתקי־הבחירה, ואחרי תוכנית אמנותית עשירה שכללה את שלישיית שוקולד־מנטה־מסטיק, ג'וקי ארקין ולהקת בנות־הג'אז שלו והזמר שלמה ארצי, שהופיע בליוויית להקת גברת תפוח — הגיע הרגע הגדול.

הכל המתינו בקוצר־רוח להכרזה על הסגניות, מאחר שלגבי המלכה עצמה כימעט שלא היו חילוקי־דיעות. והנה, כסגנית השנייה נבחרה ויקי זילברמן בת ה־19, של"תניקית מקיבוץ בית־העמק, המשמשת כטבחית של קיבוצה. את ויקי הכתיר האופנאי יצחק אדלר, ומייד לאחריה עלתה אל הבמה הסגנית הראשונה המאושרת — חיה פלשנר בת ה־18 מנתניה. את חיה הכתיר מר מיכאל בראון מוולה, אשר התרגש והחל מעניק לה נשיקות בקצב.

הכל היה מוכן לקראת עלייתה של המאושרת בבנות. ליד כס־המלכות שניצב על הבמה כבר המתינו לה סגניותיה, ומכתירתה — מלכת־המים של אשתקד, תמי בן־עמי, אשר מאז בחירתה ועד היום, משך שנה אחת בילבד, הצליחה כבר לבסס לה מקום של כבוד בצמרת של דוגמניות ישראל והיא משמשת היום דוגמנית־הבית של חברת גוטקס.

המתח בקהל הגיע לשיאו. עוד כמה בדיחות קטנות מפיו של המנחה, וההכרזה החגיגית: מלכת־המים לשנת 1975 היא שרי חן בת ה־17,5, הלומדת אמנות ופדגוגיה בתיכון עירוני י"א בתל־אביב. הקהל פרק את המתח בצהלות־שימחה ואילו שרי הביישנית והשברירית התרגשה עד־כדי־כך, שהתיישבה על כס־המלכות, שמה את הכתר שנח עליו על ראשה ונטלה את השרביט בידה.

בשמלות־ערב חמש מתוך המועמדות הסופיות בתחרות מלכת־המים, כפי שניצבו על הבמה, בקבוצות, בשימלות־הערב שתיכנן לכבוד המאורע, המתכנן יצחק אדלר, בעל **בוטיק אדלר** בתל־אביב. השמלות שהן להיט אופנתי, שבו כל עין בגווניהן ואריגיהן הטיבעיים, ובאופיין האוורירי והגולש.

מיפגן של יופי: המועמדות הסופיות ממלאות את בימת „היכל התרבות" שעה קלה לפני שאלפיים הנוכחים בחרו מביניהן את המלכה וסגניותיה

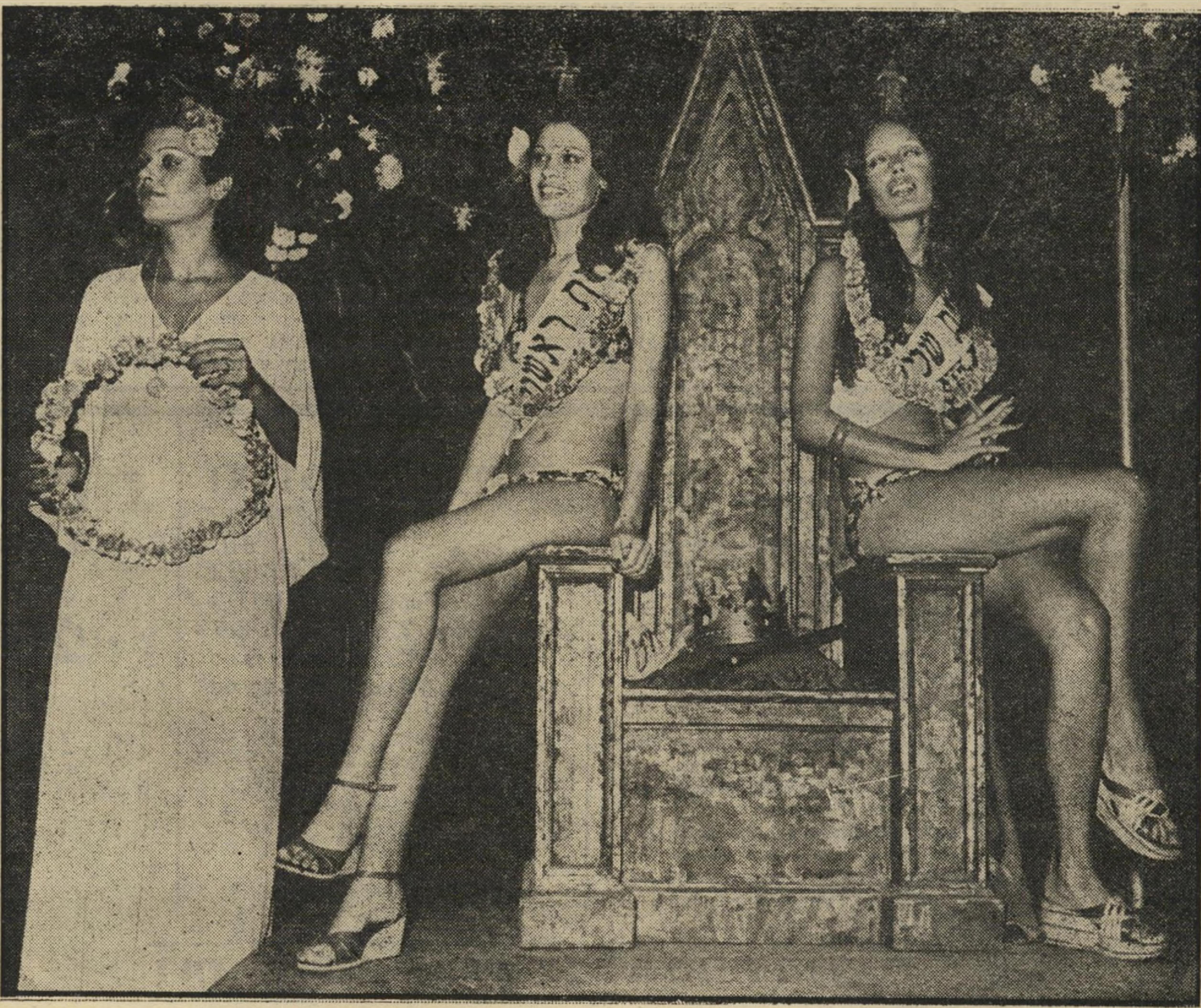

ציפייה למלכה

על כס־המלכות המפואר, שנשאל מתפאורות **הבימה**, יושבות ומצפות שתי הסגניות: הסגנית השנייה ויקי זילברמן והסגנית הראשונה חיה פלשנר. לידה ניצבת תמי בן־עמי, מלכת־המים 1974 והיום דוגמנית־צמרת, ומצפה יחד איתן למלכה, כדי להכתירה בזר־הפרחים המסורתי.

המאושרות

זהו הרגע הגדול מכולם. שתי הסגניות מהוות מיסגרת יפהפייה למלכה הנבחרת, שרי חן. נוסף לכבוד ולעונג, זכתה שרי בפרס נוסף: היא תיסע לפריס ולקאן, יחד עם תמי בן־עמי, שהיא דוגמנית־הבית של **גוטקס**, כדי לדגמן שם את אופנת בגדי הים והחוף של שנת 76.

(המשך מעמוד 23)
של חייה. הוא היה גם האחרון.

בגיל 17 נישאה ליזה לדויד בביוף, שעבד אז כטרקטוריסט במקומות הנידחים ביותר בארץ. העתיד שנשקף לזוג הצעיר לא היה ורוד ביותר. במאמצים גדולים הצליחו לצבור שלושת אלפים לירות שאיפשרו להם לרכוש דירת־גג טחובה ורטובה בת חדר אחד, בשכונת יד־אליהו. רק אחרי הנשואין גילה הבעל שנמאס לו לחזור כל ערב הביתה בבגדים מלוכלכים. הם החליטו לפתוח בקאריירה משותפת, הלכו שניהם ללמוד ספרות.

ליזה למדה ראשונה את המיקצוע. היא עברה קורס מזורז של חודשיים — שהיה בו כדי לספק לה עבודה כספרית מתחילה. אבל היא הכריזה על עצמה כספרית מדופלמת. כוח הדימיון שלה וחריצותה, איפשרו לה להתחזות ככזאת. היא מצאה עבודה באחת המיספרות הידועות בעיר, החליפה את מקום עבודתה בכל כמה שבועות כדי לרכוש ידע וניסיון. כעבור חצי שנה כבר יכלה לפתוח לה עסק עצמאי משלה, כשהיא בת 18 בילבד. גם כשהרתה ללדת, המשיכה לעבוד. בשעה 8 בערב סיימה את העבודה ונעלה את המיספרה הקטנה שהיתה לה בשכונת יד־אליהו ובשעה 10 בלילה הלכה ללדת.

העסק הלך, אבל לדויד ולליזה היו שאיפות מעבר למיספרת־נשים בשכונה בקצה העיר. יום אחד, כשצברו מספיק כסף, ארזו את מיזוודותיהם ויצאו לחו״ל, כדי להשתלם במיקצוע. באמצעות מכר משותף הצליחו להגיע לוידאל ששון בלונדון — שהסלון שלו הוא המכה של אופנת תיסרוקות הנשים. אחרי שהשתלמו במחיצתו חזרו לארץ.

מאז החלה ההצלחה להאיר להם פנים. צעד אחרי צעד, בעבודה קשה ומפרכת, כשהם מטיילים מדירה שכורה אחת לשנייה, חוסכים וצוברים אגורה לאגורה, ביססו את אחד העסקים המצליחים ביותר בתל־אביב בתחום עיצוב התיסרוקות.

קאזה ספרדית מבהיקה בלובנה. פנים הבית רוהט באוסף מרשים של רהיטים ישנים ועתיקים.

בעבודה היא נראית אשת־עסקים קשוחה ורצינית. מחוץ לשעות העבודה היא מחליפה צורה ואינה מוכנה אפילו לדבר על מה שקשור בעבודה. בין שעות העבודה הארוכות והעמוסות היא מוצאת פנאי גם לעסוק בספורט, לשחק טניס או לשחות. כל זה לא מונע ממנה להיות גם אם בעת ובעונה אחת. לפני שהיא יוצאת לעבודה, היא דואגת לשלוח את הבנות לבית־הספר. את הפסקת־הצהריים היא מנצלת להכנת ארוחה ולעזרה בשיעורים לבנות.

בחוג המישפחה

ליזה בחברת בעלה ושתי בנותיה בעת ארוחת־ערב בביתם שבשכונת אפקה. הבית עצמו, הבנוי בסיגנון ספרדי, מרוהט ברהיטים עתיקים, שרבים מהם מלקטת ליזה בשוק־הפישפשים.

קוצים ✶ בישבן

„העבודה היא היצירה הגדולה ביותר שלי," אומרת ליזה. אבל אין זו היצירה היחידה. בנעוריה עסקה ליזה בציור. בבית־הספר אפילו ערכו תערוכות־ציור שלה. אבל מאז החלה לעסוק בשיער במקום במיכחולים, היא מתייחסת כמעט לכל דבר בחייה כאל יצירה.

„אני אוהבת סערות, כל דבר יוצא־דופן ומסעיר. לחפש כל הזמן חידושים והמצאות," מנסה ליזה להסביר את דימויה בעיני ידידיה לבקבוק שמפנייה שאינו פוסק לתסוס. זה מתבטא בכל הדברים הקטנים והשיגרתיים שכל אשה עושה. ליזה עושה אותם בצורה המיוחדת לה, המבטאת את האני שלה. היא ידועה בתילבושותיה, הנראות כיצירות של בתי־אופנה בינלאומיים נודעים. היא מרכיבה אותן לבד, מאוספים של בגדים ישנים שהיא מוצאת בחנויות. את הבית שרכשו, היא ובעלה באפקה, שיפצו בסיגנון של

הבישול הוא אחת התכונות החזקות שבה. היא מפברקת מתכונים חדשות לבקרים ושמען של הסעודות שהיא עורכת לאורחים הפוקדים תכופות את ביתה, הולך לפניהן. יש לה בית פתוח וחם, שידידים מגיעים אליו גם בשעות הקטנות של הבוקר. אילו היתה נערכת במדינה תחרות של המארחת למופת, היתה ליזה אחת המועמדות הראשונות לזכות בתואר.

„יש לה קוצים בישבן," אומרים עליה מכריה, המתפעלים למראה הטמפרמנט ללא גבול שלה, המוצא לו פורקן בשורבבות נעורים בכל מסיבה או חגיגה. לליזה עצמה הסבר משלה: „יש לי מילחמה קבועה עם הזמן. לכן אני אוהבת לנסות כל דבר, לעשות כל דבר. אני פשוט שונאת חוסר־מעש, מוכרחה לנסות ולדעת הכל. אני סקרנית לגבי כל דבר... אני מנסה להוציא מה שיותר מהחיים."

בגיל 29, יפה, סכסית, רומנטית ומשולהבת, ליזה בביוף היא אחת המוהיקניות האחרונות של שימחת־החיים שנותרו כאן.

במדינה

(המשך מעמוד 26)
סמוך, תוך שפגע באחד מאנשי הכנופייה היריבה.

בשבוע שעבר הועמדו אלפרון ומסילתי לדין, לפני השופטת המחוזית הדסה בן־עיתו. אמרה השופטת: „מתגלה לפני עולם אלים הפועל לפי חוקים משלו, ורק כשקורה משהו יוצא־דופן הוא נזקק, בחוסר־רצון בולט, להתערבות השילטון. מדובר פה בסיכסוך בין שתי כנופיות עבריינים. הציבור יכול להתנחם בכך שגם המתלוננים וגם עדי־התביעה הם עבריינים, ויבוא יומם של שניהם לשבת על ספסל הנאשמים."

בהמשך דבריה הביעה השופטת תמיהה, מדוע ראתה המישטרה לנכון להעמיד לדין רק אזרחים מבין חברי הכנופייה האחת, אם כי הוסיפה וציינה: „אין זה מסמכותי, כמובן, להכתיב למישטרה את מי להפוך לנאשם ואת מי להפוך למתלונן."

ראובן מסילתי קיבל 30 חודשי מאסר ואילו חברו, ניסים אלפרון, קיבל 40 חודשים.

אנשי כנופיית גיבעת־שמואל נותרו מופתעים. הם אומנם לא התלוננו על חומרת העונש שהוטל על חבריהם, אך לא הבינו מדוע אין המישטרה מעמידה לדין גם את הצד השני, את בני מישפחת נגר, שהפעילו נשק חם במהלך חילופי המהלומות. לטענתם, המישטרה כלל לא חקרה את אנשי הצד השני ולא העמידה אותם לדין רק משום שיפת נגר הוא מודיע מישטרתי. וכך, לטענתם, מאחר שאין המישטרה רוצה לשרוף את המודיע שלה, החליטה להחליק את העניין ולפטור את יפת ואת אחיו מכל עונש.

מילה אחרונה. בשבוע שעבר שכרו חבריהם של ראובן מסילתי וניסים אלפרון האסורים ושל שלמה כהנא הפצוע, את עורכי־הדין יצחק סגל ודרורה רמיגולסקי, כדי שיגישו עירעור על פסק־הדין, בהיותו מבוסס על עדויות האחים נגר בלבד. כמו־כן נתבקשו עורכי־הדין לבדוק, מה היו שיקולי המישטרה לגבי אי־העמדת האחים נגר לדין.

עורך־הדין סגל מתבסס, בעירעור שהוא עומד להגיש, על דיברי השופטת, שקבעה: „יש סבירות רבה בטענה כי יפת נגר היה זה שירה ופגע בשלמה מאיר סאלם (אחד מאנשי גיבעת־שמואל), ואיני קובעת את הדבר כממצא מוחלט משום שיפת נגר אינו נאשם במישפט זה."

ובינתיים הגבירו האחים נגר את השמירה על דיסקוטק סולטנה שבפתח־תיקווה, ואילו אויביהם, אנשי כנופיית גיבעת־שמואל, אומרים כי המילה האחרונה טרם נאמרה — ולמרבה הפלא, הם מתכוונים בכך למאבק המישפטי בילבד.

חברה

טרמפ על הבודדים

מישרדי־השידוכים מנצלים את אומללותם של הבודדים כדי לגרוף הון — ללא מתן תמורה

בעיותיהם המייוחדות־במינן של הבודדים — בכל גיל ובני כל חוג חברתי — תופסות באחרונה מקום חשוב במחקרים חברתיים למיניהם ובעיתונות, וזוכות לתשומת־לב גדלה והולכת הן מצד הציבור והן מצד הבודדים עצמם, אשר ניעורו לדרוש מן החברה את הזכויות המגיעות להם בהיותם שכאלה.

אולם, בצד ההכרה הרצינית בחוג אנושי רחב זה ובצרכיו, התעוררו גם אלמנטים שליליים, ה„תופסים טרמפ" על אותן בעיות ספציפיות עצמן ומתיימרים לפתור אותן — תוך נשיאת עיניים לרווחים קלים בילבד. כאלה הם חלק ממישרדי־השידוכים, המתרבים כפיטריות לאחר־הגשם.

לוח רכבות לחורף 1975/76
נכנס לתוקפו במוצ״ש 27.9.75

חידושים ושפורים:
שעות יציאה נוחות
מת"א לחיפה
בשעות השיא
בתדירות של אחת
לשעה: 6.00 7.00 8.00
9.00 12.00 13.00 14.00
15.00 16.00 17.00

יתר הרכבות בתדירות של שעה וחצי
- ✶ 4 רכבות אקספרס בקו תל־אביב—חיפה ב־64 דקות.
- ✶ רכבות חצי־מהירות בקו תל־אביב—חיפה ב־75 דקות.
- ✶ הרכבות המאספות עוצרות בכל תחנות הביניים.
- ✶ כל הרכבות עוצרות לקבלה והורדה של נוסעים בתחנת הרכבת החדשה חיפה בת־גלים, וכן בחיפה מרכז.
- ✶ מתחנת חיפה מרכז תצאנה הרכבות 10 דקות לפני מועד יציאתן מבת־גלים.
- ✶ בקו תל־אביב—ירושלים 6 רכבות, מהן 2 מיוחדות היוצאות בשעות השיא בשעה 7.30 בבוקר.
- ✶ הרכבות בקו ירושלים—חיפה עוצרות גם בתחנת הרצליה.

לוח זמנים - להשיג בכל תחנות הרכבת

רכבת ישראל

עַל דוגמה אחת מתוך „תעשיית השידוכים" הענפה מספרת נערה*, שהתנסתה בכך על בשרה ולמדה לקח מר מאוד. זהו סיפורה:

מגדיל לעשות אחד המישרדים הללו*, שמקומו במרתף קטנטן באחד מרחובותיה המרכזיים של תל־אביב. המישרד כולל חדר־המתנה זעיר שבו מצטופפים אנשים רבים, וחדר־קבלה, גם הוא קטן. מנהלו של המישרד הוא אדם גס־רוח* הדואג אך־ורק לכיסו, שכן עסקיו פורחים מאד. בעזרת הבטחות, שקרים והונאות, הוא מצליח להוציא מלקוחותיו דמי־הרשמה בסכומים של מאות לירות, ואחר־כך אינו מוכן, כמובן, לשמוע דבר.

סיפורי־שווא. כותרות המודעות הקטנות שהוא מפרסם בעיתונים מושכות את העין. הוא קורא להורים, נכים, קשישים וביישנים — אנשים שאת תמימותם הוא מנצל וכן את תיקוותם לעתיד טוב יותר — לפנות אליו, וסומך את הבטחותיו בסיפורי־שווא אודות ,אושר' כביכול, שהעניק לאומללים.

גם אני נתפסתי למודעותיו. אני אקדמאית בת 25, נאה ואלגנטית. הייתי בת־חברה מעניינת, עליזה ושמחה. בזמנו דחיתי מעריצים רבים. והנה, כאשר חזרתי העירה אחרי הצבא, ופניתי ללמוד באוניברסיטה, נוכחתי לדעת שחברותי, אשר נשארו בעיר, נישאו בינתיים. הבנים התפזרו — מי ללימודים ומי לעבודה.

והנה, באחת המודעות ביום שישי, פירסם המישרד הנ"ל מודעה על טיולים ובילויים לצעירים וצעירות. פניתי לשם גם אני. חיכיתי בתור להיכנס. ישבו שם צעיר נכה, זוג הורים מבוגרים שביקשו חתן לבתם, ועוד אנשים בגיל־העמידה.

בעל־המישרד קידמני בחיוך מאוזן עד אוזן. שאלתי על הטיולים והמסיבות. הוא משך בכתפיו וענה: 'כן, אומנם, ייתכן, יהיה, אבל...' הוא שלף מגירה, דיפדף בכרטסת והבטיח: ,יש לי רופאים, מהנדסים, עורכי־דין, כולם יפים, גבוהים ועשירים. אין בעייה, כולם אשכנזים,' אמר. וכמובן, עלי רק לשלם דמי־קדימה בסך 600 לירות, והשאר יהיה בסדר.

התייעצתי עם אחותי הנשואה, שעודדה אותי ואף נתנה לי סכום זה כהלוואה. אז עדיין לא עבדתי, וכסף זה היה סכום עצום בשבילי. שילמתי לשדכן, והוא חייך בסיפוק. אבל זה היה החיוך האחרון שחייך אלי.

לימודים זה אפס. עברה כחצי־שנה. קיבלתי מיספר קריאות־טלפון, ויצאתי לפגישות. האנשים שלהם מסר השדכן את מיספר־הטלפון שלי היו מבוגרים, מחוסרי־השכלה, בעלי חיצוניות בלתי־מושכת ושפה עילגת. טילפנתי אליו, אבל הוא אמר שאין לו זמן לשוחח איתי. עברו מיספר שבועות, וחשבתי בליבי: הרי שילמתי עבור שירות מסויים, שאותו אינני מקבלת כלל. אגש ואברר.

השדכן קיבל את פני בזעף, וכאן התגלו כל גסותו, בורותו וחוסר־ההשכלה שלו. מה אני חושבת, פנה אלי בגסות, שמונח לו חתן בכיס? ומה עוד אני רוצה? הרי הכיר לי אנשים, ובכך קיבלתי את התמורה לכספי. הוא גם העליב אותי באומרו שאינני מלכת־יופי, והלימודים הם אפס, ועוד ועוד קיתון של קללות, גידופים ועלבונות. בדרכי החוצה ראיתי בחדר־ההמתנה נערה נכה, שנשענה בקושי על מקלה, ואנשים מבוגרים שהחזיקו בידיהם עיתונים ובהם מסומנות מודעותיו של המישרד.

במודעות הגדולות שמפרסם בעל המישרד, כתוב כי לא כל הפונים אליו מתחתנים. לדעתי, זהו המפתח לעניין כולו. לא כולם מתחתנים — אבל כולם משלמים. וזה עדיין לא הכל. מישרד זה פועל גם בירושלים. חברתי, סטודנטית בירושלים, סיפרה כי סטודנט־חבר עובד שם, והוא רשם ברשימתו — כדי לקבל אחוזים גבוהים — סטודנטיות רבות מהאוניברסיטה.

חברתי, שהיא בחורה יפה ומושכת, נהגה לקבל ממנו דמי־פגישה לכל ערב שבו נפגשה עם אדם שבא למישרד. היא באה לפגישה עם האיש המיסכן, השתדלה לקצר את הפגישה ככל האפשר, חזרה במהירות הביתה, ו,מנהל הסניף' נהג להודיע לאיש: ,מצטער, אינך מתאים לה.' כך עבדו אצלו עוד כמה מהסטודנטיות, שמימנו בדרך זו את לימודיהן.

החוק, כנראה, אינו עומד לימין הבודד המרומה. רצוי לכתוב מדי־פעם לא רק על האדם המחפש את אושרו, אלא גם על הצד המתעשר — אותם ציידי־נפשות הממלאים כיסיהם בכסף רב על חשבון אומללותם ובדידותם של אחרים.

* השמות שמורים במערכת.

תשבץ העולם הזה 1987

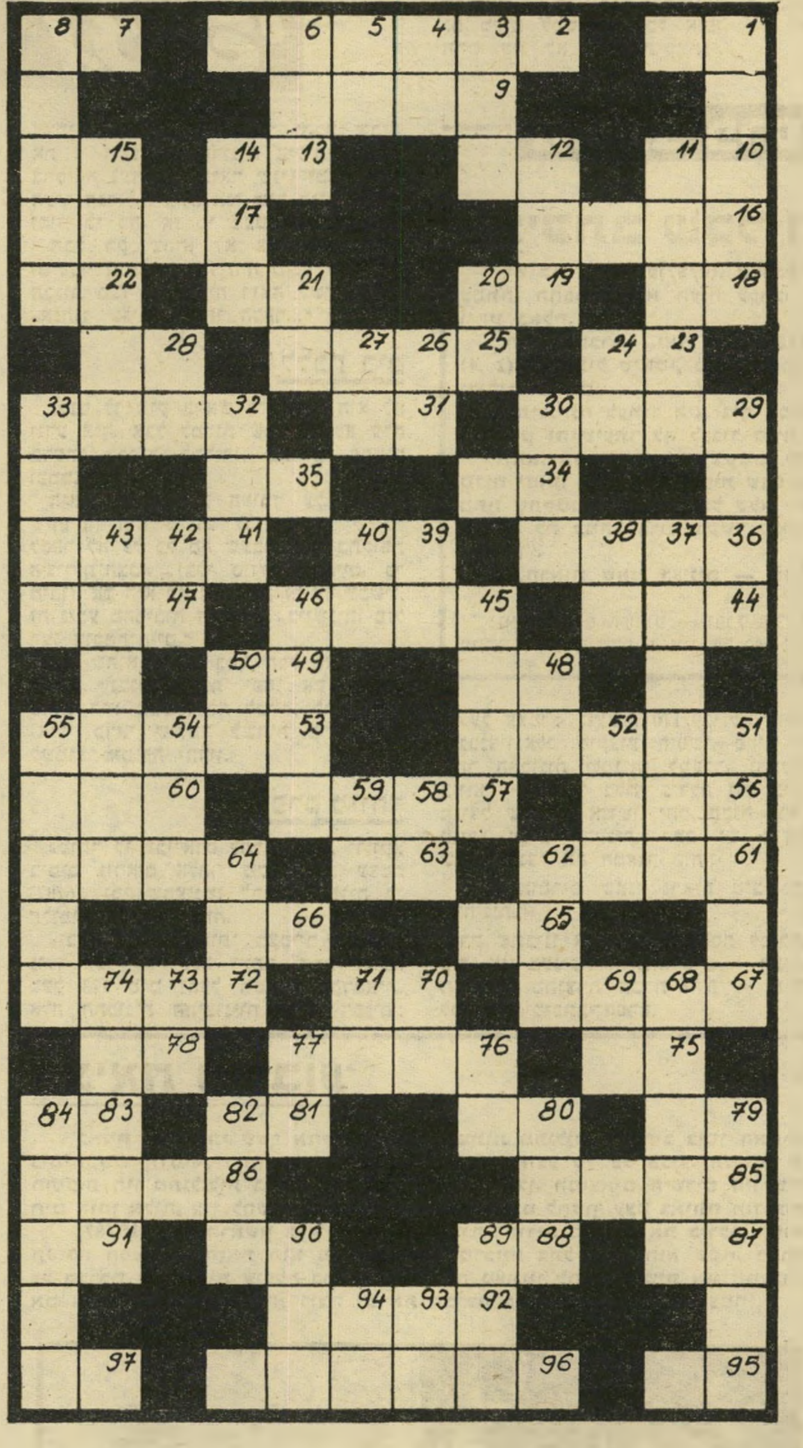

מאוזן:

1. חזק; 2. עץ־נוי גבוה ונאה ממישפחת המישיים; 7. ישן; 9. ענק לצוואר; 10. מחודשי השנה העיברית; 12. מרושע; 13. לא קשה; 15. אות; 16. חרק טורדני; 17. לבוש; 18. עבורו; 19. מבלה את הלילה; 21. אפס כוחו; 22. מתווי־הנגינה; 23. אלוהות; 25. סנדוויץ'; 28. כעס; 29. חיבה עמוקה; 31. שוקט, רוגע; 32. שן־פיל; 34. מנעול פטנטי; 35. תמים; 36. מנהיג האופוזיציה (ש"מ); 39. קיטור; 41. אחד המינים; 44. אל ההר! 45. מקום שלם בגוף; 47. מתגוררת; 48. צץ, מופיע; 49. בית בלי ראש; 51. סיום; 53. אבן קשה ביותר; 56. יעשה יותר קל; 57. לכאן; 60. גוון של אדום; 61. לא היו דברים מעולם (ר"ת); 63. רוח רעה; 64. גשם; 65. איבר־תנועה באדם; 66. אחורי הגוף; 67. רכוס; 70. חייב; 72. מן האבות; 75. רוך, נועם; 76. מסיפרי התנ"ך; 78. תבואה; 79. בתוכו; 80. נוכרי; 81. אחד השוואים; 83. מיקווה־מים ענקי; 85. תלמיד־חכם; 86. אשרה; 87. קריאת־תימהון; 88. צאצאה; 90. תנועה בים; 91. קריאה; 92. קוף גדול; 95. חי לילי; 96. ארץ צייה; 97. מתווי־הנגינה.

מאונך:

1. הצוק שמעליו הושלך שעיר־העיזים ביום־הכיפורים; 3. פרח־נוי; 4. מקל־תמיכה להליכה; 5. מכינויי האלוהות; 6. הוא יופיטר; 8. פיל קדום ענקי; 11. השתקפות הדמות במים; 12. אשפה; 14. רפיה; 15. נקודת־חולשה; 20. נביאים כתובים (ר"ת); 21. יחידה בתפר; 24. בהשאלה: מרכז; 26. שר; 27. בן ... לחופה; 28. לאן? 29. מעשר המכות; 30. מידת־לח קדומה; 32. כך מכנים את הארנבת בטעות; 33. לוטש עיניים ניכחו; 37. ציור מפורסם של פיקאסו; 38. מכינויי האלוהות; 39. כלי־חפירה; 40. מתווי־הנגינה; 42. משתחווה; 43. מנצח ישראלי ידוע (ש"מ); 45. כלי להוצאת גחלים מן האש; 46. מין קומקום; 48. בתוספת; 50. גיבעה קטנה; 51. עיוות. 52. תינוק בן־יומו; 54. נשיבה קלה; 55. חיתוך לשבבים; 58. מעבד את הבצק; 59. עוד בלי ראש; 62. מינעל חורפי; 64. גדול בתורה; 68. בעלת לב טוב ורך; 69. קידומת הולנדית; 70. מרגיש; 71. מילת־שלילה; 73. ענן; 74. „שיגעון" פתאומי; 76. לא טעים; 77. מטבע יפני; 79. סיוטים; 80. לכל בעל־חיים — באדם הוא מגוון; 82. עיקר אדמת המידבר; 84. רעש ובאלאגאן; 89. יקום; 90. תגוגב מכזה — פטור; 93. מגיע; 94. קרס.

קשקשת 1987

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת," ת.ד. 136, תל־אביב. החגדרות הקולעות ביותר תפורסמנה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע דרייב־אין בתל־אביב, קולנוע־המכוניות היחיד בישראל.

קשקשת 1985

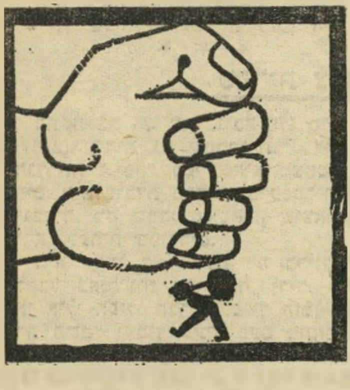

- יש ברירה!
דב טיבי, משכנות 228, רכסים

- רפורמת־המיסים על גב הפועל.
נחמיה חרש, רח' הירשפלד 9, ראשון־לציון

- חברירת — קווץ'.
איל פלד, רח' שמריהו לווין 58, ירושלים

- ההסתדרות בפעולה — השכיר מתאפס.
מרדכי זוהר, רח' הגפן 5, אשדוד

- האזרח הישראלי שוקע אט־אט תחת הפיחות הזוחל.
עמוס כהן, בית אל, נווה־שרת 34/9, תל־אביב

השבוע בדרייב־אין
בשעות 6 — 8
„הרפתקאות בהוואי"
בשעה 10.15
מרצ'לו מסטרויאני ✶
אוליבר ריד
„סוף שבוע מזוהם"

בסיטונות
● שמלות הריון
● מכנסי הריון
● טוניקות הריון
● חליפות הריון
כהן מודל
תל־אביב, רח' נחלת בנימין 4,
קומה ב', דרך החצר
פתוח עד 7 בערב
(סגור בשעות 4—2)
להזמנות ע"י סוכן: טל. 50344, ת"א

מיכתבים לציפי

כמעט עורך־דין

(1/87) חי כנראה עוד בתקופה שהדו־לר היה שווה 1.80 לירה. אז יש לי חד־שות בשבילך, חביבי: רותי שבקה חיים. ואם אתה מתעקש לשלוח מיכתבים לרותי במקום מיכתבים לציפי, טעית בכתובת.

הוא בן 35 ו„כמעט" עורך־דין, מה ש־עשוי להבטיח לך מיכתבים בנוסח „היות ש..." ו„מאחר ש...". לקראת קבלת־התואר הוא מעוניין להכיר ברצינות בחורה נאה ומשכילה. ומאחר שעורכי־דין, כידוע, לא סומכים כל כך על מילים, הוא רוצה קבלות, כלומר, תמונות. הוא מציין שחי־לופי תצלומים ריאליים, „שיוחזרו מייד," הם תנאי הכרחי להיתקשרות החוזית עימו.

הוא נראה כסידור מתאים, במיוחד אם יש לך בעיות מישפטיות בזמן הקרוב.

* * *

ספרית צמודה

רווקה בת 23, אך בגובה 176 ס"מ, היא (2/87), שהיא גם שחרחורת, „נאה" לפי הגדרתה ו„יפה" כפי שהיא מצטטת אחה־רים. היא עובדת בתל־אביב כספרית נשים וגברים, מה שמבטיח שאלה שיצאו איתה יראו לפחות מסודרים.

היא עדיין לא יודעת מה בדיוק תוכל לקבל באמצעות מדור זה, ידיד, ידידים, או אולי אפילו חבר שבמשך הזמן ו„בעז־רת השם" יעמוד עימה פעם מתחת לחו־פה. היא מנסה. אין לה בקשות מיוחדות, וזו כבר מעלה. אבל זה שירצה לכתוב לה צריך למדוד את עצמו קודם ולראות אם הוא מגיע כבר ל־180 ס"מ. יותר לא מזיק. פחות לא בא בחשבון. אם אפשר שיהיה גם נבון. וביישן. ואם זה לא נשמע מוגזם, אולי גם בעל הופעה נאה. בתחי־לת מיכתבה אלי, היא תמהה אם היא הו־לכת בדרך הנכונה. מקווה שלא תאכזבו אותה.

* * *

אחרון המשוררים

הוא לא צירף תווים למיכתבו. אבל (3/87) מבטיח שאפשר לזמזם את מיכתבו על פי מנגינת שירה של נעמי שמר. ניסיתי את ירושלים של זהב וזה לא כל כך הלך. גם לסרדין ולכריש מחוף אל־עריש זה לא התאים כל כך. אז אם אתן מכירות עוד שירים של נעמי שמר, אולי תמצאו את המנגינה בעצמכן.

זה הולך ככה: בראש־השנה בראש־השנה / לא פרחה שושנה / אצלי בנשמה. / בראש־השנה בראש־השנה / גם עלמה חיננית / לא עגנה בנמלי / ועל זאת נישאה שירתי / ,עד מתי אשא בדי־דותי... ?'

בימות השנה, בימות השנה / פורחות העלמות / יפות הן כולן / ואם כן ומתי / תבוא האחת / שבגני היא תחפוץ / ובנ־מלי תעגון ? / לה־לה־לה־לה־לה...

אחרון המשוררים הזה הוא רק בן 23, מה שמעיד שאם ישתלם וישקוד צפוי לו עתיד מבטיח. השיר הבא שלו יהיה אולי למנגינה של ניסים סרוסי. אין לו בקשות מיוחדות והוא מציין רק שגם „בעלות מוזה" יכולות לנסות להתמודד עמו.

* * *

בת הכפר

„לכאורה יש לי הכל," כותבת לי (4/87). „יש לי בית — כימעט שלי. ואוטו — כימעט שלי, ומישרה מעניינת — לגמרי שלי. אלף ידידים ואף חבר אחד של ממש. אני חושבת שהייתי יכולה להגדיר את עצמי ,בת־כפר', על הטוב והרע שבזה. את ג' השנים האחרונות ביליתי באוני־ברסיטה (עד סוף תואר שני) וטעמתי מן העיר הגדולה. כיום אני שוב בנוף ילדותי וטוב לי פה. אז מי מצטרף ???"

חבל רק שהיא לא ציינה את הגיל ומיספר הנעליים. זה היה מונע קצת אי־הבנות מצד מי שהיה רוצה לשיר עמה: „אנחנו שנינו מאותו הכפר..."

* * *

ללכת בים

נכנס לו ג'וק בראש ל־(5/87). הוא לא יודע איך. אבל למרות שמעולם לא עלה בדעתו לכתוב למדורי, בא לו פתאום וכתב.

הוא חייל בן 21 העומד על סף הש־יחרור. הוא מחפש לכן מישהי שיוכל לספר לה על כל מה שעבר עליו בתקופת השירות־הצבאי (בלי סודות צבאיים, כ־מובן). אם הוא לא עשה את זה עד עכשיו, זה נובע מהסיבות דלהלן: „ביישנות, מזל רע, חוכמת־חיים."

מה שהוא רוצה בסך הכל זאת אחת מבינה, נבונה וקצת יפה. אם תימצא כזאת הוא מבטיח לה לטייל, ללכת בים (אולי כדאי שילמד לשחות קודם) וגם לשמוע מוסיקה יחדיו.

* * *

פרס מיוחד

„מותר לו לבן־אדם לחלום קצת, ודווקא בימים נוראים אלה," משלה את עצמה (6/87). ומי שמעוניין להצטרף אליה ל־חלומותיה, מוזמן בזה.

„ובכן, גבר חלומותי מצטייר לי כך: נולד לפני 40 שנה ויותר, צמח לגובה מעל 173 ס"מ ובעל השכלה אקדמאית. אלה התכונות החיצוניות ועתה הפנים: מוח מבריק, מקורי ובעל אופקים רחבים. לב חם, פתוח, כנה ומסוגל להעניק. מיבנה נפשי חזק, יציב, סבלני ושליו.

„אני בטוחה שאת מסכימה איתי ש־אחד כזה שגם פנוי וגם רוצה — לא קיים, אלא בחלומי. אבל מאחר שתמיד יש פער בין החלומות והמציאות יש תמיד גם מקום לפשרות. בכל אופן, כל עוד חיים ,עוד לא אבדה תיקוותנו.'

„על עצמי: גרושה, 39/170, לא טיפוס קונבנציונאלי, מיקצוע חופשי, פחות או יותר התכונות שמניתי למעלה, והחשוב ביותר — מאגר בלתי נידלה וגם בלתי מנוצל של חום אנושי, יחס, הבנה וצורך פנימי עצום להעניק. האם יש מישהו שמוכן לנצל את המאגר הזה ?

„נ.ב. אומרים שאני נראית טוב מכל הבחינות."

רק שתבינו איך אני מתייחסת למיכתב כזה, אני מעניקה לה בזה פרס — חבילת תמרוקים מתוצרת חברת הדס — מחוץ למיסגרת מיכתבי־הפרס.

* * *

ירושלמי (מיל.)

(7/87) סבור, משום מה, שמיכתבו לא יגיע אל דפי מדורי. אז דווקא.

„לילה. יום שישי אחרי חצות. עוד ערב שישי בינוני עם נערה בינונית ובלי הרבה נשמה ותוכן. שיעבור. כמו מסטיק. בא לי כל לפרוק את המועקה. מעין השראה עצובה של רגע, שיחרור. סתם רחשי־לב ומישאלות.

„כרגע אני בחיפושים. זה מכבר חזרתי מסיור ארוך ומרתק בעולם (אינני עשיר!). היה אינטנסיבי, צפוף, מרגש ומאלף. ה־חשוב הוא שכשהיגעתי הביתה בא ההלם. מידבר שממה חברתי: זוחל, משעמם, שטחי וחדגווני עד מוות. בעיקר בתחום בנות־חווה. מצאתי את עצמי בודד כל כך (לא לבד — להבדיל). התחלתי לחפש אחת — רק אחת, שתעזור לי לחזור אל עצמי, אל המציאות. התוצאה: שלל רב מאוד של איכות ירודה.

„מחפש בעלת נשמה חמה ורגישות גבו־הה למשמעות שמעבר לנאמר, שבין ה־שורות ניכתב. הבנה פנימית שקטה כזאת עם רצון לעזור ולתת — אך גם לקבל תוך שיתוף של כנות עמוקה. יושר טבעי ושורשי וטוב־לב מעוגן בצורה איתנה במציאות."

הדבר הזה הוא בן 23, 178 ס"מ, קצין־מילואים טרי, ירושלמי במקורו, העומד להתחיל את לימודי ההנדסה שלו בחיפה. יש לו רק צרה אחת: הוא בן מזל דגים. למרות זאת הוא נראה לי כהשקעה בטוחה.

* * *

הצעה למשוררת

עוד אחד שמחפש הוא (8/87), גם כן בן 23 (גיל החיפושים?) אבל רק 174 ס"מ. יש לו עיניים כחולות ושיער בהיר, מקצוע מעניין ומרתק שמביא לו הרבה סיפוק, ואמביציות מקצועיות חזקות. הוא בנאלי להחריד: שונא שיגרה, מחפש בנרות מישהי שאפשר ליצור עמה יחסים יפים, כנים ומלאי אהבה. המישהי הזאת צריכה, כמובן, להיות גם יפת־תואר, גם נבונה, גם מעניינת, וגם בעלת־נפש רגישה ויפה עם הרבה אישיות. נדמה לו שמשוררת יכולה לענות על הדרישות האלה. הוא אוהב גם ירושלים, מוסיקה וטיולים משו־געים, שיהיה לי בריא.

* * *

מיכתבים לפירסום במדור זה יש להפנות לכתובת: **מיכתבים לציפי**, ת.ד. 136, תל־אביב. מיכתבים למכותבים במדור זה יש לשלוח במעטפה כפולה. על המעטפה ה־חיצונית לרשום את הכתובת הנ"ל. על המעטפה הפנימית: את מיספרו הסידורי בילבד של המכותב.

מיכתב פרס

מיכתב שכל הנחמדים ימותו עליו

יש לה חברה, ל(9/87). אלמנת־מילחמה. היא כותבת את המיכתב הזה בחס־כמתה. החברה, שלא העזה לכתבו בעצמה, הבטיחה לענות למיכתבים, במידה ויהיו כאלה.

היא, החברה, „נאה מאוד, 170 ס"מ, סטודנטית באוניברסיטה, אם לשניים (4, 2) + חתול סיאמי, מתה על zoo ארץ zoo, אוכל סיני, ים, סינמטק, ובחורים גבוהים.

„תוכניתה לעתיד היא בית במושב + דשא + כלב ועוד הרבה הרבה ילדים. חסר רק זה שיעזור לה לעבור דירה במיסגרת ,מן העיר אל הכפר'."

היא, החברה שכתבה בשמה, מבקשת ממני לסגנן את המיכתב כדי שכל חנח־מדים ימותו עליו. היא טוענת שבסיגנון לא היה לה אף פעם ,טוב מאוד'. אבל היא מתה שהקטנה תתחתן. חבל שלא ייצא לי להיפגש עם המורה שלה לסיגנון. הייתי אומרת לה כמה דברים בקשר לציונים שנתנה לה. אצלי היא מקבלת על המקום „מצויין".

ולהראות שאני רצינית — אני מעניקה פרס כפול, לה ולחברתה.

* * *

מיכתב־פרס השבוע — ובכל שבוע — מזכה את שולחו בשי: תמרוקים ומוצרי־יופי מתוצרת חברת הדס, בשווי של 200 ל"י. הפרסים יישלחו לזוכים בדואר.

מציאת השבוע

באמת התפלאתי שאף אחד לא מוצא תמונות מתגלגלות ברחוב בזמן האחרון. בימיה של קודמתי, רותי עלית השלום, זה היה מאורע של כל שבוע. תמונות של חתיכות היו מתגלגלות ברחוב כמו זבל, רחמנא ליצלן. המוצאים הישרים היו שול־חים אותן אליה, כדי להשיב אבידות לבעליהן ואולי גם לחטוף עצם באותה הזדמנות.

(10/87) הוא הראשון בדורי המחדש מסורת יהודית נאה זו. את בירכת השנה־הטובה המצולמת הזאת הוא מצא בתחנה המרכזית בתל־אביב. הוא שמח, כמובן, על הברכה האנונימית שנפלה בחלקו, אבל היה מעוניין להכיר אישית את המשגרת. אם אין לה התנגדות, והיא רוצה גם את הברכה בחזרה, שתזהה את עצמה.

הדס
תכשירי יופי ואיפור
adas

צל"ג

מרגניות קמלות

מסתבר שדרוש השילוב של הטלוויזיה עם גלי צה"ל, כדי להצליח להגיע למה שיכול להיחשב, בצדק, כשיא תאינפנ־טיליות שנראתה אי־פעם על המסך הקטן ונשמעה מעל גלי־האתר — מיצעד המר־גניות (טלוויזיה יום ו׳, 26.9).

אחד המיפעלים הגדולים ביותר של מנכ"ל רשות־השידור **יצחק ליבני** היה הסרת הסיוט של פסטיבל־הזמר. אך נראה כי הפסטיבל, כמושג, הפך סם משכר לפחות לאביר־מולידו, המפיק **חנון חסון**. כדי שהוא לא ירגיש את כאבי־התופת של הנגמל, באה לעזרתו התחנה הצבאית, ונתנה לו להפיק את מיצעד המרגניות בטלוויזיה.

זמרים כ**מיכל טל, אופירה גלוסקא** ו**שושנה דמארי** הרשפעו מהאווירה ה־כללית ומחובבנות המופיעים האחרים, ו־היו קצת פחות מחלשים. **חנן יובל**, שפתח את המופע, נתן לו את הכיוון הכללי, ו־אפילו **בני אמדורסקי**, שהצטרף אליו אחר־כך, לא הצליח להצילו, וגרם לצופים לחשוב כי מוטב שיישאר בחצר (ראה עמודים 43—42).

ג׳טה לוקה היא בחזקת נוסטלגיה ו־כמוה, למרות הפרש־הגילים, גם שלושת

שדרן ארבל בעבודה
מתפטר

עלמות־החן משוקולד־מנטה־מסטיק. שני זמרים אלמוניים בשם **דודו זכאי** ו**עוזי מאירי** הצליחו להוכיח בזימרתם כי הם אסון ועונש לאוזן ולעין. רמתו של צוות הווי צנחנים היתה בערך כמו מיפגן־הצנחנים, שנערך בשבוע שעבר, וצוות הווי חיל־האוויר לא סס הרבה יותר גבוה מהם.

כשהופיעה בפעם הראשונה להקת הכל עובר חביבי, נדמה היה כי יש עוד תיקווה לשעטנז של הטלוויזיה עם גלי צה"ל, בעיקר תודות לנערה שבחבורה, **שלומית אהרון**. אך הופעתם המסכמת החזירה את הצופים למציאות העגומה.

קשה להעניק את הפרס הראשון לאינ־פנטיליות המופע הזה. יש לחלק אותו לשלושה: מנחי הערב **אושיק לוי, טו־ביה צפיר** ו**ציפי שביט** (לפי איזה סדר שהוא).

הם מקבלים את הפרס הראשון רק מ־שום שמחבר־הטכסטים בקיטעי־הקישור התבייש, ובצדק, להציב את שמו בכותרת יחד עם כל הפושעים שהיו אחראי למופע.

נקודת־האור היחידה היתה **יצחק** („זי־קו") **גרציאני**, מנצח תיזמורת צה"ל, אבל לגרציאני עוד יימאס, יום אחד, לשמש גלגל־הצלה של מופעים כושלים.

מאחרי המסך

בלי אותיות גרוניות

התפטרותו של **ויקטור נחמיאס** מ־ראשות המדור הערבי במחלקת־החדשות של הטלוויזיה, מבשרת שורה של זעזועים במחלקה זו, הסובלת עדיין ממחלות־ילדות, בעיקבות התחדשותה ואירגונה־מחדש על־ידי **דן שילון**.

אין ספק כי נחמיאס הוא עיתונאי וכתב־טלוויזיה ממדרגה ראשונה. אולם הוא סובל ממחלה שבה לוקים יוצאי ארצות־ערב, אשר גדלו והתחנכו בארצות־מוצאם ועלו לישראל בגיל מאוחר: שינאת הערבים, אשר אינה מאפשרת להם לשקול עניינים לגופם ולהיות פרשנים טובים — כאשר הנושא הוא ארצות־ערב.

מיספר פעמים הצליח שילון למגוע בצורה עדינה מנחמיאס מלהופיע כפרשן, ובפעמים שבהן לא הצליח נכשל נחמיאס ונכשלה הטלוויזיה.

כאשר הוחלט, ברגע כימעט האחרון, להחליף את נושא מוקד, ששודר בשבוע שעבר, מדיון כלכלי לדיון על המאורעות בלבנון, ביקש שילון מנחמיאס להפיק את התוכנית, אך סירב להניח לו להנחות או־תה.

נחמיאס נעלב, וטען: „שילון לא אוהב את הח"ת, הרי"ש והעי"ן שלי. אם לא נותנים לי להגיש, אין לי מה לעשות ב־מדור."

למרות איום ההתפטרות, לא הסכים שי־לון לוותר. „נחמיאס הוא איש־טלוויזיה טוב, אך הופעתו על המסך אינה טובת," טען מנהל מחלקת־החדשות, „הוא לא יוכל להחזיק תוכנית שלמה." ואמנם את התוכנית הינחה **רם עברון**.

אם הוא לא ישנה את דעתו עד אז, יעזוב נחמיאס את המדור הערבי ב־15 בחודש הבא. עדיין לא ברור מי יבוא במקומו, וגראה כי לפחות בשלב ראשון יצורף מדור זה למדור נושאי־הפנים, שגם

כתב ניר
משתחרר

הוא סובל מהיעדר יד מארגנת. תפקידו החדש של נחמיאס יהיה: כתב לענייני רווחה חברתית, תואר חדש שלא היה קיים עד כה, אבל אולי הגיע באמת הזמן שיהיה.

הסדר הביניים הופר

באותו יום שבו התפטר ויקטור נחמיאס, התפטר גם אחד משני הכתבים הפרלמנ־טריים, **עמוס ארבל**.

ארבל נפגע מתקרית שאירעה בינו לבין הכתב הפרלמנטרי השני, **אלימלך רם**, בעת שידור המוסף של מבט ביום המושב המייוחד של הכנסת, שדן בהסדר־הביניים.

לדברי ארבל, הוסכם ערב השידור ש־הועבר בווי־טי־אר ישירות מבניין הכנסת לאולפן, כי ארבל יערוך את התוכנית מהכנסת, יקבע אלה חלקים מהנאומים הרבים ישודרו (על־ידי תיאום מוקדם עם הנואמים, וקריאת נאומיהם מראש), ואילו רם יערוך את השידור מהאולפן.

רם לקח לעזרתו את עורך־הספורט של הטלוויזיה, **אלכס גילעדי**, משום שלדב־ריו בקיאים אנשי־הספורט מאין־כמותם בשידורי וי־טי־אר, וארבל טוען כי הע־ריכה כולה נעשתה מבניין הטלוויזיה ולא מהכנסת, כאשר עוזריו של ארבל קיבלו הוראה מרם שלא להישמע לארבל ולהעביר את כל הדיון, ללא עריכה ומבלי לגעת בו כלל, ישירות לאולפן.

ההיסטוריה של ארבל ככתב פרלמנטרי רצופה בחיכוכים עם כתבים אחרים. ארבל ירש את **מיכה לימור**, ששימש במשך תקופה ארוכה הכתב הפרלמנטרי, אולם עוד קודם שהספיק ללמוד את רזי בית־המחוקקים, הוצב לכנסת גם **טוביה סער**.

בזמנו הוחלט, בין הנהלת המחלקה לבין ארבל, כי סער והוא יתחלקו ביניהם שווה־בשווה בעבודה בכנסת, ובעיקר בהופעה על המסך. סער, המנוסה והוותיק יותר, הצליח לדחוק את רגליו של ארבל ולהפכו עוזר־זוטר.

כאשר יצא סער לחופשה ממושכת, ש־עדיין לא ברור מתי יבוא קיצה, הודבק לארבל אלימלך רם, שוב תחת אותה הבטחה כי המלאכה תתחלק בין שניהם.

אולם גם רם הצליח לדחוק אט־אט את ארבל, ובעיקר הופיע הרבה יותר ממנו על המסך, למרות שהופעתו של ארבל טל־

מפיקה פולק
מאולצת

וויזיונית יותר מזו של רם. כשהגיעו, לדעת ארבל, מים עד נפש, בדחיקתו באותו שי־דור על הסדר־הביניים, הוא החליט להפר את הסדר־הביניים שלו עם רם, והתפטר.

נראה כי במקומו של ארבל לא יוצב איש לכנסת, ואילו הוא־עצמו יערוך כתבות ב־נושאי תרבות ואמנות, במקום **אסתר דר**, שהתפטרה מתפקיד זה לפני חודשים מיספר.

רב־סרן לענייני ירושלים

רב־סרן שיריון **עמירם ניר** חזר לטל־וויזיה.

לפני כחצי־שנה הודיע ניר כי הוא יוצא לחופשה־ללא־תשלום, חתם חצי־שנת קבע בצה"ל ונשלח לקורס מפקדי־טנקים. היתה זו אבידה די גדולה למחלקת־החדשות, ש־ניר היה אחד מטובי כתבי־השדה שלה.

עתה השתחרר ניר מצה"ל, ושב לטל־וויזיה. צחוק הגורל הוא שאותו כתב, אשר באחת מחופשותיו מצה"ל ערך את הכתבה הטובה על הבית שברחוב בית־לחם בירושלים, שעוררה סערה ציבורית גדולה אצל כל יפי־הנפש, קיבל דווקא את תפקיד הכתב לענייני ירושלים.

פרשן נחמיאס בפעולה •
מתפטר

חוטפים כתבות

בגלל מצב של היעדר כתבים טובים, וממילא חוסר כתבות טובות, במחלקת־החדשות, נוצרה תחרות בלתי־בריאה בין מבט לבין יומן השבוע.

מפיקו ועורכו הכימעט־בילעדי של מבט, **חיים יבין**, ומפיקו־עורכו הבילעדי של יומן השבוע, **רם עברון**, מתחרים זה בזה, אם כי לא על רקע אישי, על חטיפת כתבות — כל אחד לתוכנית שלו.

החטיפה האחרונה היתה של כתבה ש־אותה הכין **רפיק חלבי** על הבדואים בסיני, בעיקבות הסדר־הביניים. הכתבה, באורך של 12 דקות, התאימה לדעת הכל ליומן השבוע, אולם בגלל טיבה המעולה, ומפני שלא היה לו חומר טוב אחר, לקח אותה יבין למהדורה רגילה של מבט.

על הגל

הגבר נשאר בלי אשה

בעוד צריך היה לוותר בשימחה רבה על שיתוף־הפעולה בין רשות השידור ל־גלי צה"ל במיצעד המרגניות, חבל על ששיתוף־הפעולה בין שתי הרשויות, בענ־יינה של מפיקת הרדיו **אסתר** („אתי") **פולק**, הסתיים.

סיפורה של פולק לקוח כמו מתוך ספריו של קאפקא. לפני כשלוש שנים הציעה פולק, עובדת קבועה ברשות ה־שידור, למנהלת המחלקה שלה, **דרורה בן־אב"י**, להכין תוכנית־שידוכים ברדיו. ההצעה נדחתה, לאחר שנחה במגירה כ־שנתיים.

אז הציעה פולק את הרעיון לגלי־צה"ל, אשר חטף אותו בשתי ידיים, וכך נוצרה אחת התוכניות הפופולאריות ביותר ברדיו, גבר ואשה, בהפקתה של פולק ובהנחייתו של **מני פאר**.

כשהבינו ברדיו עד־מה מוצלחת התוכ־נית, שאותה דחו קודם־לכן, התקנאו ו־דרשו מפולק להפסיק, ולהפיק אותה ב־תחנה המתחרה. פולק, המאוהבת לפחות כמו המאזינים שלה בגבר ואשה סירבה. קשה היה למנהלי הרדיו והרשות לאלץ את פולק לעזוב אותה. יותר מדי עובדים בכירים ברשות־השידור עושים חאלטורות בתחנה הצבאית, וביניהם גם מנכ"ל ה־רשות **יצחק ליבני**, הבדרן **שמואל** („שמיל") **שי** ועוד רבים וטובים.

כל תוכנית נוספת של גבר ואשה זרתה מלח על פצעי מנהלי הרדיו, הפכה את החלטתם לגרש את פולק מגלי צה"ל ומ־התוכנית נחושה יותר. עד שעלה להם הרעיון הגאוני. בעוד מפיקים רבים, אשר רובם הרבה פחות טובים מפולק, קיבלו העלאות בדרגה, השאירו את פולק בדרגה שלה כשהם מודיעים לה: „כל עוד את בגבר ואשה, אין העלאה."

פולק נשברה, וגבר ואשה נשאר ללא מפיק. אך נראה כי העבודה הטובה וה־יסודית שעשתה פולק בתוכנית זו, תאפשר לה להמשיך לרוץ גם ללא מפיקתה.

• עם הבישוף ראייה.

„הם רצו עולם אחר. הם אהבו את כולם. אך לאט־לאט זה הפך אופנה, ונכנסו לתנועה הגורמים המרעילים..."

המחזה „ילדי קנדי" הוא מייוחד במינו. גיבורו אינו אדם, אלא תקופה שלמה — שנות ה־60', שהחלו עם עלייתו של ג'ון קנדי לכס־הנשיאות, ושנסתיימו בשקיעתה של ארצות־הברית בבוץ של וייאט־נאם ופרשת ווטרגייט.

גם צורת המחזה היא מייוחדת. בבאר ניו־יורקי מרופט מזדמנים יחד חמישה טיפוסים, שכל אחד מהם מסמל מרכיב אחד של התקופה: ואנדה, אשה אפורה ומכוערת שכל חייה מתמקדים בסגידה לפולחן של קנדי (מרים גבריאלי); רונה, ביטניקית שהשתתפה בכל ההפגנות למען השיוויון והשלום (גילה אלמגור); קארלה, נערת־זוהר שרצתה להיות מארילין מונרו חדשה (ליאורה ריבלין); ספרגר, שחקן הומו־סכסואלי המסמל את שקיעת האמנות (אהרון אלמוג); וחייל מופרע מווייאט־נאם, רוצח־המונים תמים האוהב את אמא (איציק וויינגרטן). משרת אותם בארמן שתקן (אברהם פלטה).

אין כל קשר בין אלה. כל אחד מהם שותה לבדו, משמיע מדי־פעם מונולוג בקול רם, כשהוא מדבר אל עצמו. המונולוגים מצטרפים למסכת של תקופה, עלייתה ושקיעתה.

אחרי הצגת־הבכורה ריאיין אורי אבנרי את גילה אלמגור, על חלקה בהרפתקה זו.

„בשבילי זהו טריפ לא־נורמלי!"

● למה רונה, ולא קרלה?

כאשר שמעתי שתשחקי במחזה זה, הייתי בטוח, משום־מה, שתבחרי בתפקיד קרלה. די הופתעתי לראותך בתפקיד רונה, חבלתי־יזו־הרת. למה?

בשעתו שיחקתי את מאגי, במחזה לאחר הנפילה של ארתור מילר בקאמרי. זאת היתה, למעשה, דמותה של מארילין מונרו. מילר, שהיה בעלה, ניסה בעצם להוכיח שהוא לא אשם בזה שהיא נגמרה.

כולם שאלו: איך זה שאיש כזה גדול לא היה יכול

> הפסקתי לקרוא ואמרתי ליענקל'ה: שמע את המישפט הזה, הוא כל־כך יפה!

לעזור לה? נניח שהיא היתה מופרעת. הוא לא יכול היה לעזור לה? במחזה הזה הוא ניסה להסביר שמאגי היתה מועדת לפורענות הזאת, מפני שהיתה חולה, מעורערת מיסודה, שזה בא לה מהאמא ומהסבתא. היה בה הרצון להרס עצמי. היא לא נתנה לאף אחד לעזור לה. היא הרסה אותו, ואת עצמה. הברירה היתה ששניהם יטבעו, או שהוא יישאר בחיים והיא לא.

שיחקתי את התפקיד הזה. מבין כל התפקידים ששיחקתי עד היום, זהו התפקיד שרדף אותי, מעבר לשעות ההצגה.

אני לא מהשחקניות שכאשר היא משחקת מלכה, היא לא יכולה להוריד את פח־האשפה. כשאני מלכת על הבמה, אני מורידה את זה בגמר ההצגה. אבל בתפקיד הזה זה היה אחרת. אני, גילה, כמו שאני בגוייה, נפגשתי בתפקיד הזה עם כל מיני דברים שהשפיעו עלי. זה לא לטובתי דווקא. עד היום יש לי קירבה איזושהי לתפקיד הזה. אני לא יכולה להסביר את זה.

אבל קרלה היא לא מארילין. ואני, כשחקנית, מעניין אותי לעשות דברים שעוד לא עשיתי. אני רוצה להתמודד דווקא עם דברים שכל העולם חושב שהם לא כל־כך מתאימים לי. אם זה יותר קשה, אני רוצה להתמודד עם זה.

■ ■ ■

הייתי מוכנה לשחק לסירוגין את שתי הדמויות, אילו ליאורה היתה מעוניינת בזה. יכולנו להתחלף בתפקידים. אולי זה פיתאום יתחשק לה. אני מוכנה לקפוץ להרפתקה הזו מחר.

● מתי בדיוק החלטת לבחור בתפקיד רונה?

בקריאה הראשונה.

● מתי בקריאה? באיזה קטע?

תן לי לחשוב. אני זוכרת שקראתי את המחזה בבית. הגעתי למקום שבו רונה אומרת: „כשהגענו לסאן־פראנציסקו, הרחובות היו כמו קרנבל. המון צעירים בי־תילבושות משוגעות, אוהבים זה את זה, מתים לחיות."

רונה: „כך ניראו הנביאים!"

המישפט הזה היה בו משהו. הפסקתי לקרוא ואמרתי ליענקל'ה*: „שמע את המישפט הזה, הוא כל־כך יפה! אוהבים זה את זה ומתים לחיות."

ככל שההפגנות במחזה מתקדמות, היתה לי ההרגשה שהייתי שם.

● ואת היית שם? איפה? מתי?

הייתי באמריקה בין 1963 ו־1965.

היינו מקורבים לקבוצה של אינטלקטואלים יהודיים, שעמדה בראש התנועה למען שיוויון זכויות הכושים, ביניהם פרופסור הארי מגידוב, הסופר יורי סול, ועוד.

אצל יורי סול בבית, בארוחת־ערב, פגשתי מין רונה כזאת, מפגינה מן הדרום, כושית, שהביאו אותה לניו־יורק כדי שתלמד לקרוא ולכתוב מהר. היא היתה מנהיגה, היא השתתפה בהפגנות. היא תיארה איך טיפלו בהם באלות־חשמל.

כשהיית בניו־יורק, והיית אדם ער, והיתה לך סקרנות פוליטית, יכולת להבחין מה קורה בעצם. זאת היתה התחלה של תנועה. מן התנועה למען זכויות הכושים צמחה, לאחר־מכן, התנועה נגד מילחמת וייאט־נאם. אמרתי לעצמי: זאת ההתחלה. וזאת באמת היתה ההתחלה.

הטלוויזיה האמריקאית התייצבה בגלוי לצד התנועה הזאת, וכל הדיווחים של הטלוויזיה על ההפגנות, על ה־sit-ins, הראו שבאמת קורה משהו.

● היית בהפגנות?

הייתי במיצעד הגדול של מארתין לותר קינג ל־וושינגטון, ב־28 באוגוסט 1963. זה היה המיצעד הגדול הראשון למען השיוויון. הכל ציפו שיקרה משהו.

ההכנה היתה שאם נתנהג כמו שצריך, ולא תהיה אלימות, והכל יעבור בסדר, יאמינו לנו שאנחנו יכולים לעשות את הכל בלי אלימות. היתה הסברה בכל מקום.

כשהגיע יום המיצעד נסענו לוושינגטון. אסור היה לנו, כסטודנטים זרים, להשתתף בהפגנות, אבל לא יכולנו להישאר בבית. נסענו לוושינגטון.

שם יש לנו חברים, רוחל'ה רובינסון.**

באנו יום לפני זה, התמקמנו אצל רוחל'ה, הלכנו

> בא מין ילד קטן עם שערות מדובללות, ילד טוב ירושלים. זה היה בוב דילן.

לגיבעת הקאפיטול כדי לראות את ההכנות להפגנה. הכינו אז את הבמות. יום לפני כן קיבלתי מיענקל'ה מצלמה, וצילמתי את הכל.

■ ■ ■

במיצעד היו רבע מיליון איש. זאת היתה אחת החוויות הכי מרגשות שלי. מעולם לא ראיתי קהל כזה גדול הולך יחד, שלוב־ידיים. הם שרו שירים נהדרים, והיו צעירים וזקנים, גברים ונשים, שחורים ולבנים. היו בחורות ששמו עליהן כל מיני סמרטוטים עם סיסמאות, כמו „זכויות־אזרח לכל".

כשמארתין לותר קינג דיבר, זה היה השיא. עמדתי על שפת הבמה, קרוב. היה ברור שזהו רגע שההיסטוריה תזכור לעולמים. היתה הרגשה שעומד איש שהוא יותר גדול מכולם. הוא לא היה רק מטיף. הוא היה גם שחקן, שלא ראיתי כמוהו מעולם. עוד ינתחו את הנאום הזה בבית־ספר לשחקנים. מה שהוא עשה עם הקול שלו, זה היה כמו שאני מתארת לעצמי את הנביאים בתנ"ך. אם עד אז לא ידעתי איך נראה ומדבר נביא, עכשיו ידעתי.

הטלוויזיה באמת נקטה עמדה לטובת ההפגנה. כל היום אחרי זה שידרה את הנאום של קינג, עם קלוז־אפ של הפנים. כל החיים עמדו באותו יום בסימן החלום שלו. החלום שעליו הוא דיבר בנאום.

● היית בהפגנות נוספות?

כן. לפני זה נרצח המנהיג הכושי מדגאר אוורס, יד ימינו של קינג, בפתח ביתו. זה היה הקורבן הראשון בשרשרת רציחות המנהיגים. אז אמרו לנו: בואו, יש הפגנת־מחאה בגריניץ' וילג' (רובע־האמנים של ניו־יורק). זה היה באולם תיאטרון, והיו שם ג'ון באז, אודטה, פיט סיגר.

ג'ון באז קראה לבמה את בוב דילאן, ובא איזה מין ילד קטן, עם שערות מדובללות כאלה, שלא ניראה

---

* יעקב אגמון, בעלה של גילה אלמגור, מפיק ההצגה.

** לשעבר מזכירת הקאמרי, שנישאה ליהודי־אמריקאי ו־המתגוררת בפרבר של וושינגטון.

כמו שום דבר, ילד טוב ירושלים. הוא בא עם גיטארה, עשה תנועת־יד רפה, ישב על שפת הבמה, ואמר: או־קיי, זהו השיר שכתבתי היום.

הוא שר את השיר שכתב על רצח אוורס. זה היה Blowing in the Wind, „נישא ברוח", וכל הקהל החזיק ידיים, ושר את הפיזמון. זה היה גם תיאטרלי מאד.

אומרים שהאמריקאים הם נאיביים. יש בהם משהו ילדותי. אבל יש בזה גם המון יופי.

ה־sit-ins*, למשל, בתערוכה הבינלאומית בניו־יורק, היו מזעזעים. השוטרים זרקו את הבחורות בגסות. הן לא הגיבו. הטלוויזיה התקרבה לפנים. ראו את הפנים של הילדים כשהיכו אותם, והם לא הגיבו. היה לך חשק לקום ולצעוק חמס, לעזור לאנשים האלה.

זה היה בתחילת שנות ה־60. אחר־כך התחילו הפעולות באוניברסיטאות.

עזבתי את אמריקה ב־1965. בין 65 ו־67 כבר שמענו על הסמים, ועל ההפגנות של הסטודנטים, התחילו להגיע ארצה בגדי ההיפי׳ס, אופנת השערות הארוכות, הסמים, וכל מיני דברים. האופנה שלנו אימצה אותם קצת, באיחור, עד שפרצה פה המילחמה.

● **חזרת אחר־כך לאמריקה?**

אחרי מילחמת ששת הימים נסעתי שוב לאמריקה, בסיור מחוף אל חוף מטעם הבונדס. באתי מישראל אחרי

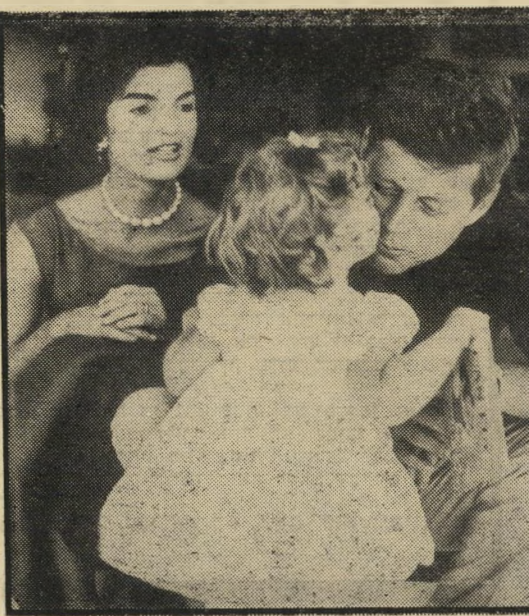

מישפחת קנדי: „מתים לחיות!"

המילחמה, ידעתי שהנוער שלנו אין לו שטויות כאלה בראש, הוא גמר זה־עתה מילחמה לחיים ולמוות, ובאמריקה כבר השתוללו הסמים. אצלנו היתה מילחמת־ההתשה, כל יום נהרג מישהו, למען הדבר הכי גדול שיכול להיות, למען מולדתו.

■ ■ ■

באתי לאמריקה והסתכלתי עליהם מגבוה, על הילדים האלה שהלכו בבגדים המצחיקים, ואני מודה שזילזלתי בהם ממש.

אמרתי שאני רוצה להיפגש גם עם סטודנטים, עם צעירים, ואיפשרו לי את זה.

בשבוע שהגענו לאמריקה, יצא **השבועון** טיים עם

* הפגנות־שבת, בדרך־כלל במוסדות שקיפחו את הכושים.

ספרגר, הברמן, קארלה ורונה: „אנחנו מדברים את השתיקות..."

שער „סמים בארצות־הברית", באותיות שמנות, בצבעים ירוק אדום צהוב. החזקתי את הטיים ביד, ובמעלית המלון שאל אותי האמריקאי: „מה את אומרת? נורא, לא?" ואני, באנגלית הישראלית שלי, במיבטא הזר שלי, אמרתי לו: „שמע, אני באה ממקום שאין לנו זמן לשטויות כאלה. לנו אין בעיות כאלה, לנו יש תעלה."

הוא הסתכל עלי ואמר: „את רק חכי. ניתן לכם 30 שנות שלום, ואז זה יהיה גם אצלכם."

אמרתי: „קודם כל, תן לנו 30 שנות שקט."

● **איך התרשמת מהתפתחות תנועת־המחאה?**

במהלך הסיור שלי הגעתי לסאן־פראנציסקו. היא היתה מכה של הנוער והסמים באמריקה.

לקחו אותי לטייל במרכזים האלה. ואני באמת הסתכלתי על האנשים האלה בזילזול מוחלט. הם ניראו לי באמ׳ס, מסוממים, בטלנים שלא עובדים. מהבוקר עד הלילה היו מסתובבים ברחובות, מגודלי שיער, בבגדים מוזרים, כל אחד כמו ישו, כמו דמות שיצאה ממחזה מוזר.

המארחים שלי היו מאוד נחמדים, ושאלו אותי אם יש משהו מייוחד שאני רוצה לראות. אמרתי שאני רוצה לראות קומונה של היפי׳ס.

הם לקחו אותי. זה היה במרחק של 20 או 40 דקות מסאן־פרנציסקו. שם בלעתי את הכובע שלי, כמו שאומרים. לקחתי את כל הדיעות המוקדמות שלי, והתביישתי שמצאתי את עצמי עם דיעות כאלה.

הגענו לקומונה הזאת וראיתי. זה היה מיפגש עם צורת־חיים שהזכירה לי כל מה שניסו במשך שנים להסביר לי: מה זה קיבוץ, ולעבוד את האדמה, ומה זאת חלוציות. הבנתי מה היה ברל כצנלסון וא.ד. גורדון. הם ניראו כך. עם חולצות רקומות.

היו שם 400 נפש, כולל ילדים. הם עבדו את האדמה בילבד.

ארבעה ימים הייתי שם. שאלו אותי מניין אני באה. הם התעניינו. אמרתי שאני מישראל. בפעם הראשונה לא דיברו על הניצחון הישראלי כעל דבר מופשט, אלא על דבר שהיה כרוך בצער ובסבל ובקורבנות. שאלו על ההרוגים והפצועים.

עכשיו, כשאני מנסה לחשוב על זה, זה נראה לי כמו אוטופיה. היתה שקיעת שמש, והיו עצים ובתים נמוכים, וראינו את הים, והיתה מדורה כזאת לפנות־ערב, וניגנו על גיטרה ושרו. גם הילדים שרו.

זה היה כמו תפילה, כמו טכס של סיום היום, כולם חזרו מעבודת האדמה, ועישנו את החשיש או המאריחואנה, והיו רגועים, בלי הדקאדנטיות שהולכת עם עישון סמים, כמו שראיתי במקומות אחרים.

בחורה התחילה לשאול אותי, להתעניין בגורל האלמנות. זה היה אחרי שעשיתי את הסרט מצור, ודווקא היו לי תשובות על זה. הם שאלו, למשל, אם יש לאלמנות

כאשר אני מלכה על הבמה, אני יכולה להוריד את פח־האשפה בבית!

סיכוי להתחתן, איך המצב בקיבוץ, מדוע אלמנות לא הולכות לקומונות כאלה. ארבעה ימים חייתי עם אנשים שסתם, בלי סיבה, זילזלתי בהם קודם והתנשאתי מעליהם. כך שאי־אפשר להכליל, כמו אלה שמדברים על „היפי מלוכלך".

● **וזה עזר לך לעצב את רונה?**

רונה שייכת לגרעין־האמת של התנועה הזאת. הם התחילו עם זה, כי הם רצו עולם אחר, הם רצו אמריקה אחרת, הם רצו מנהיגות אחרת. הם רצו סמים, כי זה פתח להם את הראש והם ראו דברים יפים. הם עשו אהבה עם כולם, כי הם באמת אהבו את כולם.

(המשך בעמוד 36)

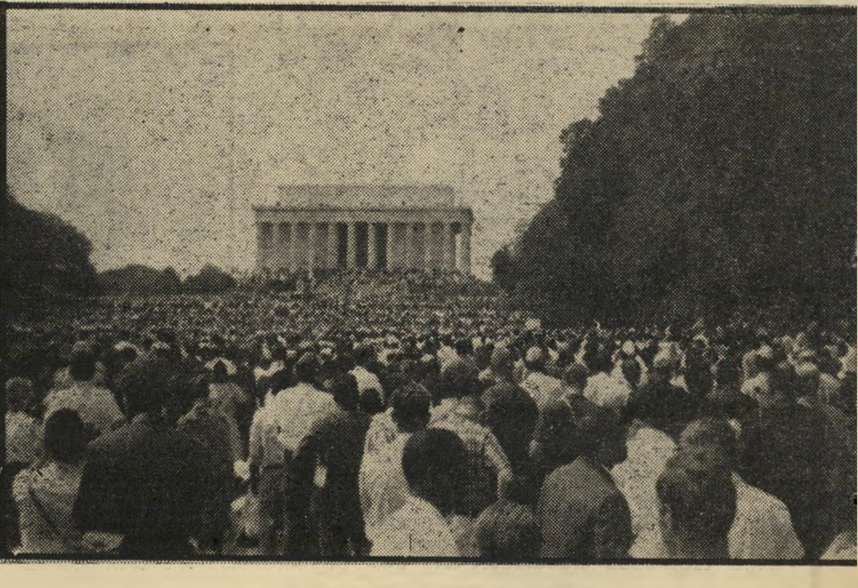

המיצעד לוושינגטון, כפי שצולם על־ידי גילה (בתמונה משמאל): „אחת החוויות הכי מרגשות שלי!"

(המשך מעמוד 35)

אבל לאט־לאט זה הפך אופנה, ונכנסו הגורמים ה־מרעילים. הסמים הפכו לביזנס גדול.

הדראמה של רונה היא שהיא נאחזת בציפורניים בקבוצה קטנה של אנשים. הם עזבו את המקום וחיפשו מקום אחר, ולא מצאו קרקע, לא מצאו מקום. ולאט־לאט, על מיזבח האידיאלים שהם הציבו לעצמם, הם הפכו קורבנות.

■ ■ ■

היום רואים אותם במקומות שמהם הם באו. הם יושבים במישרדים עם עניבות, בביזנס של האבא.

● **מהי הדראמה של רונה היום?**

היא חיה ב־1975 עם בעל שהוא בעצם בא ממישפחה זעיר־בורגנית, מישפחה טובה. זו היא שהביאה אותו לסמים. היא היתה המנהיגה. הוא היום על תקן של כרוב, הוא סמרטוט, הוא לא מתפקד, הוא מכור. הוא עבר לסמים קשים.

● **אבל היא לא. למה?**

היא באה מסלאמס, מאיזה חור, היא למדה בבית־ספר מסוג זרע הפורענות. היא התחילה בהפגנות למען זכויות־האזרח בסביבה שהיא גרה בה. אולי הרקע הזה שלה החזיק אותה.

שאלתי את עצמי, כשקראתי את המחזה: למה היא לא מאשפזת אותו? למה היא לא מכניסה אותו לגמילה? הרי זה הבעל שלה! אפשר להציל אותו!

אבל רונה חיה עם מיטען של ריגשי־אשמה. היא הביאה אותו לסמים, והיא עוד מקווה — — —.

אילו היו שואלים אותי מה קורה שם בבית, מה זה הבית של רונה? ילדים אין. גרים בחור מעופש, על

> **היה לך חשק לקום ולזעוק חמס, לעזור לאנשים האלה!**

סיצבה, מרמים את לישכת־הסעד. הם עובדים. גם הוא, כשהוא לא מזריק לעצמו, כשהוא יכול לתפקד. משתדלים לחסוך כסף. הם עוד מקווים לעשות איזו קומונה, עם הקבוצה ולהסתובב בעולם. זהו חלום שברור שלא יתגשם, כי היא מבזבזת את הכסף על אלכוהול. והיא עוד איכשהו מחזיקה, היא גוררת אותו אחריה.

● **את כל זה את מדמיינת לעצמך?**

לצורך ההצגה, אני צריכה לדעת איזה בית יש לי, איזה חיים יש לי, מה קורה לפני ואחרי הבמה, כדי להיות דמות אמינה. איך אני מסורקת, איך אני לבושה. אז הרובי הזה, בעלי, שבניתי לי, אני יודעת שהוא יושב מכורבל בבית. השערות שלו קשורות בגומיה. אני יודעת שהוא יכול להיגמר בכל רגע, להזריק לעצמו יותר מדי, כי הוא בקושי מתפקד.

זוהי הדראמה של רונה, הטרגדיה שלה. כל הסיפור של רונה הוא עצוב. אבל עובדה היא שרונה נשרפה על מיזבח של אידיאלים! היא לא רצתה קאריירה כמו קרלה. היא לא כמו ואנדה, שנתפסה באגדה הסאכארינית של קאמלוט*, שחיתה את החיים של הקנדים, שהם חיים לא שלה.

רונה רצתה חיים. חיים כאלה של שקט ויופי. היא לא רצתה כסף ולוכסוס, ולא פירסום. לא מגיע לה שככה יקרה לה. וזה עושה אותה, לדעתי — — —

מה גם ש־15 השנים היפות ביותר שלה הלכו. היא ובעלה והדור הזה נשרפו בזה.

■ ■ ■

ראיתי את זה בזמן הקריאה. היו לי האסוציאציות האישיות, והקירבה שלי אל התנועה המסויימת, אל התקופה, כשהייתי סטודנטית, תקופה שלא דומה לשום ביקור שלי אחרי זה. כל נסיעה שלי אחרי זה לא היתה דומה ולא תהיה דומה לשנתיים שחייתי באווירה המיוחדת של הסטודנטים באמריקה.

● **משום כך בחרת בתפקיד החבורת הלא־זוהרת?**

אתה אומר „לא זוהרת". אני מזמן עברתי מן הזוהר לאופי. אני נוברת בתפקידים שמציבים אתגרים שחקניים יותר. רונה הוא תפקיד כזה.

■ ■ ■

אני עולה על הבמה בלי טיפת איפור, בפנים עירומים. עם שיער רטוב ולא מחמיא. כמו חתול רטוב. הישיבה בבאר והשתייה במשך שעתיים — — —

● **מה את שותה?**

אני שותה כאילו סקרו־דרייבר, וודקה עם מיץ־לימון. למעשה זה מים עם מיץ לימון וקרח.

בחיים אני לא שותה. אבל בהצגה אני אשה ששותה הרבה, וזה עושה לי משהו.

בתקופת החזרות שתיתי פעם־פעמיים. לא ידעתי מה הטעם של צורת־בידור זו. כשיענקל'ה לא היה בבית, לילה אחד, פשוט התחלתי לשתות. רציתי לראות מה האלכוהול עושה לי פיסית.

● **הסתכלת בראי?**

לא.

לקחתי וודקה. לא הרגשתי שום דבר. לקחתי ויסקי, זה לא עשה לי שום דבר, רק היה לזה טעם גועלי. כל כוסית שגמרתי, לקחתי משהו אחר.

הרגשתי רע! ראשי כבד עלי, כמו שנאמר. פיתאום תפסתי שאני יכולה עכשיו להשתמש בכובד של הראש, ובטעם הרע של המשקאות. הרגשתי כאילו ידי מטיילות בתוך נחירי. את התחושה הפיסית הזאת לקחתי, ובחזרה למחרת היום התחלתי לעבוד על השפעת האלכוהול.

● **מכיוון שחמישה האנשים במחזה מדב־רים לסירוגין, במונולוגים, את מדברת רק כחמישית מן הזמן, ויושבת לבדך בשאר ארבע החמישיות. נדמה לי שבכמה קטעים מן הישי־בה הדוממת הזאת, את משחקת עוד יותר חזק מאשר בשעת המונולוגים שלך.**

כששחקן שותק, אבל שותק מלא, אתה, כצופה, מרגיש שעובר עליו משהו, שיש איזה חיים, לפי התנוחה, הבעת־הפנים, הבעת־הידיים, קצב־הנשימה, כל הדברים שאתה רואה כצופה. הדימיון שלך עובד לטובתי. זאת אומרת, אתה עוזר לי בזה שאתה מחליט שאתה יודע מה עובר עלי. בעובדה שאתה אומר שזה יותר חזק. ברגע שאני מדברת, זה מוגבל למה שניתן לי לומר.

כמובן שככל שהשחקן הוא טוב יותר — — — גם המישפטים שאני אומרת, זה לא נגמר בזה שאני אומרת אותם. למשל: „רובין נטפל כל יום לדבר אחר. הארי קרישנה, או מינזר קאתולי, או שהוא החליט שוונסה רדגרייב גרה ברחוב שלנו מחופשת לפורטו־ריקאית ו־מקליטה את השיחות שלנו..." אם אני מכניסה חיים מלאים לרגעים האלה שאני כל הבמה, אתה מבין ממני איך רובי נראה, כמה זה לא מצחיק שהוא אומר את זה, כמה שזה כואב לי, כמה שזה בסך־הכל אומלל.

אבל זה מוגבל למה שהסופר נתן לי לומר. ושתיקות על הבמה — — — אני כשחקנית מאוד אוהבת אותן, כי אז שום טכסט לא יכול להגביל אותי — — — ואני כצופה, כשאני בקהל, מאוד אוהבת שחקנים ששותקים על הבמה.

ומה שאתה אומר, שזה כאילו לא־מחמאה („היא טובה כשהיא שותקת, ופחות טובה כשהיא מדברת.") — בשבילי זו מחמאה גדולה.

● **התכוונתי לכך.**

במחזה הזה, אנחנו מדברים את השתיקות, ושותקים את הדיבורים.

● **מה פירוש?**

בחיים, כשתת־ההכרה פועלת, אנחנו שותקים. שותקים את תת־ההכרה. אומרים דברים אחרים. פה אנחנו זועקים את תת־ההכרה.

בחיים, אני, רונה, נכנסת לבאר, אומרת הלו ז'אק, תן לי סקרו־דרייבר, קח את הכסף, תן לי עודף. יש לך אסימון לטלפון?" לוקחת את הכוס לשולחן. יושבת לבד ושותקת. ככה זה צריך להיות בחיים. במחזה הזה, זה להיפך.

אני נכנסת, ניגשת לבאר באלם, מזמינה לי את המשקה בלי לדבר, מקבלת את המשקה ומשלמת בלי דיבור. כל הדיבורים הנורמליים, שהיו צריכים להיות, אני שותקת. אחר־כך אני מבטאת בדיבור את המחשבות, שאני חושבת בעצם בשתיקה.

זאת אומרת, איפה שמדברים בחיים, אנחנו שותקים במחזה; ואיפה ששותקים בחיים, אנחנו מדברים וזועקים במחזה.

כל המחזה מתרחש במוחותיהם של חמשת האנשים. זה כמו תצלום בנגטיב — מה שלבן שחור, ומה ששחור לבן. זה הפוך.

● **איך את יודעת מה להגיד, כשאת שותקת?**

בדרך כלל, כשאני מקבלת טכסט וקוראת אותו בפעם הראשונה, או במהלך העבודה, אחרי שאני עושה היכרות עם הטכסט שהסופר נתן לי, אני יוצרת לעצמי מה שנקרא סוב־טכסט, תת־תמליל.

■ ■ ■

במחזה הזה, הסוב־טכסט והטכסט עצמו הופכים חשובים באותה מידה, ובעלי איכות וחשיבות דומים. מכיוון שהשתיקות הן כל־כך ארוכות ובעלות־מישקל, כשאני שותקת — עד שאני מגיעה למה שאני אומרת — אני בעצם כבר אמרתי הרבה־הרבה שלא נאמר בקול.

ג'ון קנדי ביום הירצחו

„המחזה החזיר אותי לתיאטרון..."

זה לא מתחיל בזה שאני אומרת „ביום זה־וזה היה המיצעד הזה והזה." זה מתחיל בזה שאני נכנסת לבאר, ואני שואלת את עצמי מה קרה לי, הרי זה התחיל כל כך יפה, וכו'. השתיקות הן רועמות. הן אומרות משהו.

● **וזה מיוחד למחזה זה?**

כל זה הוא, בעצם, אלף־בית במישחק, וזה מביא אותי לעניין שביגללו רציתי כל־כך להיות חלק מהמחזה הזה. הרי זאת היתה חופשת־הקיץ שלי מהתיאטרון הקאמרי. אבל היתה לי איזו הרגשה, במיפגש הראשוני עם החומר, עם המחזה הזה של רוברט פאטריק, שזה מחזה שנותן לי אפשרות לחזור להשתמש באופן ראשוני בכלי שלי — בשחקן.

לעיתים כל־כך רחוקות קורה שאפשר לעשות דבר בלי טכניקות ובלי התייפייפויות, ובלי טריקים של במה או בימוי, או תילבושת או איפור או איפיון — — — אלא רק אני, מה שיש לי להביא, עם כך וכך רגישויות, ואינטליגנציה ואסוציאציה וזיכרונות, רק מה שיש לי להביא. ובאמת, רק לעיתים רחוקות יש תפקידים כאלה. ועם הבמאי הנכון, שזה במיקרה כזה עודד קוטלר.

כבר מזמן לא עבדתי עם במאי שמה שחשוב לו זה קודם־כל השחקן. ומכיוון שהמיקצוע שלי הוא שחקנית, זה היה בשבילי דבר בעל חשיבות ראשונה. במשך החודש שעבדנו, שבועיים עבדנו עבודה אינדיוידואלית, זאת אומרת שלי — — — לכל אחד היה לו במאי לבד. ושעות־עבודה היו לו לבד. זה טריפ לא־נורמלי, טריפ מיקצועי לא־נורמלי.

וכשכל זה קורה על במה קטנה, באולם קטן ואינטימי מאד, במועדון התיאטרון, אתה לא מבזבז שמץ של אנרגיה על איך להגיע. התחושה היא שאתה יושב במקום, בבאר, שהוא חלק מן המועדון הזה, וקיים שעתיים בדמות אחרת.

● **איך מגיב הקהל? האם הוא מבין מה**

> **לקחתי וודקה, לקחתי ויסקי. הרגשתי כאילו ידי מטיילות בתוך נחירי**

רוצים ממנו? האם זה מדבר אליו?

כן, מכיוון שזה תיאטרון טוב, והיה ברור מראש שזה תיאטרון טוב, מפני שזה תיאטרון לא־שיגרתי מבחינת המחזה.

■ ■ ■

הדמויות האלה הן חתך של חברה במשך עשור שנים: האדם הקטן, והאמן המתוסכל, ומישהו המסמל את הצעירים, ומישהו המסמל את הצבא, ומישהו המסמל את הזוהר והפירסום, חתך כזה — — —

אז מרגישים שיש הבדל בין קהל לקהל. יש שאתה מרגיש שיש קהל שהמחזה מדבר אליו, שהדברים הספצי־פיים של התקופה מדברים אליו. ומסתבר שאותו דבר קורה גם באנגליה.

השחקן שומע את הקהל, כל הזמן.

● **ואת מרוצה?**

אני שונאת את המילה „מרוצה."

אני מסתובבת בהרגשה שאני שותפה למשהו שהאיכות שלו היא מייוחדת מבחינה של תיאטרון, מבחינת העשייה, ושגם מדברים על הדור שלי, שאני חלק מזה, למרות שאני בארץ וזה קרה באמריקה.

לעיתים רחוקות אתה מוצא את עצמך עובד בשילוב של כל הדברים ביחד, שעושה את הדבר ל — — —

זאת אומרת, שאם מחר יבוא אלי מישהו ויציע לי משהו בתנאי שאעזוב את התפקיד הזה, אני יודעת שלא אסכים. וזה לא רק בגלל התפקיד, אלא ביגלל המיפגש עם האנשים האלה, בלי המכונה הגדולה של הפרודוקציה והסובסידיה, כל מה שמתלווה ל„הפקת הצגה".

פיתאום זה מחזיר אותי — — —

בשנים האחרונות, מאז שגיליתי את הקולנוע, התיאטרון הפך אצלי לדבר — — — אמנם חשוב, אבל אה — הקולנוע מילא אותי. והמחזה הזה החזיר אותי, באמת. זה החזיר אותי לאהבה הראשונה שלי. אני באמת אוהבת את זה.

* אגדת קאמלוט, המתארת את החיים בחצר המלך ארתור באנגליה הקדומה, הוצגה בתקופת קנדי בצורת מחזמר, והפכה סמל התקופה.

קולנוע

שחקנים

הבעל הניצחי

בעולם הקולנוע אפשר לעשות קאריירה בשתי דרכים. האחת היא נוכח המצלמות, תוך עבודה מאומצת וקדחתנית, והאחרת היא בטורי הרכילות, תוך כדי נישואים מוצלחים ומפורסמים. הייתרון שבשיטה השנייה הוא שכאשר חולף גיל הנישואין, אפשר עדיין להתפרנס לא רע מן הזיכ־רונות, שאותם ניתן לפרסם בכתב, בעל־פה, בכל אמצעי־תיקשורת שהוא.

אחד שגילה זאת לאחרונה הוא אדי פישר. אליל־נוער לתקופה קצרה (לפני כ־20 שנה), שסיפק לעולם כמה להיטים מתקתקים. הוא התפרסם הרבה יותר, ב־רחבי העולם, כבעלן של כמה שחקניות־קולנוע ידועות ביותר כמו אליזבת טיי־לור, דבי ריינולדס וקוני סטיבנס.

שעה שהראשונה ממשיכה להעסיק את הרכילאים, באשר הם, בזכות עצמה, הש־נייה זכתה בקאריירה מחודשת על בימות ברודוויי במחזמר מצליח (איירן) והשלי־שית, קוני סטיבנס, פוסחת על הסעיפים שבין מישחק לשירה על המסך הקטן, נראה היה שפישר עצמו נזנח לאנחות. עד אשר, לפני זמן קצר, הוזמן לארח יחד עם המנחה מייק דאגלס בתוכנית־טלוויזיה פופולרית באמריקה, ותוך כדי תינוי צרות העבר, הפך שוב מוקד הזרקורים.

סמים והימורים. כך למשל, סיפר אדי בתוכנית כיצד התמכר לסמים עוד לפני 20 שנה, כשאיבד לפתע את קולו באמצע סידרת־הופעות, והסם הוזרק לו על־ידי רופא בלתי־זהיר. מאז נזקק למיס־פר זריקות ביום והיה תלוי בו לחלוטין, עד אשר הוזהר שאם יתמיד בהתמכרות, לא יחיה יותר משישה חודשים.

שיגעון אחר משלו, אשר התפתח למי־מדים מונומנטאליים בתוככי כנופיית סי־נטרה, שבה היה חבר־כבוד, היה שיגעון ההימור. והוא סיפר ש„הצליח" להפסיד בלילה אחד יותר מ־125 אלף דולר.

כאשר נשאל מדוע התחרט, ולא עמד בהחלטתו לפרוש מעולם הבידור, הסביר פישר: „אדם חייב לעבוד, והעבודה הי־חידה שאני מסוגל לעשות היא לשיר." חוץ מזה, אם כי אינו רוצה לעשות רושם שחצני, הוא סבור שהיום, בגיל 47, הוא נשמע טוב יותר מאשר אי־פעם.

אשר לנשותיו, והשאלות בנושא זה היו בלתי־נמנעות: הוא משבח את שלוש־תן. דבי ריינולדס היא „בת־השכן החמודה ביותר שהכרתי" (בתם המשותפת מופיע עתה על בדי תל־אביב, בשמפו בדמות נערונת משוחררת שדבריה היו מעלים סומק בפני כל בת־שכן); אליזבת טיילור כבשה את לבו הרבה יותר מאוחר מכפי שסברו אנשים; ואילו קוני סטיבנס „הב־חורה הכי נחמדה שהכרתי... הבאנו ל־עולם שני ילדים אבל לא הצלחנו להגיע אפילו לשני ימים מאושרים יחד."

אין דבר, אולי האשה הבאה תביא עימה את הישועה.

תדריך

תל־אביב

★★★★ **הסנדק חלק ב'** (פאר ו־אלנבי, ארצות־הברית, מוצג גם בחיפה ובירושלים): כיצד הופך הדון החדש ל־מיפלצת חסרת־אנושיות, על רקע החזרים מקסימים לעבר, כשעקרה המישפחה מ־איטליה ל„איטליה הקטנה" הלא הוא הרובע האיטלקי בניו־יורק. בימוי מעולה, תסריט מיקצועי וכמה שחקנים שאי־אפשר לשכוח.

ירושלים

★★ **אלף לילה ולילה** (הבירה, אי־טליה) פייר פאולו פאזוליני, שונא הנשים ואוהד השמאל, מגיש גירסה גסה למדי ו־לעתים דוחה לפי קנה־המידה ההיגייני ה־מקובל, של סיפורי אלף לילה ולילה. למי שאינו איסטניס, זהו תרגום ויזואלי מעולה של אווירת הסיפורים האירוטיים ביותר ב־עולם הערבי.

חיפה

★★★★ **כותרת ראשית** (רון, אר־צות־הברית): הומור מר וסרקסטי בנוסח בילי ויילדר מופנה לעבר העיתונות ועושי־הכותרות. ג'ק למון וולתר מתאו משתדכים בהצלחה.

הבובה האירוטית

בגודל טיבעי (תכלת, תל־אביב, צרפת) — כשחיה לואיס ברלנגה נתון תחת מגף הצנזורה הספר־דית, ונאלץ להתחכם ולרמוז בלבד בסרטיו, נחשב כבמאי סרקסטי וצורב. עתה, משנמלט לזמן־מה מן המגף לצרפת, נראה שאיבד במיקצת את עשתונותיו והוא זקוק לתקופת צינון, עד שישוב לאיתנו.

כי בסרט זה מנסה ברלנגה יחד עם התסריטאי שלו, רפאל אזקונה (גם הוא ספרדי, הסובל מאותו מצב נפשי עצמו), לומר ולהראות כל מה שלא הותר לו עד היום. עלילתם מספרת על רופא־שיניים המזמין לעצמו בובה יפאנית, העתק מדוייק של יפהפייה בשר־ודם ומעדיף אותה, בסופו של דבר, על אשתו החיה, משום שהבובה אינה מת־לוננת, אינה מתווכחת, ונכנעת בכל.

מישל פיקולי, המתמחה לאחרונה בגילום בורגנות סו־טה, מתאר להפליא את הידרדרותו של רופא השיניים. הבובה שלצידו היא חפץ אירוטי בנוי להפליא, אבל הסרט כולו נראה כאוסף של שיגעונות פרטיים של יוצריו, שיג־עונות שאינם מתארגנים בהכרח לרעיונות מגובשים, אם כי

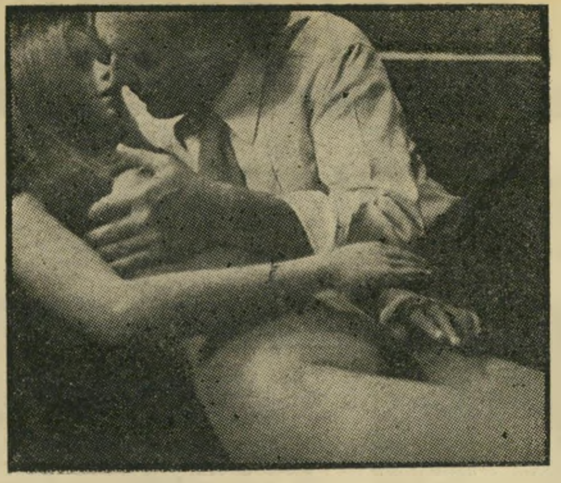

מישל פיקולי ובובתו — טובה מאשה חיה

יש בהם חומר להירהורים ומחשבות, למי שמסוגל לעמוד בפני האנטיפאטיה הראשונית שהם מעוררים.

כמה טוב לסבול

רעידת-אדמה (חן, תל־אביב, ארצות־הברית) — זוהי התגש־מות חלומותיו של כל מאזוכיסט: שעתיים על טהרת הסבל, לא רק של חדמויות על הבד, אלא גם של היושבים באולם.

כי העינוי העיקרי הוא פעלול חדש בשם סנסוראונד, מערכת־ענק של רמקולים, השולחים אל האולם גלי־קול בתדירות נמוכה ובעוצמה גבוהה, במטרה ליצור את הרושם שהאדמה אומנם נפערת תחת רגלי הצופים.

הרושם אינו משכנע ביותר, אבל המהומה והרעש יוצ־רים תחושת אי־נוחות ברורה.

מי שאינו מסתפק בסבל זה, יכול לשאת עיניו ולהת־בונן במסך, שם מתיימרים להציג לפניו רעש־אדמה המחסל את העיר לוס־אנג'לס כולה.

עוד אסון קולנועי עם תסריט שיגרתי, שיטחי ושדוף (אחד משני מחבריו הוא מאריו פוצו, אבי הסנדק), הנע בכבדות בין כתריסר דמויות האמורות לחוות חתך של אוכלוסיית הכרך. ביניהן: צ'רלטון הסטון, מהנדס מהולל, המהלך בין ההריסות כאנדרטה סהרורית; אווה גארדנר, העושה עוול לעבר המפואר שלה, בסירובה לפרוש מן הבד; ז'נבייב ביז'ולד מחפשת כל העת את הדרך מן האול־פן החוצה, לסרט מוצלח יותר.

את התפקידים הראשיים בסרט ממלאים חדיקט והקר־טון, שאפילו עין בלתי־בוחנת יכולה להבחין בקיומם

הסטון ומזכירה — הסכנה היא לאוזנים

במקום הבטון והלבנים. אין זה פשע להשתמש בתיפאורות במקום במוצר האמיתי, וכאן מובן שלא היתה אפילו ברי־רה. הפשע הוא לעשות זאת בצורה שקופה כל־כך. אבל מה אפשר לדרוש מסרט, המתיימר לשרוף עיר שלמה במחצית התקציב שנדרש כדי להעלות באש מיגדל לו־הט אחד!

יומנו של ספר־נשים

שמפו (סטודיו, תל־אביב, אר־צות־הברית) — הדרך היחידה להתייחס ברצינות למהתלה זו היא להאמין, כפי שמנסה הסרט להדגיש, כי מדובר אומנם באנדרטה לנורמות־המוסר של שנות השישים המאוחרות באמריקה — עידן שהניב, כנשיא, את ריצ'ארד ניכסון.

אם כך הדבר, נראה שהאל (הארולד ומוד) אשבי, הבמאי, ורוברט (צ'יינה־טאון) טאון, התסריטאי, בזים לתקופה זו מעומק הלב. גיבורם בסרט זה, שצריך כנראה להיות גם ייצוגי במידה כלשהי, הוא ספר־נשים (וארן ביטי) הרוקד בעת־בעונה־אחת על שלוש חתונות, ואינו בוחל גם במציאות מן הצד. כל זאת, שעה שהוא מתאמץ למ־צוא את הממון הדרוש לפתיחת סלון־תיסרוקות משלו.

מין וכסף הם שני הנושאים היחידים המעניינים אותו — ואת הסרט. זהו ברנש שכל־כולו מתרכז באבר הפעיל תמיד, ואילו הנשים הרבות בחייו אמורות להוות מעין חתך של האשה האמריקאית בכלל: האחת (גולדי האון) בלונדית ילדותית הזקוקה לסרט שלם כדי להתפכח; השנייה (לי גרנט), נשואה מתוסכלת הבוגדת בבעל בוגדן עם פר־הרבעה מיקצועי; השלישית (ג'ולי כריסטי), פר־פרית שבוחרת בביטחון כלכלי וריגשי, גם אם הוא מתגלם בגבר העומד על סף הזיקנה. דרך אגב מציג הסרט נערה נוספת, בת הדור החדש (קארי פישר, בתה של דבי ריי־נולדס), השונאת את הוריה ומשתגלת כדי להוכיח זאת; אורגיות כמעט נועזות, מסיבות־התרמה פוליטיות כימעט־נלעגות, וכן הלאה.

ביטי, כריסטי ו־וורדן — כמעט מיני

את הריפרוף החדשני בהגשה צריכה, כנראה, לאזן הכאריזמה של השחקנים, שנדרשים להציג את ריקנות דמויותיהם כבעלת משמעות, אבל אינם מצליחים במשי־מה. יוצא דופן אחד הוא ג'ק וורדן, איש־עסקים קשוח כלפי חוץ, אכול ספיקות של גיל הביניים מבפנים, והמום מהתמוטטות עולם וערכים שניראו בעיניו מקודשים. מה באמת קרה בשנות השישים — לא הוא ולא הקהל יבינו בסרט זה.

רחל מרחלת על כל העולם

בת־השגריר מתחתנת

אני לא יודעת איך זה מסתדר מבחינה ביולוגית, אבל עובדה היא: בנותיהם של העובדים בשירות הדיפלומאטי הן בחורות מוצלחות.

בשבוע שעבר הזכרתי בהקשר זה את **דייאנה לודוויג**, בתו של שגריר בריטניה בישראל, הנפרדת מאתנו בימים אלה, ואמרתי גם שאי־אפשר להתעלם מ**ננסי**, בתו של השגריר האמריקאי החדש **מלקולם טון**, שלא לדבר על בתה בת ה־שש־עשרה של שגרירת קוסטה־ריקא בישראל, **רוזמרי קמפינסקי**.

אבל מה יש לדבר, גם למישרד־החוץ שלנו אין במה להתבייש. קחו, למשל את הזמרת **רותי נבון**, שאביה היה שגריר ישראל בצ׳אד. ולמה שלא תקחו את **מיקי תקוע**, בתו של השגריר **יוסף תקוע**, מי שהיה ראש־מישלחת ישראל באו״ם?

מיקי לא סתם בחורה יפה. היא גם בחורה משכילה, וגם אמביציוזית. קודם כל, בזמן שירותו של אביה בניו־יורק למדה בשיעורי־מישחק בסטודיו דרמתי ידוע. אחר־כך, כשחזרה ארצה, המשיכה את לימודיה באוניברסיטת תל־אביב, ואפילו ניסתה לקבל תפקיד בסרט־הטלוויזיה דודי ורעי, שביים **עמוק פרי**.

מיקי עברה מיבחן ועמדה לקבל תפקיד מישני, אבל חשוב, של חיילת, אולם לבסוף הוחלט להוציא את התפקיד מן הסרט, וכך נשארה גם מיקי בחוץ. כפשרה זמנית החלה מיקי עובדת במירכזת־הטלפונים הבינלאומית, ובד־בבד המשיכה ב־לימודי־הפסיכולוגיה שלה.

בימים אלה אנו מתבשרים כי מיקי עומדת להינשא לאיש ששמו **יצחק ליכטנפלד**, שאותו הכירה במסגרת לימודיה באוניברסיטה. היא עדיין לא התייאשה, ועדיין מחפשת תפקידים בקולנוע, וגם בתיאטרון. למישהו יש מה להציע?

מיקי תקוע
יש הצעות?

כיפה אדומה — המשך

אתם זוכרים שלפני מספר שבועות סופר לכם מעל דפי מדור זה על **כיפה אדומה** וה**מיידעלע** הצמודה שלו?

זוכרים שכיפה אדומה העסיק מסוק מיוחד, כדי להראות למיידעלע שלו תרגיל צבאי מסובך וכו׳?

זוכרים שבסוף אותה כתבונת סופר לכם כי **לאה רבין**, באופן אישי, מתעניינת במיידעלע של כיפה אדומה, ואיש אינו מטיל ספק שקיומה יובא גם לידיעתו של ראש־הממשלה **יצחק רבין**?

ובכן, אינני יודעת אם ידה של לאה רבין במעל, ואם ראש־הממשלה בכבודו ובעצמו התערב בעניין. מה שאני יכולה לספר לכם, ותאמינו לי שהמידע הנ״ל הוא מהימן ביותר: בימים אלה ארזה מיידעלע את המיזוודות, ונסעה לה הרחק־הרחק מ־כיפה אדומה, אי־שם אל מעבר לים. ו־הפעם היא עשתה זאת בעזרתו של בואינג 707 בטוח, ולא בעזרת מסוק.

החיים המשוגעים של ברכה שוורץ

היא באמת לוקחת מלא החופן מן החיים, **ברכה שוורץ**. איפה שיש לנגוס שם היא נוגסת. וככל הנראה לעין, לבחורה הזאת יש תיאבון בריא, בלי עין הרע.

אז אחרי שהיא שיגעה את הקיבוצניקים בבית־אלפא, היא שבה אלינו שנית, וכבר אפשר לראות אותה בכל מוקדי־הבידור המקובלים.

בסאב של **פרדריקה**, במיסעדה שפתח **בני אמדורסקי** ביפו העתיקה, במועדון־מיסעדה המחודש שפתח **רפי ניצחון**, ששב משהות קצרה בארצות־הברית, ו־כמובן בפיאנו־בר הוותיק מכולם, זה של **רפי שאולי**.

שם גם ראיתי אותה יושבת מסביב ל־פסנתר, שעליו ניגן הזמר **דני בן־ישראל** את שיריו הישנים כוכב הצפון ויורונה, כשמלווה אותה לא אחר מאשר מלך מועדוני־הלילה של ברלין ונער השעשועים של העולם המערבי, שהפך לסבא, **שימי־עון עדן**. ברכה אפילו זכתה בכבוד רב כשהנ״ל התיישב בעצמו ליד הפסנתר וניגן לכבודה נעימות מנעימות שונות.

וזה עוד לא הכל. בימים אלה עומדת הקטנה לעזוב אותנו שנית. היא עתידה להמריא לאמסטרדאם, על פי הזמנתו של אחד מאלה החפצים ביקרה. וכשמציעים לברכה הצעות כאלה היא, כידוע, לא אומרת לא.

מיהו אותו חתפץ ביקרה? באמת, למה לנו להרוס אהבות יפות?

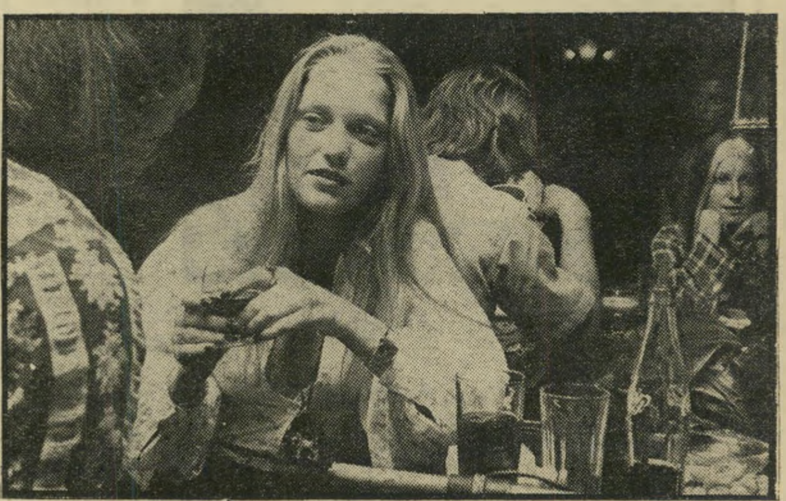

ברכה שוורץ
יש אהבה

כוכב קולנוע

חופשי ומאושר

בינינו, כמה כוכבי־קולנוע אמיתיים יש כבר בארץ? ומאלה שיש, כמה כבר ב־אמת ראויים לתואר הזה? מעטים מאוד, תסכימו איתי.

יהודה ברקן הוא בהחלט מאלה ה־ראויים לו. קודם־כל מפני שהקולנוע בנה אותו, ולא התיאטרון, וחוץ מזה מפני שהוא באמת מצטלם נהדר, ונראה הרבה יותר טוב על הבד מאשר בחיים. ודי לראות את גדודי המעריצות המגיעות מדי־יום אל הבוטיק שלו שבלונדון מיניסטור, כדי להבין שיהודה הוא באמת כוכב.

אז מה פלא, אם כך, שבתקן של כוכב הוא מעניין הרבה מאד אנשים? שרוצים לדעת מה הוא לובש, את מי הוא אוהב, איך הוא אוהב, מה הוא אוכל וכו׳.

יהודה ממש אוהב לספר לכולם עד כמה הוא רגיש לרכילות, כאילו שיש מישהו שאיננו רגיש. אני, באופן אישי, הייתי מייעצת לו לעבוד בתור פקיד בבנק, אז אולי לא יכתבו על חייו הפרטיים. אבל כל זמן שהוא עובד בקולנוע, וגם מתפרנס מזה, חייו הפרטיים אינם עניינו הפרטי בלבד. מה אפשר לעשות.

וביגלל זה אני הולכת כעת לספר לכם שיהודה ברקן נפרד מידידתו הקבועה, עורכת־הדין **דליה פוקורני**, והוא כעת חופשי ולדבריו גם מאושר, מגדל זקן, לבוש כמו היפי, ונהנה מחייו של רווק עליז. אבל כמו שכולנו מכירים את יהודה ברקן, לא ירחק היום ולבטח תבוא לשכון בליבו חתיכה חדשה. כי הוא לא מאלה שהאימרה המפורסמת „אדם לבדד ישכון” חלה עליהם.

יהודה הוא אוהב־חברה מושבע, ובתור אחד שכזה הוא מרשה לעצמו, בין אהבה לאהבה, אתנחתה קצרה, שלאחריה הוא מסתדר לו לאיזה שנה־שנתיים עם חברה קבועה.

יהודה ברקן
יש מנוחה

הכל בסדר אצל דוב

בשורה טובה היתה תמיד מסוג הדברים שרוממו את רוחי, שלא לדבר על בשורות טובות מאד־מאד. אחת מאותן טובות מאד היא זו שבישרה לי על הולדת בנם־בכורם של השחקן **דוב פרידמן** ושל אשתו היפה, **ורדה**, ששם ניתן לו בישראל, **שרון**.

ולמה זו בשורה טובה מאד? מכיוון שלאחרונה עברה על השחקן הבלונדי ו־יפה־התואר תקופה קשה ביותר. קשה היה להכיר בו אותו בחור שאפתני, שכבש בסערה את מסך־הקולנוע ואת בימת התי־אטרון, אחרי שסיים את לימודיו בבית־הספר הדרמתי בית צבי שברמת־גן.

ידידיו הטובים לא הבינו את המטמורפוזה שהתרחשה אצל דוב. עוד פחות מהם הבינה אותה אשתו, שהיתה אז בחודשי־הריון ראשונים. והיו לו כל מיני צרות, לא עלינו.

אבל עכשיו הוא חזר אל עצמו, והולדת בנו רק הוסיפה לחיזוקו העצמי, לשימחתם של כל המכירים אותו.

דוב פרידמן
יש חדשות

פרסום חן • אנדי

bellady

בל־ליידי • קולור שמפו
לצביעת שיער מושלמת
לשמוש ביתי - מבית "וולה"

17 גוונים מרהיבים
משחור עד בלונד בהיר

האריזה מכילה: צבע, מי־חמצן, כסיות
ויחידת 'קרויטר־אציד' (לשטיפה אחרי הצביעה)

WELLA

שיער יפה אינו מקרה עם וולה

נשואים לפחות ל-8 שנים

8 שנות אחריות נותן לך "אמקור" על דודי חשמל ושמש מצופים אמאייל-אא (אמקור אמאייל).
ועל אחריות "אמקור" אתה יכול לסמוך. גם. אחרי 7 שנים ו-11 חודש נחליף את הדוד הנוזל בחדש.
אנו יכולים לעמוד בהתחייבות זו רק משום שהצלחנו לייצר דוד העומד בכל דרישות האקלים הישראלי,
המים האלקליים ובכל דרישות מכון התקנים.

מיוצר מפלדות יבוא
משובחות וחומרים מצולים
בלבד.
המיכל הפנימי עשוי במכונת
ריתוך אוטומטית, ע"י
"תפר" אחד בלבד ולא
חלקים חלקים לכן הדוד
אינו מתבקע ואינו מתקלף.

גוף הדוד מבודד ביציקת
פוליאוריתן - הידועה
כשיטת הבידוד הטובה
ביותר בעולם.
הבידוד המושלם שומר על
חום המים יותר זמן מכל
דוד אחר, ומבטיח חסכון
של עשרות קילוואטים
חשמל בחודש.

הדוד מצופה מבפנים
בשכבת אמאייל-פורצלן
(זכוכית משורינת) בתהליך
שריפה בתנור ב- 750°C,
עפ"י ידע מיוחד מחו"ל.

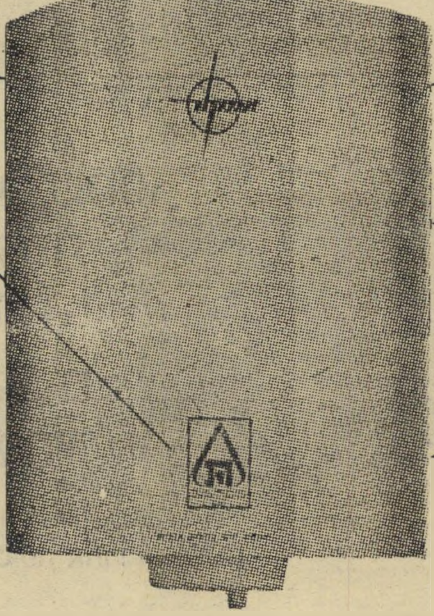

הגנה קטודית מקנה בטחון
נוסף נגד חלודה. התוצאה -
מים זכים וטהורים.

דרוש רק דוודי חשמל
או דוודי שמש אא
(אמקור אמאייל).
בהשגחת מכון התקנים.

לפרטים נוספים פנה:
אמפא ת"א, דרך פ"ת 16,
טל: 03-614281
ולנוחות תושבי צפון ת"א •
מרכז אמפא צפון
רח' פנקס 48,
טל: 03-455154
ירושלים: רח' יפו 30,
טל: 02-226411 02-224877
חיפה: רח' שבתאי לוי 25,
טל: 04-527212
ואצל הסוחרים המורשים.

לי תמכור רק אמקור
אמפא
שרות עם כל הלב!

8 שנות אחריות

סטודיו רם

פרסום א. פל

רחל מרחלת על כל העולם

רווק צעיר ומבטיח

הוא רוצה לשנות דימוי, ומייד. נמאס לו שאומרים עליו שהוא מוקף בחתיכות, רודף חתיכות, אוכל חתיכות, ישן חתיכות ושזה כל מה שיש לו בראש.

זה לא נכון, הוא מתקומם, יש לו בראש הרבה יותר מזה. עובדה. הוא לומד באוניברסיטת בר־אילן אמנות ויחסים בינלאומיים. הוא הפסיק לכתוב את הטור הקבוע שלו בשבועון־בידור, ובימים אלה ממש פתח גלריה מקסימה ברחוב ז׳בוטינסקי בתל־אביב.

אז נא להתייחס ברצינות. מהיום והלאה הוא בעל־גלריה תוראל, הלא הוא העיתונאי **איציק תוראל**, שבגיל עשרים־ושלוש מחזיק בתואר בעל־הגלריה־הצעיר־ביותר־בארץ.

לא, זה לא סתם שהוא בעל־הגלריה הצעיר ביותר בארץ. בימינו לא מוצאים זהב בערבות ירוחם אפילו אם כתוב על זה בעתונים, וגם לא מגדלים כסף על העצים. הבסיס לגלריה היה מרתף חשוך בבית ברחוב ז׳בוטינסקי, שהוא אחד הבתים שבבעלותו של אביו, **רפאל תורג׳מן**, אחיו של האמרגן המנוח **מרקו תורג׳מן**.

איציק, בעל היוזמה הפך את המרתף החשוך והמטונף, תוך חודשיים ימים, לגלריה מקסימה ביופייה שמוצגים בה כרגע ציוריהם של ציירים ידועים כמו **יורם לוקוב, משה ברנשטיין** ועוד.

וזה עוד לא הכל. הוא לקח לו יועץ אמנותי בשכר, ומתכוון להפגיז אותנו בתערוכות מעניינות וסנסציוניות.

איציק תוראל
שינוי הדימוי

מה שחסר לו כעת בשביל שינוי הדימוי הוא רק אשה מתאימה. כך, לפחות, אומרת האמא שלו, **בקי**. ואיציק, שמאז ומתמיד נחשב כבן מסור השומע בקול האמא שלו, מנהל כעת חיפושים אינטנסיביים.

אז אולי מישהי מתנדבת להיות אשתו של בעל־גלריה?

איזה פסטיבל עצוב

דני מסינג ונעמי כפרי
שמחים

ששי קשת ויונה אליאן
עצובים

מי שלא ראה מה שהתרחש מאחרי הקלעים של הפסטיבל החסידי האחרון, לא ראה עצב מימיו.

מי לא בכה שם? אלה שלא נסעו לחו״ל באותו לילה במיסגרת הפסטיבל, לא בכו. אבל כל היתר עשו פרצופים עצובים, וקיטרו בנוסח „מי צריך את הנסיעה המחורבנת הזו?" כאילו שמישהו הכריח אותם לנסוע.

היתה שם, מאחורי הקלעים, השחקנית היפהפייה **יונה אליאן**, שאפילו העובדה שקיבלה את התפקיד הראשי בסירטו החדש של **אסי דיין**, יופי של צרות, לא הצליחה לחפות על מצב־הרוח הרע שלה.

יונה, הנשואה לזמר **ששי קשת**, נפרדה ממנו לחודשיים, „ומאז שאני מכירה אותו לא עבר יום בלי שנהיה ביחד או נצלצל אחד אל השני." ששי עצמו, עצבני מאוד, לא שלף את היד שלו מהיד של יונה לרגע, אמר לה כל הזמן שתפסיק לעשן, ולחש בקול נכאים, „איך עשיתי את השטות הזו? אני בכלל לא איהנה מכל הנסיעה, אני אף פעם לא נהנה בלי יונה."

יונה, שתיכננה להצטרף אל ששי בעוד שלושה שבועות, תיאלץ לוותר על הרעיון למען התפקיד בסירטו של אסי, ולמען תפקיד נוסף בסירטו של **ג׳ורג׳ עובדיה**.

מי שכן תצטרף אל בעלה בעוד שלושה שבועות היא **עירית**, אשתו של הזמר **אושיק לוי**, שבאה להיפרד ממנו יחד עם בתם היפה **דנה**, כשהיא נראית חתיכה וחטובה כתמיד, כאילו לא ילדה ילד לפני מיספר שבועות.

„אני מאוהבת באושיק כבר עשר שנים, אבל לא נורא. בעוד שלושה שבועות אשאיר פה את הילדים, ואצטרף אליו. זה יהיה כיף לא־נורמלי. רק חבל שהילדה תהיה בלעדיו כל־כך הרבה זמן, היא קשורה אל אושיק נורא," אמרה.

עוד ילד הקשור אל אמא שלו הוא בנה של **אופירה גלוסקא**, שהסתובב מאחרי הקלעים יחד עם האבא שלו, ולא הירפה מידה של אמו.

עצובה במיוחד היתה גם הזמרת **גלי עטרי**, עד הרגע האחרון ממש לא היה ברור לה אם החבר שלה, המיסעדן **רפי שאולי**, יבוא להגיד לה שלום. והנה, בשעת־האפס כשהפסטיבל הסתיים כימעט, הוא הגיע — חתיך כתמיד, ולאחיות גלי, **שוש ויונה עטרי**, רווח.

זוג אחר שנאלץ להיפרד לזמן כל־כך ארוך בעיקבות הפסטיבל, הם הזמר **דני מסינג ונעמי כפרי**, שנישאו יומיים לפני הפסטיבל. דני ונעמי לא הפסיקו להתחבק ולהתנשק ולעודד זה את זה.

הם הביאו אל מאחרי הקלעים עוגות וויסקי, שהחבר׳ה יחגגו יחד איתם את הנישואין, ולנעמי היה קשה מאוד להסתיר את הדמעות שגאו בעיניה.

קשים חיי אמן, באמת קשים.

אילנית וצאצא
הזמר מעל לכל

השתיל של אילנית

אני יודעת שאני לא מחדשת לכם שום דבר, ושקראתם על זה בעיתון היומי. אבל אתם לא דורשים ממני שאתעלם מהעובדה שהזמרת **חנה צח**, הידועה יותר בכינוייה אילנית, ילדה במזל טוב שתיל, שהובא ביום השני האחרון בבריתו של אברהם אבינו ושהוריו־מולידיו, אילנית ובעלה המהנדס **נחום גת**, התלבטו עד הרגע האחרון ממש, אם לקרוא לו בועז או עומרי.

מה שאני כן יכולה לספר לכם הוא, שאילנית עבדה עד הרגע האחרון ממש. בימים האחרונים של הריונה אפשר היה לראות אותה, בחברת אמרגנה ובעלה־לשעבר, **שלמה צח**, באולפני קולינור, כשהם עובדים יחד על תקליט חדש של אילנית. שלמה גם טרח לספר, לכל מי שרק היה מוכן לשמוע, איזו אשה נפלאה היא אילנית. „כמה נשים בהריון את מכירה שעובדות עד הלידה ממש?" שאל אותי, למשל, בגאווה בלתי־מוסווית.

אמרגן או לא אמרגן, קודם כל הוא חבר ודואג. את זה הוא הוכיח הלכה־למעשה כאשר אסר על אילנית איסור מוחלט להופיע בטכס חלוקת האוסקר של תחנת־השידור הצבאית גלי־צה״ל, שאילנית זכתה בו בשל היותה זמרת־השנה מזה שש שנים.

„שזמרת אחרת תשיר במקומך, את רק תקבלי את הדיגלון," אמר בטון דואג ואבהי, והביא את הזמרת המצויינת **ריקי מנור**, המופיעה במועדון־הלילה שהוא מנהל, אמריקה קלאב שבמלון ראמאדה. וריקי באמת לא ביישה את הפירמה, החליפה את אילנית על הצד הטוב ביותר.

אז זהו, עכשיו אילנית היא אמא, אבל אל חשש. היא לא מתכוונת לשחק את זה סטייל „אידישע מאמע", היא בהחלט מתכוונת לנסוע כבר בחודשים הקרובים לסיבוב־הופעות בחו״ל. ואני לא יודעת אם היא מתכוונת לקחת איתה את הצאצא או להשאירו בבית.

שוש מאוהבת שוב

היא פשוט לא אוהבת להיות לבד. מה אפשר לעשות, נגד המחלה הזו אין תרופה אלא להיות ביחד. ו**שוש עטרי**, שדרנית־הרדיו הפופולרית, יודעת את זה.

ולכן אני, באופן אישי, לא ראיתי אותה אף פעם בלי שאיזה בן־זוג יסתובב מסביבה.

כך היה בתקופת הרומן הארוך והמבטיח שלה עם **שאולי וייצמן**, בעל בית־התה שברמת־השרון ובנו של אלוף מיל. **עזר**, וכך היה בתקופת הרומן הקצר והלא־כל־כך מבטיח שהיה לה עם **עודד בלומנפלד**, מי שהיה — קודם שפגש את שוש — צמוד עד צמוד־מאד לדוגמנית **שרה לב**.

אחרי עודד היה קצת שקט בשטח הזה שקוראים לו שוש עטרי, אבל אם מישהו חשד בה, בשוש, שהיא החליטה לקחת נשימה ארוכה ולעשות אתנחתה בין רומן לרומן, יש לי חדשות בשבילו. שוש היתה עסוקה באהבה, וכמו כל האהבות האמיתית התנהלה גם זו הרחק מעיניו של ההמון הסוער וממקומות־הבידור, בשקט ובחדרי־חדרים.

אלא שגם אהבה זו נסתיימה, ושוש לא רק שאינה מוכנה לפרט מדוע, היא אפילו לא מוכנה לנקוב בשמו של נשוא האהבה.

אבל אל דאגה, היא יצאה מזה. בימים אלה אפשר היה לראות אותה באפלה ההיסטרית שהתקיימה באור־יהודה, לרגל חתימת החוזים לסירטו החדש של **ג׳ורג׳ עובדיה**, הבמאי היוצר ביותר במדינה, כשלצידה מיליונר צעיר ובעל נכסים הגונה לשם **סמי**, שהלשונות הארוכות ידעו לספר כי יד לו וגם חלק בכספים שיושקעו בהפקה.

ומי שמכיר את הסמי הנ״ל אומר שהרולס־רויס, הנהג הצמוד, הבית המשגע שלו בלונדון והבית הענקי שלו בכפר הם לא בדיוק הסיבות שבגללן שוש יוצאת בחברתו.

שוש עטרי
בחדרי־חדרים

האם חיי הלילה של תל־אביב מתעוררים לתחייה?

אצל בני בחצר

הפאצ׳יו של בני אמדורסקי ביפו הפך מוקד־משיכה של המי־ומי!

סלט מביאה אילנה, המלצרית הער־מונית, שאומרים עליה כי אינה מחייכת לעולם, אבל היא עובדת קשה.

שיחה ממיפלס למיפלס קבוצות צעי־רים סועדות באחד החדרים הפתוחים של המיסעדה. ידידה, הסועדת בפאצ׳יו, ליד העץ, קמה ומשוחחת עימה מעבר למעקה. הסיגנון היס־תיכוני משווה למקום את אווירתו המייוחדת, שהפכה אותו מוקד חברתי חדש בתל־אביב. המקום גדוש מדי־ערב.

בית ערבי אמיתי, לפי הסיגנון המקובל לכל אורך חופי הים־התי־כון. כמה חדרים מסביב לחצר פתוחה, שבה צומח עץ. שיטת אידיאלית לגור באקלים הארץ. שום אדריכל ישראלי עדיין לא מצא לה תחליף.

מה קורה כשהופכים בית כזה למיס־עדה?

תחילה ניסה זאת רפי שאולי, כאשר הקים מיסעדה מכסיקאית ביפו העתי־קה. משום־מה, זה לא הצליח.

עכשיו ניסה זאת בני אמדורסקי, ה־דודאי בדימוס, וההצלחה היא מסחררת.

באמצע — „החצר", שנתנה למיסעדה את שמה. מישטח רצוף, ליד עץ, ועליו ארבעה־חמישה שולחנות פשוטים. מס־ביב — שניים־שלושה חדרים, כמו בבית־איכרים איטלקי. אפשר לשבת סביב שולחן רישמי, על כורסות. אפשר לשבת על הארץ, על כרים. אפשר לשבת לבד ליד שולחן קטן. אפשר להצטרף לקבוצה עליזה שתפסת את מחציתו של שולחן גדול.

אותם שכנים שהיו פעם ב„כסית", ואחר־כך ב„קליפורניה", ואחר־כך בכל מיני מקומות אחרים, לפי צו האופנה, ועכשיו ב„החצר". אמנים. נערות־זוהר. נערי־שעשועים. ביזנסמנים בעלי תודעה לילית. ח"כ בודד מלבין באופק. וגם סתם זוגות צעירים ונחמדים, ששמעו שזהו עכשיו המקום. השאלה העיקרית היא גם פה: „מי זה?" „מי זו?"

השרונים לילי שרון צוחקת בכל־פה שעה שבעלה, אריק שרון, מאכיל ידידה במו־ידיו, כדי להוכיח לה כמה טוב הקרפ־פלאמבה (חביתית בוערת). השרונים באו למקום פעמיים, ערב אחרי ערב, כשהם מביאים למקום גם את ידידיהם. בפעם השנייה באו ישר ממיפגן־הצנחנים. אם שומר אריק שרון על דיאטה, לא ניכר עליו הדבר במקום זה.

הדוגמנית סמדר דרור, ב־חולצה שחורה זוהרת, עם ריקמה מוזהבת הזוהרת כמוה.

בני הגאסטרונום עומד ליד המטבח הראשי שלו, צרפתי בשם אלן, המכין את הקרפ־סוזט עבור אריק שרון ואשתו, במיטבח הממוקם באחד החדרים.

בני איש־החברה הוא לב המקום. הזמר הוותיק של **הדודאים**, היודע לרכוש לבבות, מקבל אישית את אורחיו.

היועץ איש־המיסתורין של רבין, יעקוב חלפון מבאר־שבע, מוסתר על־ידי הפיזמונאי דידי מנוסי.

לכבוד הצל"ש מבלה רון בן־ישי שהובא מגרמניה על־חשבון הטל־וויזיה, במייוחד כדי לקבל את הצל"ש, שבו זכה כאשר עזר לפנות פצועים במילחמה. (למטה): אפשר גם לאכול על רצפת המיסעדה.

הצייר אורי ליפשיץ נראה נהנה, בשעה שהוא מקנח את הארוחה בסיגריה. הוא ייצג את הבוהימה.

הזמרת ירדנה ארזי, השוקולד של **מנטה־מסטיק**, עם בעלה השחקן, עמוס טל־שיר, בכניסה לחצר.

מספר 1987 | המחיר: 5.00 ל"י | כ"ו תשרי תשל"ו, 1.10.75

העולם הזה

הגילוי הפיקאנטי של השנה

הם שומרים על המוסר שלך – אך מי ישמור על המוסר שלהם?

דירת האורגיות של הצנזורה

הצנזור הראשי לסרטים

לוי גרי

וידויו של סוכן ש. ב.:

ריגלתי בארגוני השמאל הקיצוני